MAR 28 1955

APR 13 1955

The Latvian Newspaper for Canada and U.S.A.

Published Twice Weekly by the Daugavas Vanagi. — Editorial and Business Offices: 123 Huron St., Toronto, Ontario, Canada. Telephone — EM 8-0792. Cable Address: Latamerika. Editor in U.S.A. — A. Zvēriņš, 102-15 85 Drive, Richmond Hill 18, N.Y., U.S.A. Tel.: Virgina 9-7778.

AUTHORIZED AS SECOND CLASS MAIL POST OFFICE DEPARTMENT, OTTAWA

SATURDAY, MARCH 26, 1955

LATVIJA AMERIKĀ

24./355. n-rs. — SESTDIEN, 1955. GADA 26. MARTĀ — 5. GADS

Latviešu laikraksts Amerikā

Iznāk divas reizes nedēļā — trešdienās un sestdienās. Izdevējs — apgāds Daugavas Vanagi. Redaktori: I. Vīksna, J. Vītols, A. Gailīte. Redakcija un kantoris: 123 Huron St., Toronto, Ontario, Canada. Tel. — EM 8-0792. Telegrammu adrese — Latamerika. ASV redakcija — A. Zvēriņš, 102-15 85 Drive, Richmond Hill 18, N.Y., U.S.A. Tel. — Virgina 9-7778. Abonēšanas maksa ASV un Kanadā: par 1 mēn. $1.50; par 3 mēn. $4.50; par 6 mēn. $8.50; par 1 gadu $16.00. Sludinājumu maksa: sludinājumu daļā $1.40; tekstā $2.80 par 1 collas telpu 1 slejā

Parīzes līgumi Francijas Senātā

Parīzē. — No visām pusēm skubināts, Francijas Senāts beidzot ir uzsācis debates Rietumvācijas apbruņošanas jautājumā. Debatēm sākoties, ministru prezidents Fors informēja senātorus, ka viņš un viņa valdība stāv kā viens vīrs par līgumu ratificēšanu. (Daži tagadējās Fora valdības ministri Apakšnama balsošanas laikā pag. gada 30. decembrī balsojot pret Rietumvācijas apbruņošanu vai arī no balsošanas atturējās). Arī gen. de Golla atbalstītāji mudināja Senātu nekavēties ar apbruņošanas līgumu ratificēšanu.

Francijas politiskās aprindas domā, ka Senāts Rietumvācijas apbruņošanas līgumus ratificēs bez liekām domstarpībām.

MĒS AUGSIM LATVIJAI

Jaunā planiste...

...tautu meitas — dziedātājas, veiklie deju pāri...
J. Kreiļa uzņ.

...un četrroču spēlmaņi

AN NOSKAIDROS VAINĪGO

Ēģiptes un Izraēlas strīdi turpinās

Apv. Nācijās, Ņujorkā. — Viens no akūtākiem sarunu tematiem Apvienotās Nācijās pašreiz ir atkārtotās sadursmes Ēģiptes un Izraēlas starpā, kur valnu vienmēr uzvej viena otrai.

Ēģiptes sūdzībām, apvainojot Izraēlu Gazas robežstarpgadījuma izprovocēšanā, kura rezultātā tika nogalināti 38 ēģi[illegible]un 8 žīdi, tagad seko Izraēlas [illegible]etsūdzība, vainojot Ēģipti, ka tā Vidējos Austrumus turot vispārējā saspīlējumā. Ēģipte tiek apvainota Izraēlas robežu nelievērošanā, slepkavošanā, dēmolēšanā un sabotāžā; it kā tā atkārtoti bijusi agresīva pret Izraēlu un nu radot pašreizējo saspīlējumu.

Protams, ka Ēģiptes pārstāvis Apvienotajās Nācijās tādā daudzvārdībā nevarēja klusu ciešot noklausīties. Ar nepacietību savu kārtu sagaidījis, viņš uzbrēca Izraēlai, ka tā, mēģinādama izvairīties no atbildības Gazas sadursmē, tagad visus Palestīnas netīrumus mēginot izkratīt Ēģiptei uz galvas.

Uzklausot Ēģiptes un Izraēlas pārstāvjus, kā arī Palestīnas pamiera pārraudzības komisijas ziņojumus, Apvienotās Nācijas mēģinās noskaidrot vainīgos biežajos robežpārkāpumos, kā arī pūlēsies izstrādāt plānu, ar kura palīdzību varētu nākotnē izvairīties no tālākām robežsadursmēm.

IEPAZĪSTINĀSIM KANADIEŠUS AR MŪSU LIKTENI

Kā zināms, Kanadas skolu pārvalde apstiprinājusi Latviešu informācijas centra Kanadā nodomu dāvināt kanadiešu ģimnazijām Mabel Leigh Hunt grāmatu — Singing Among Strangers, kas attēlo kādas latviešu ģimenes likteni Latvijā pirmskara gados, bet pēc tam boļševiku iebrukuma laikā un bēgļu gaitās.

Grāmatas iegādei pagaidām ienākuši tikai nedaudzi ziedojumi: sv. Jāņa draudze ziedojusi $17.50, Dainas koris $3.50, Politisko partiju birojs Kanadā $3.50, M. Matīsa $2, bez tam DV KV savā pēdējā valdes sēdē pieņēma lēmumu aicināt katru DV nod. Kanadā dāvināt šo grāmatu savas pilsētas ģimnazijai.

ICK lūdz tautiešus ar ziedojumiem pasteigties, jo būtu vēlams grāmatas dāvināt skolām vēl šai mācības g. Ziedojumi iemaksājami ICK vad. J. Gobam, 28 Falcon St., Toronto, Ont. un Latvijas Amerikā red. 123 Huron St., Toronto, Ont.

Kanadas zelts komūnistu Ķīnā?

1952. gada 24. septembra naktī no kādas Maltonas lidlauka noliktavas nozuda sešas kastes zelta stieņu 215.000 dolaru vērtībā. Zādzība izrādījās ne tikai lielākā zelta zādzība Kanadās vēsturē, bet arī viena no vislielākajām, kas, kā sākumā likās, nebija atstājusi nekādu pēdu, pa kurām policija būtu varējusi uzsākt vainīgo meklēšanu.

Tikai tagad, pēc vairāk kā diviem gadiem, sāk pamazām atklāties pazudušā zelta raibais ceļojums. Kanadas policija apstiprina sekojošus faktus: dažas stundas pirms zādzības atklāšanas zelta stieņi kādā privātā lidmašīnā jau atradās ceļā uz Ņujorku un vēlāk no Ņujorkas uz Hongkongu. Tagad, bet to policija vairs neapstiprina, domā, ka zelts atrodas komūnistu Ķīnā. Zādzības noorganizētājs, kāds Toronto kriminālists, kā atlīdzību par savām pūlēm saņēmis 50.000 dolaru.

PULKVEDIM K. LOBEM 60 GADU

Jubilārs K. Lobe sarunā ar plkv. V. Skalstlauku, 1948. g. Vācijā

26. martā Zviedrijas DV saime un visa latviešu sabiedrība atzīmēs plkv. K. Lobes 60 gadu dzimšanas dienu. Ar savu īpatnējo, trauksmaino personību, kur labi sadzīvo karavīrs ar dzejnieku un kritiķi, plkv. K. Lobe allaž ir bijis katras sabiedrības degpunktā, kur vien atskanējusi viņa spožā orātora balss. Daudzkārt pārrunāts arī viņa Vēstījums jaunatnei, ko sniedzām mūsu laikrakstā.

K. Lobe dzimis 26. martā 1895. g. Jaunpiebalgā. Pēc kara skolas beigšanas iestājies Otrā Rīgas strēlnieku pulkā, 1918. g. Kolčaka armijā cīnījās pie Urāliem pret sarkanajiem. 1919. g. kādu laiku bija pulka komandieris. Atgriezies Latvijā, darbojies kara skolā, beidzis Augstāko kara skolu. No 1943. g. K. Lobe ir Latv. leģiona 19. divīzijas Imantas pulka kom., un cīnījās Volchovas frontē. 1944. g. K. Lobi paaugstina par pulkvedi, viņš cīnās Opočkā. Pēc kara beigām ir vienu gadu angļu internēts Neuminsteras nometnē, pēc tam rosīgi darbojas latv. organizācijās Vācijā. Zviedrijā veic DV CV locekļa pienākumus.

PASAULES POLĪTISKO CĪŅU LAUKOS

LONDONĀ

Publicējot Jaltas konferences dokumentus, Sav. Valstu ārlietu ministrija neko daudz jauna gan nepastāstīja, tikai uzvandot vecos netīrumus, atvēra vienu otru rētu, kas jau bija paspējusi sadzīt kopš Otrā pasaules kara. Sav. Valstīm konferences dokumentu publicēšana neko nepalīdzēja, vienīgi radīja jaunus asumus sabiedroto starpā un vienā otrā vietā padzina uz augšu amerikāņu politikas nepopulāritāti: Anglijas ministru prezidents Čerčils jūtas apvainots, ka tas, ko viņš Jaltā sacīja privāti, tagad tiek darīts zināms atklātībai. Vīlusies jūtas arī angļu tauta (līdz šim angļi nelaiķi Rūzveltu ieskatīja par lielu cilvēku), jo tagad noskaidrojies, ka Rūzvelts būtu gribējis panākt Hongkongas pievienošanu Ķīnai. Ja angļu karavīri sarkst un pārskaišas pieminot Denkerkas vārdu, frančiem asinis sākāpj galvās pieminot Jaltu, kur trīs lielie runāja par Franciju kā kādu pagātnei piederīgu lielvalsti — bez nākotnes.

Nepatīkamai vēsmai, ko Jaltas atmiņas pārpūta no Amerikas uz Eiropu, var būt arī vēl citas sekas. Slepenā diplomātija, kam tik ļoti tic angļi, var zaudēt savu pievilcību, jo tagad redzams, ka arī tas, kas ir slepens, var kādreiz nākt gaismā. Padomju Savienības propagandas politiķiem amerikāņu publicējums sagādās vienu otru jauku brīdi, priecājoties par sabiedroto nesaskaņām ne vien Jaltā, bet arī tagad vēl tās pašas 10 gadus vecās konferences dēļ.

Konservātīvo valdībai Anglijas politiķi paredz vēl ilgu mūžu — vismaz piecus vai sešus gadus. Par to jāpateicas kā Anglijas saimnieciskai augšupejai, tā arī nesaskaņām strādnieku partijā. Pēc lielās šķelšanās Etlija un Bevana starpā vēl nemaz nevar zināt, kurš no abiem cieta smagāk. Bet lai kā tas arī būtu, skaidrs ir viens, ka strādnieku partija ir sašķelta, tai nav nedz spēcīga vadītāja, nedz arī spēcīgas programmas, kas partiju pēc visām vētrām varētu iznest uz droša pamata. Līdzšinējo nesaskaņu beigas tuvākā nākotnē vēl nav saredzamas. Protams, ka no šādas atmosfairas iegūs konservātīvo partija. Vēlēšanas Anglijā var sagaidīt visdrīzākā laikā. Pēc Anglijas diplomātisko aprindu uzskatiem spriežot, Čerčils pirms vispārējo vēlēšanu sākuma vēl būtu gribējis panākt tiešas sarunas ar Padomju Savienības ministru prezidentu, starplaikā Anglijas politisko vadību nododot tagadējā ārlietu ministra Īdena rokās.

Īdenam nākot Anglijas ministru prezidenta amatā, angļu politiskā nostāja visumā paliks nemainīta. Sav. Valstis tāpat kā līdz šim arī turpmāk tiks ieskatītas kā Anglijas vērtīgākais sabiedrotais, jo kā čerčils, tā ārī Īdens labi saprot, ka Anglijas būt vai nebūt ir ļoti stipri atkarīgs no Sav. Valstu militārās varenības. Anglijas bruņošanās turpinās sekot amerikāņu paraugam, t. ir., armija tiks samazināta skaitliskā ziņā, visu uzmanību veltījot aviācijas modernizēšanai un palielināšanai un [illegible]otei. Arī Īdena laikā amerikāņu bumbvežī būs stacionēti Anglijas bazēs, kamēr pretamerikāniska runāšana un pretamerikānisku uzskatu paušana Anglijā un citur nesaņems nekādu Īdena atbalstu. Tāpat kā viņa skotlotājs, arī Īdens tic diplomātisko sarunu maģikai daudz vairāk nekā nekā Sav. Valstis, tādēļ arī nākotnē var sagaidīt, ka tiks spiestas sarunās ar Padomju Savienību.

Politiskais kāviens, ko saņēma Anglijas strādnieku partijas kreisā spārna vadītājs Bevans, nepārprotami norāda, ka ar viņa pretamerikānisko, komūnistiem labvēlīgi noskaņoto programmu Anglijā uzvarēt nevar.

Bevana uzskatu atbalstītāju skaits Anglijā ir ļoti niecīgs. Anglijas politika virzās tieši pretējā virzienā Bevana uzskatiem. Ja arī vienā otrā jautājumā angļiem iznāk rīvēšanās ar pārējiem sabiedrotajiem, jo sevišķi Sav. Valstīm, tad tā ieskatāma tikai par nenozīmīgu miera laika rīvēšanos, kas automatiski izbeigtos, iestājoties nopietnākam laikmetam. Angļu paļaušanās uz Sav. Valstu militāro palīdzību ir šīs teorijas labākais balsts. Tas pats sakāms arī par Kanadu un Austrāliju. Kaŗu negrib neviens. Vai nu visi kopā vai arī, katrs ejot savu ceļu, sabiedrotie mēģinās no jauna kara pēc iespējas izvairīties, bet, ja tas nebūs iespējams, tad Sav. Valstīm par draugu un sabiedroto trūkumu nebūs jāžēlojas.

BONNĀ

Parīzes līgumu ratificēšanai Francijas Senātā un Rietumvācijas Augšnamā sekos sarunas ar Pad. Savienību. Sav. Valstis gan netic, ka šādām sarunām varētu būt jebkādi redzami rezultāti, jo Padomju Savienība taču ir pateikusi, ka Vāciju var apvienot, tikai pieņemot viņu, komūnistu, noteikumus. Bet tā kā vispārējais sabiedriskais noskaņojums Francijā, Anglijā un Rietumvācijā prasa pēc šādām sarunām, lai vēl pēdējoreiz dzirdētu Padomju Savienības uzskatus Vācijas apvienošanas jautājumā, tad iespējams, ka piekāpsies arī Sav. Valstis.

Anglijas, Francijas un Rietumvācijas ārkārtīgā vēlēšanās panākt sarunas ar Pad. Savienību tomēr var iznākt mazliet pāragra. Un, proti, līdz šim valdīja uzskats, ka ar Pad.Sav. ir vērts runāt tikai tad, ja pēdējā ir spiesta rēķināties ar apbruņotu Rietumvāciju. Parīzes līgumu ratificēšana tomēr vēl nebūt nenozīmē Rietumvācijas apbruņošanu. Tā ir vienīgi teorija, kamēr praktisku 12 vācu divīziju nostāšanos Ziemeļatlantijas organizāc. ierindā sagaida ne ātrāk kā pēc 3 vai 4 gadiem. Armijas izveidošanas plāns, ko vācieši bija spiesti mainīt sakarā ar vispārējo kavēšanos, tagad rāda sekojošu ainu: pirmie 4 mēneši pēc Parīzes līgumu ratifikācijas tiks veltīti armijas formēšanai nepieciešamo likumu izdošanai. Pēc tam paies vismaz 18 mēnešu, kamēr tiks saformēti armijas sākuma kadri — 150.000 vācu brīvprātīgie. Vismaz tikpat daudz laika būs vajadzīgs arī pārējo 350 tūkst. jauniešu iesaukšanai un apmācīšanai. Sekojot šādam plānam, nav ko cerēt, ka vācu armija varētu būt gatava pirms 1959. gada. Līdz ar to nav nekāda iemesla domāt, ka Padomju Savienība būtu lielā steigā gatava pieņemt Rietumu prasības Vācijas apvienošanas lietā. Kā parasts, Maskava būs gatava runāt, bet ne piekāpties.

PARIZĒ

Bumbu drudzis ceļo no viena Rietumu pagalma uz otru. Tagad arī franču Marianna iedomājusies, ka viņai vajagot pašai savu bumbu, jo citādi puikas ar viņu vairs negribēšot spēlēties. Lieta lūk tāda, ka augstākā līgā, uz kuŗu visi gatavojas, bet kur tikai daži izredzētie spēj iekļūt, tagad spēlē vairs tikai ar ūdeņražbumbām. Tādu sev ir iecerējusi arī Marianna. Kā pie tādas tikt, protams, ir atkal pavisam cits jautājums. Sav. Valstu atomenerģijas programma izmaksā vairāk kā divi miljardi dolaru gadā. Anglijas atomrūpniecība, darbojoties nesalīdzināmi mazākos apmēros nekā Sav. Valstīs, arī gadā spēj iztērēt simtiem miljonus dolaru. Francijas budžets kaut ko tādu atļauties nevar, tādēļ Anglija un Sav. Valstis Francijas ilgošanos pēc ūdeņražbumbas ieskata par tukšu politiskās propagandas paņēmienu.

MEKARTŪRS PASKAIDRO

Ņujorkā. — Atvairot Teksasas demokratu senātora Džonsana uzbrukumus, ka „pārrēķināšanās" Jaltas konferencē notikusi militāro vadītāju ģen. Eizenhauera un ģen. Mekartūra slikto aprēķinu dēļ, pēdējais paskaidro, ka viņa padomus Jaltas konferencē neviens nav prasījis. Mekartūrs nekavējas uzsvērt: ja kāds būtu viņa padomu prasījis, tad viņa padoms noteikti būtu bijis pret Padomju Savienības iesaistīšanu Klusā okeana karā tad, kad Japāna jau bija sakauta.

Mekartūrs tālāk saka, ka Japānas sakāve jau bijusi skaidri redzama vairākus mēnešus pirms Jaltas konferences un ka tieši tā par militāro stāvokli Tālajos Austrumos tikusi informēta arī Sav. Valstu valdība. Vienīgā reize, kad viņš toreizējam kaŗa ministram esot ieteicis panākt Padomju Savienības iesaistīšanu kaŗā pret Japānu, bijusi pēc 1941. gada 7. decembŗa uzbrukuma Pērl Hārboraī. Kaŗa ministrs uz viņa ieteikumu neesot pat atbildējis.

Ugunsgrēks Maltonas lidlaukā

Toronto. — Otrdienas pēcpusdienas viesulvētras laikā, kas nodarīja postījumus daudzu miljonu dolaru apmērā kā Kanadā, tā arī Sav. Valstīs, prasot pat vairāku cilvēku dzīvības, Maltonas lidlaukā, Toronto tuvumā, izcēlās milzu ugunsgrēks. Uguns nodarītie zaudējumi sasniedz 5 milj. dol. Vairāk kā 100 ugunsdzēsēju lielās vētras dēļ nespēja paglābt pat kādu lidmašīnu angāru, kur liesmās aizgāja bojā 3 moderni strūkliznīcinātāji un viens bumbvedējs. Izglābt izdevās tikai vienu vienīgu lidmašīnu. Kanadas eksperimentālai aviācijai ugunsgrēks nodarīja lielus zaudējumus, jo bojā gājušās lidmašīnas bija pieblīvētas ar visdažādākiem izmēģinājumu instrumentiem. Vairākās izmēģinājumu fazēs tagad jārēķinās ar vismaz 6 mēnešu ilgu laika zaudējumu. Sadegušās lidmašīnas nav bijušas apdrošinātas.

Komūnists apdzīvo greznu villu

Kādreiz ir labi būt arī komūnistam. Francijas komūnistu partijas ģenerālsekretārs Moris Torezs dzīvo Kannās, 75.000 dolaru villā, blakus Aga Khanam, vienam no bagātākajiem cilvēkiem pasaulē. Kad franču komūnisti sāka uztraukties par Toreza luksuriozo dzīves veidu, viņiem paskaidroja, ka tas tiek darīts uz partijas rīkojuma pamata. Nāk prātā „Dzīvnieku farma." Arī tur cūkas gulēja gultās, dzēra pienu un ēda ābolus (kaut arī daudzas pienu un ābolus nevarēja ieraudzīt ne acu galā)

AMERIKĀŅU IDEĀLISMS JALTĀ TIKA SAKAUTS'

Sakarā ar saviļņojumu politiķu aprindās un presē visā pasaulē, ko izraisīja Jaltas konferences dokumentu publicēšana, lai lasītājus iepazīstinātu ar dažiem pagātnes notikumiem tuvāk, sniedzam izvilkumus no amerikāņu laikr. News World Report redaktora D. Lorenča diviem tā laika ievadrakstiem. Pirmais publicēts 1945. gada 23. februārī un otrs tā paša gada 9. martā.

Krimas pussalā 1945. g. 23. februārī

„Jaltas sarunas bez pārspīlējuma var ieskatīt par svarīgāko starptautisko konferenci kopš miera sarunām Parīzē 1919. gadā. Vēsture atkārtojas. Tāpat kā prezidents Vilsons Parīzē, tā prezidents Rūzvelts Jaltā sapinās pragmatiskā Eiropas valstsvīru politikas tīklos. Kamēr Vilsons paļāvās uz Tautu Savienību, Rūzvelts visas cerības lika uz Apvienoto Nāciju dzimdnieciskā spēka potenciālu. Eiropa, kas Parīzes miera konferences laikā iztirgoja principu un ideālismu pret territoriālu rīcību un nosodāmu mieru, rezultātā radīja sarūgtinātu Vāciju, kas akceptēja Hitleru, ieskatot to par pieņemamāku izeju nekā nabadzību un chaotisku saimniecisko iznīcību, ko Vācijai uzspieda pārmērīgās reparācīju maksas. Tautu Savienība bija bezspēcīga izlabot Versaļas līguma kļūdas.

Es ticu, ka daudzi no mums domā, ka prezidenta (Rūzvelta) nostājai Jaltas konferences laikā vajadzēja būt tādai, kādu mēs to pieņēmām kaŗa sākumā, un, proti, ka miera sarunas var uzsākt tikai pēc galīgās uzvaras.

Amerikāņu ideālisms Jaltā tika sakauts. Amerikāņu konstitucionālisms Jaltā tika nonievāts un solījumi, kas tika doti Atlantijas Chartā, ka neviena valsts — nedz Pad. Savienība, nedz Anglija, nedz arī kāda cita valsts — nemēģinās panākt savu territoriju paplašināšanu, tika lauzti Jaltas konferences laikā.

1945. gada 9. martā

Nav šaubu, ka vienu mērķi mēs atzīstam visi — pasaules mieru. Bet tai pašā laikā mēs varam neatzīt sistēmu, kur personisku un privātu sarunu veidā trīs cilvēki sadala Eiropu, nerēķinoties ar tautas balss iespaidu un pat nepaskaidrojot, kādēļ solījumi, ko mūsu sabiedrotie (Pad. Savienība) vēl deva šī paša kaŗa laikā, tagad tiek tik bezrūpīgi, lai neteiktu — negēlīgi, aizmirsti.

Ja mēs patiesi gribam veidot mieru, tad mēs to nevaram izdarīt piemiedzot acis kādas valsts galvas agresīvitātei, pie tam vēl tāda valsts galvas, kas par savu rīcību nav atbildīgs nekādam parlamentam vai kongresam.

Arī uz abiem pārējiem valstu galvām mēs nevaram skatīties ar diez' kādu lepnumu — tagad viņi savus kompromisus un iznīcinātos principus mēģina attaisnot ar ārkārtīgo steigu un radīto „dod un grāb" situāciju, kuŗā nekas cits neatlika ko darīt..

Kā gan prezidents var tagad atbildēt amerikāņu tautai, kas Atlantijas Chartas solījumus uzņēma nopietni? Kā gan lai tai pašai tautai tagad liek ticēt Jaltā izdotajam komūnikē vai prezidenta runai Kongresā? Kā gan lai prezidents tagad izskaidro Padomju Savienības robežu paplašināšanos, kas radās komūnistiem sagrābjot Latviju, Igauniju un Lietuvu? Pie tam par šo valstu nākotni Padomju Savienība vispār atsakās runāt. Ko gan pēc Jaltas konferences lai saka Savienoto Valstu prezidents, redzēdams, ar kādu regularitāti Ļubļinas valdība pārņem varu Polijā?"

⁂

Nemaz nebija jāgaida 1955. gads. Jau pirms 10 gadiem bija cilvēki, kas izprata Jaltas traģēdiju, kas redzēja, kā Rietumi pārdodas komūnistiem un, kas rītdienu saskatot, varēja pateikt, cik dārgi tas viss kādu dienu var maksāt.

LATVIEŠU PUSSTUNDA RADIOFONĀ

Latviskās pusstundas programma Toronto radiofonā attaisnoja savu nozīmi ar labi sastādīto programmu un teicamajiem priekšnesumiem. Izcilus panākumus guva Dainas koris E. Freimanes vadībā, jauki izskanēja M. Mekvikāres latviskie dziesmu teksti un drosmīgas patiesības pilna bija māc. A. Lūša intervija.

LATVIJA

Draugi grib mūs asimilēt,
Ienaidnieki grib mūs iznīcināt,
Bet mēs gribam palikt latvieši.
Archibīskaps T. GRĪNBERGS

VĒLĀ PĒCLAIKA PARADOKSI

VALENTINS PELĒCIS

Kad Hitlera propagandas ministrs Gebelss pēc Jaltas un Teherānas konferencēm bazūnēja par Eiropas pārdošanu Staļinam, tad torelz gandrīz svētī ticējām, ka tie ir tikpat nekaunīgi meli kā viss cits, ko sacija šis ar prūsisko aplamdžumu sasirgušais fanātiķis. Nule Otrā pasaules kara uzvaras augonis ir jau milzis desmit gadu un atvērīs sarkano pūžņu vātis visapkārt Eirāzijas kontinentam. Nupat ir arī oficiāli atklāti Jaltā notikušās Anstrumeiropas un Austrumāzijas nodevības papīri, kas uz Atlantijas Chartas brīnumjaukā solījumu fona uzcēla „miera giljotīnu," lai koeksistences aizsegā, bez šausmīgā kara un ar to salstītām starptautiskām nepatikšanām, varētu slepkavot un verdzināt miljoniem cilvēku, to cilvēku, kuriem Dievs nav piešķīris laimi piedzimt ne par kompartijas biedriem, ne arī par Rietumu brīvo un kristīgo demokratiju pilsoņiem.

Divi no šī noziedzīgā darījuma partneriem jau ir miruši un katrs pēc savas vizes ar godināmiem legājuši vēsturē. Par viena godināšanu rūpējās politbirojs, par otra — viņa partija, atraitne un lielākā daļa ASV pilsoņu, kam tāpat kā savā laikā mums un vislem caurmēra pilsoņiem cilvēcisko tiesību un brīvības jēdzieni ir norobežoti ar savu valsti vai tās saimnieciskajām pozicijām. Trešais pasaules likteņu lēmējs vēl ir dzīvs, ir publicējis gudras atmiņas, bet diemžēl šo atmiņ literāro jaukumu vairs nevar izbaudīt pat ne Polijas tauta, par kuras glābēju viņš sevi izsludināja, iestādamies Otrā pasaules karā. Un šodien, kad cilvēces brīvība ir nesalīdzināmi vairāk apdraudēta kā torelz, kad Hitlers ar 80 miljoniem vāciešu uzsāka kara ceļu, šis nosirmojušais Jaltas „kollaborants" cer atombumbu pakrēsli turpināt Jaltā ievadīto koeksistenci, nosēdinot priekšlaukā dažas citkārt nolādēto vāciešu divizijas.

Nav tāda gaļsrega, kurš spētu pateikt, ko dzemdēs šīs koeksistences polips uz atombumbas, bet ja mēs cilvēku ciešanas nevērtējam pēc to rasiskās izcelsmes vai piederības reliģijai, bet ievērojam tikai izniclnāšanai un verdzībai nodoto skaitu, tad šobrīd var jau drošī jautāt: vai Hitlera diktatūra tiešām bija savā saknē un iespējamā attīstībā vislielākais pasaules jaunums un apdraudējums?

Domāju, ka torelzējiem pasaules glābējiem vajadzēja būt reālpolitiķiem arī tad, kad nacistiskā Vācija Eiropā sabradāja žīdu rasi, tāpat kā tie cenšas būt reālpolitiķi tagad, kad komūnistiskā diktatūra jau sabradā pusi no pasaules iedzīvotājiem. Šo dīvaino divkosību vērtējot, mazajam cilvēkam savā aprobežotībā neatliek cita ceļa kā maldīties „sabiedriskās domāšanas" izveidotajā chaosā starp demokratisko valdību slepenpadomniekiem, sākot ar Morgentau'u, un Baruchu, tad pārejot pie Pad. Savienības izcilo spiegu kadriem, ko reprezentē Rozenbergi, Fukši, Kaplāni, Grīnglasi u. c., un kas pēdīgi pagaist aziņu miglā aiz Ļeņina, Trocka, Kaganoviča un daudzu mazu čekas kalpu — Šustinam līdzīgajām sejām...

Protams, šādas vīzijas redzēt ir vispār pret labo toni un brīvajā pasaulē pieņemtajiem pieklājīgā liberālisma likumiem, bet tiem, kas šodien tiek slepkavoti aiz dzelzs priekškara, nāve ir tikpat drausmīga netaisnība kā tiem, kas reiz mira nacistu nometnēs, un komūnisma mocību ilgums ir laikā četrkārt un skaltā desmitkārt pārsniedzis pēdējos.. Tādēļ visai zīmīgi ir amerikāniskā Donkichota un „sabiedriskajā domāšanā" jau savu cīņu zaudējušā senātora Mekkartija vārdi, ar ko viņš komentējis Jaltas nodevības publicēšanu pēclaikā: „Jaltā tika sagatavots ceļš, lai Pad. Savienība varētu aprīt Austrumeiropu un Āziju, Amerikāņu godu tur apgānīja tādā pakāpē, kā tas līdz šim nekad vēsturē vēl nebija noticis. Bet es ieteicu arī mūsu tagadējam prezidentam un ārlietu ministram pārlasīt savas 1952. gadā teiktās runas, kurās viņi apsolīja komūnisma verdzinātām tautām atbrīvošanu un nevis koeksistenci ar komūnismu!"

Ir sajūta, ka arī daudzi no mums Mekkartijam līdzīgos jau ieskata par spitālīgiem, un arī tiem aiz dzelzs priekškara neatliek nekas cits kā nodoties mistikai par kāda „fīrera" atdzimšanu Eiropā. Tie ir vēlā un murgainā pēclaika paradoksi.

DV Niagaras nod. jaunā valde un revīzijas komisija

1. rindā no kr.: agr. P. Treijers (rev. kom. pr-sēdis), J. Celms (valdes pr-dis), R. Sakara (rev. kom.), J. Arājs (sekretārs). 2. r.: A. Bērziņš (mantz.), A. Bukults (kasieris), P. Ruņģis (pr-ža vietn.), H. Lapiņš (rev. kom.). Foto J. Ligers

IZŠĶIRĒJA CĪŅA VĒL NĀKS

PULKV. O. KALPAKA UN LATVIEŠU LEĢIONA ATCERES SVINĪBAS MONTREĀLĀ

Montreālas Daugavas Vanagu nodaļa 19. martā rīkoja pirmā Latvijas armijas virspavēlnieka pulkveža Oskara Kalpaka un Latviešu leģiona atceres svinības. Svinībās piedalījās DV KV pr-sēdis V. Mukts.

Tās atklāja konsuls V. Tomsons, aicinādams pieminēt visus varoņus, kuri dažādos vēstures posmos par Latvijas brīvību atdevuši savas dzīvības. Konsuls teica: „Lai dziļā sirsnībā pieminam tos strēlniekus, kalpakiešus un leģionārus, kuri šovakar ir mūsu vidū. Viņu varoņīgie darbi kara laukā lai iedvesmo un stiprina mūs." Tālāk konsuls pieminēja Latvijas brīvības ideju, kas dega sirdīs latviešu karavīram un daudzus aizrāva nāvē, lai reiz Latvija kļūtu brīva.

„Brīvības ideja stāv pāri visam, tā ir stiprāka par nāvi, jo tā liesmo tālāk no paaudzes uz paaudzi un neiznīks, kamēr vien latvieši dzīvos. Mēs esam gan zaudējuši kaujas, bet neesam vēl uzvarēti, — izšķirējā cīņa vēl nāks. Šim brīdim mums visiem ir jāgatavojas."

Noslēgumā konsuls uzsvēra, ka izšķirīgais brīdis tuvojas un mums jābūt stipriem un vienotiem darbos un domās, lai kalpakiešu un leģionāru varoņu gars mums dod spēku cīnīties par Latvijas brīvību līdz uzvarai.

Tālāk par šī vakara nozīmi referēja Daugavas Vanagu Kamadas valdes priekšnieks V. Mukts, izvēlēdamies tematu — „Pulkveža Kalpaka un latviešu karavīru ticība Latvijai." Referents īsumā pieskārās pulkveža O. Kalpaka biografijai, viņa cīņu gaitām, šo kauju rezultātiem un Latviešu leģiona tapšanai. „1941. gadā, kad vācu vienības iesoloja Latvijā, katrs bijušais Latvijas armijas karavīrs, vai tas bija gados jauns vai sirmu galvu, ķēra pēc ieroča un darīja savu pienākumu pret dzimteni." Tālāk sava referāta turpinājumā V. Mukts atstāsta zīmīgus vārdus, kurus teicis Ziemeļfrontes virspavēlnieks par cīņām Kurzemē: Ja manis komandētās pārējās 7 divīzijas Kurzemē cīnītos tāpat kā latviešu vienības, tad Kurzemi krieviem mūžam neieņemt. „Ko nozīmē īstenībā šie vārdi, to zina tikai Kurzemes karavīrs. Un atceroties visus cīnītājus, paturēsim prātā kāda Latvijas armijas pulka devīzi: — Tava tauta nezudīs, kad tu iesi mirt par tautu." — nobeidza savu referātu, V. Mukts, aicinādams klātesošos piecelties svinīgam klusuma brīdim un pēc tam nodziedāt Dievs, Kungs, ir mūsu stiprā pils."

Tālāk vakara viesus uzrunāja igauņu bijušo karavīru apvienības prezidents K. Pupils, nesdams sveicienus no igauņu karavīru apvienības /Kanadā. Svinību turpinājumā Montreālas DV valdes pr-ks O. Klavenieks sveica kalpakiešus, kuŗu sirdīs dzīvo līdzi viņu pēcteču — leģionāru gaitām. Sveicienu apliecināja sarkanas rozes kalpakiešiem: K. Tirzītim, G. Apinim un leģionāriem — invalidam I. Stepānam. Arī viesi V. Mukts un K. Pupils saņēma rozes.

Mākslinieciskā daļā vērtīgus priekšnesumus sniedza montreāliešiem jau labi pazīstamā igauņu pianiste Dagmāra Kokkere un vijoļu virtuozs Georgs Lapensons. Pēdējais netika vaļā bez piedevām, un mākslinieks tādas deva veselas divas. Tā ir liecība, ka Montreālas latvieši labprāt redzētu biežāk cienījamo mākslinieku savā vidū. Abi gaidītie mākslinieki saņēma rozes un sirsnīgus publikas aplausus, kuros izskanēja cerība, varbūt, varbūt, ka kādreiz vēl...

Sarīkojumu daļas vadītājs J. Leitāns pateicās viesiem par vakara apmeklēšanu. Sekoja deja.

Interesanta izvērtās mantu loterija, kur katrs, ja laime viņam bija vēlīga, varēja iegūt vērtīgus laimestus.

Lai jautriem dejotājiem neuznāktu pagurums, par to bija rūpējusies DV dāmu komiteja, galdos ceļot dažādus uzkožamos, kas plaka acīm sedzot. Bija arī gādāts par glāzi miestiņa. Vakars bija tiešām jauks, un jāvēlas kaut tādu būtu vairāk, jo Montreālas latvieši, liekas, nav nogurdināmi.

V. Mukts ar DV Montreālas nod. pr. O. Klavenieku un konsulu V. Tomsonu noturēja apspriedi.

Nākošā dienā bija paredzēta valdes sēde, bet, diemžēl, tā bija jāatliek, jo uz paredzēto sēdi Montreālas nodaļas daži valdes locekļi nebija ieradušies, par ko ļoti sarūgtināts bija DV Kanadas valdes pr-ks V. Mukts. Cerēsim, ka to nākotnē varēs izlabot. **I. Sk.**

GENERĀLKONSULS
Mr. R. N. BRYSON
Toronto, tel. GE 2707
114 DANFORTH AVE

KONSULS
VILIS TOMSONS
Tel. RE 8-7798, MONTREAL, P.Q.
5210 VICTORIA AVE, APT. 16

LASĪTAJU VĒSTULES

KĀ BŪS TURPMĀK?

Noklausoties pagājušajā sestdienā Latvijai veltīto raidījumu radiofonā, mani dziļi iepriecināja ne tikai šis panākums pats par sevi, bet arī Dainas koŗa speciģi atskaņotās dziesmas, māc. A. Lūša intervija un arī latviešu solo dziesmu atskaņojumi, tomēr izbrīnu radīja apstāklis, ka raidījuma organizētāji nebija devuši iespēju uzstāties kādam latviešu māksliniekam — solistam, bet gan kanadietei. Kaut arī Mekvikāre nedzied slikti, mēs būtu daudz vairāk ieguvuši, ja viņas vietā būtu dziedājis, teiksim, P. Geistauts, noraidīta kāda Žebranskas vai Lūses iedziedāta skaņu plate, uzstājies Lapensons, Kalējs vai Nāruns... Kā būs turpmāk?

Ed. Br., Bramptonā

KAM TAS VAJADZĪGS?

Laiku pa laikam lasām mūsu presē, ka Komiteja Latvijas brīvībai, Apspiesto Nāciju asamblejas prezidijs vai arī kāda cita organizācija, kuŗā piedalās arī latvieši, reaģējot uz kādu Padomju Savienības izrīcību, iesniedz gan memorandus, gan protestus, gan citāda nosaukuma rakstūs vai nu Apvienoto Nāciju pilnsapulces prezidijam vai to pašu ģenerālsekretāram. Kas ar šiem iesniegumiem notiek, to žurnālā Latvijas Brīvībai 6. n-rā, rakstā Vai Latvijas atbrīvošana iespējama jau drīzumā? pastāsta Ev. Freivalds un proti, kā iesniegumi tur tā arī apguloties. Ja nu tas tā, tad jājautā, kādēļ tad tur vispār iesniedz? Vai „trokšņa taisīšanai?"

Ilfs, ASV

PĀRDOMAS PĒC MILVOKU SV. JAŅA DRAUDZES KOŖA KONCERTA

Tā vien liekas, ka koŗu dzimšana, augšana un miršana ir lietas, kuŗas ne vienmēr var izskaidrot ar loģikas likumiem. Protams, visās šinīs fazēs ir neskaitāmi kādi koŗpji principi un priekšnoteikumi, taču nenoliedzama loma ir kādam lielam nezināmam faktoram, tāpēc būtu interesanti dzirdēt mūsu autoritāšu domas šinī jautājumā. Kas īsti ir šis nezināmais? Dirigenta personiskais magnēts un temperaments vai vienkārši tikai laime?

Mums, latviešiem, gan ir kaut kas pats par sevi saprotams — kādā kontinentā mēs arī nonāktu, mums rodas vajadzība pēc koŗa. Tā Viskonsinas latviešu biedrība jau pašā sākumā ļoti pūlējās, lai to noorganizētu tanī laikā VLB te bija vienīgā organizācija, un gandrīz visi te dzīvojošie tautieši tanī bija biedri. Laimi izmēģinājās vairāki vietējie un īpaši šim nolūkam ataicinātie dirigenti, bet „panākumi tomēr trūka. Laika tecējumā pie vietējās DV apv. noorganizējās un izauga vīru koris V. Aparjoda vadībā, bet viena jaukta koŗa kā nebija, tā nebija. Un Milvoku sabiedrība jau sāka ar to samierināties. Beidzot šinī bezcerīgajā situācijā E. Brusubārda sāka organizēt koŗi ev.-lut. Latviešu draudzes paspārnē. Viņam bija panākumi, un beidzot milvokiešiem radās savs jaukts koris. Vēlāk, kad nodibinājās otra draudze un dievkalpojumu kuplināšanai tur sāka organizēt mazu koŗīti, tad pesimistu bija vairāk kā optimistu. Ar nodomu lietoju vārdu koŗīti, jo tanī laikā nevienam, pat pašu dirigenti brīvmāksl. A. Sinepi ieskaitot, nebija drosmes cerēt, ka Milvokos varētu pastāvēt vēl otrs jaukts koris.

Un šodien tas jau ir noticis fakts. Ka koris ir radies, bija jau redzams pagājušajā gadā, kad minētais koris rīkoja savu pirmo koncertu. Svētdienā (š. g. 12. martā) notika šī koŗa otrs atklātais koncerts, par kuŗu vienprātīgais klausītāju spriedums bija, ka tas bija labākais koŗa koncerts, kāds Milvokos jebkad bija dzirdēts, viesus ieskaitot.

Disciplīna un sajūsma dziedātājos, augsta mūzikālā kultūra un dirigentes mākslinieciskais temperaments, ļoti labā zāles akustika un publikas lielā atsaucība — viss kopā tas deva brīnišķi izdevušos vakaru. Programma nedarītu kaunu vecam un tradīciju bagātam koŗim.

Kāds klausītājs

KANADĀ

TORONTO

❶ Toronto raidītājs CFRB sestdien, 19. martā, raidījumā — Canadian all — pirmoreiz sniedza latviešu koŗa un solo dziesmas. Mācītājs A. Lūsis, atbildot uz spīkera jautājumiem, sniedza informāciju par latviešiem, latviešu mākslu un komūnistu briesmu darbiem dzimtenē. Koŗa dziesmas dziedāja Daiņa koris, bet solo dziesmas M. Vētras vokālās stud. audzēkne kanadiete M. Mekvikāre. Klavieŗu pavadījumus veica E. Ozola-Timermane. Koris dziedāja J. Ciruļa Maldus, J. Vītola Upe un cilvēka dzīve un J. Graubiņa Jūriņ prasa smalku tīklu, bet soliste M. Mekvikāre dziedāja tautas dziesmu Se ūit' tecēj' tecēdama, un J. Mediņa Ir viens vakars. Programma izskanēja ar Pūt' vējiņi, dzen laiviņu. Ja latviešu sabiedrība, rakstot vēstules, parādīs par šiem raidījumiem interesi, tad ļoti iespējams, ka arī turpmāk, laiku pa laikam raidītājs sniegs latviešu mūziku un dziesmas. Raidījumā runāja arī Kanadas immigrācijas ministrs Pickersgill. Raidītāja adrese ir CFRB, 37 Bloor St., W., Toronto, Ont.

❷ Svētdien, 20. martā, TLB telpās Toronto jaunatnes pulciņš Lāpa bija rīkojis vakaru, kuŗā Maris Vētra lasīja fragmentus no savas vēl nenobeigtās grāmatas Toreiz Rīgā. Bija ieradušies ap 50 jauniešu, kas humora pilnajam M. Vētras priekšlasījumam sekoja ar sajūsmu. Vakars noslēdzās ar tējas galdu un deju.

❸ Toronto latviešu YMCA šopavasar varēs atskatīties uz pieciem pastāvēšanas gadiem. Ar gandarījumu var konstatēt, ka arī sabiedrība pratusi novērtēt tās nozīmi, nākot talkā ne vien ar labiem vēlējumiem, bet atbalstot to arī līdzekļiem. Kopš neilga laika pie Latviešu YMCAs nodibinājies neliels labvēļu pulciņš, kas svētdien, 20. martā, pulcējās labvēļa veclatvieša A. Gailīša ērtajā mājā, lai iepazītos savā starpā un tiktos arī ar YCMAs valdes un revīzijas komisijas locekļiem. Mājasmāte un mājastēvs bija rūpējušies ne tikai par izšķērdīgi bagātu galdu, bet darījuši visu, lai viesi justu, ka tie tiešām ir mīļi gaidīti. Izņemot A. Zelmeņu pāri, bija ieradušies visi sponsori ar kundzēm: J. Benjamiņi, A. Garneji, Dr. P. Bārdiņš, P. Rasiņi, A. Kristapsoni, V. Uiskas un P. Tillings. YMCAs valde un revīzijas komisija, izņemot biedrzini A. Kārkliņu, bija ieradušies pilnā sastāvā. Viesu vidū bija arī Annija Simsone un biedrs dibinātājs A. Kānbergs. Latviešu YMCAs priekšsēdis Ž. Zentiņš klātesošos iepazīstināja ar Latviešu YMCAs dibināšanas nolūsi, līdzšinējo darbu un īsumā pieskārās arī Pasaules YMCAs konferencei, kas notiks rudenī Parīzē, un trimdinieku centieniem panākt viņu YMCAs organizāciju atzīšanu un iekļaušanu Pasaules YMCA kā pilntiesīgas nacionālās YMCAs, par ko arī latviešī iesākuši cīnīties. Kanadas latviešu sporta dzīves vadītājs V. Rozenbergs, YMCAs revīzijas komisijas loceklis, pateicās sponsoriem par latvju jaunatnes atbalstīšanu.

❹ 1. ev.-lut. draudzes archibīskapa prof. Dr. T. Grīnberga 85 mūža gadu sasniegšanu atzīmēs ar dievkalpojumu sv. Andreja baznīcā Pūpolu svētdienā, 3. aprīlī. Pēc dievkalpojuma baznīcas telpās notiks draudzes vakars kurā mācītājs A. Čops stāstīs par archibīskapa dzīvi un darbu. Referātam sekos neliela koncerta programma, kurā ar deklamācijām uzstāsies L. Vasariņa, bet ar dziesmām Ž. Zentiņš un draudzes koris komponista T. Ķeniņa vadībā. Draudzes dāmas būs rūpējušās par tējas galdu.

❺ 1. ev.-lut. draudzes lauku īpašuma Sidrabenes pārvalde konstruējusies šādā sastāvā: priekšsēdis P. Būmanis, sekretārs A. Altraks, bet kasieris G. Lūris.

❻ Agronomu biedrības rīkotais referātu vakars notiks 26. martā, pl. 8.00 vakarā agronoma A. Užāna mājā, 52 Linnsmore Cr. Agronoms J. Bārs referēs par tematu: „Kapitālists, strādnieks un peļņas sadalīšana". Referāts domāts biedriem un ievestiem viesiem.

❼ Toronto latviešu studentu kopas stipendiju komisija sadalījusi stipendijās 1000 dolaru: 50, 75, 95, 110, 125 un 150 dolaru apmērā, apmierinot visu lūgumus. Šos atmaksājamos aizdevumus galvenokārt saņēmuši priekšpēdējā un pēdējā kursa studenti. Stipendiju komisijas sēdi vadīja prof. V. Burkēvics. Interesanti atzīmēt, ka šoreiz stipendijas nebija pieprasījusi neviena studente, bet tikai vīrieši.

❽ TLB savās gaumīgi uzpostajās telpās laiku pa laikam rīko kādu vakaru ar saturīgu programmu. Šoreiz vakars bija veltīts Latvijas dižākai upei Daugavai. Uz ekrāna rādīja daudz Latvijas ikšķeļupes Daugavas uzņēmumu, sākot ar PSRS pierobežu, Daugavpili, Staburagu, Plaviņām un beidzot ar Rīgu. P. Ziedīņš skatus ļoti saistoši illustrēja ar stāstījumu, iepinot atmiņas no seno laiku notikumiem, atzīmējot vēsturiski ievērojamas vietas un paražas, kas valdījušas Daugavas krastu iedzīvotāju starpā. P. Ziedīņš stāstīja arī par Daugavas zivju bagātību, kas senos laikos bijusi pat tik liela, ka kalpi, līgstot pie saimniekiem, prasījuši, lai saimnieks nedod lašus ēst vairāk kā 3 reizes nedēļā. Dzejas par Daugavu deklamēja D. Puriņa un V. Brastiņš, bet dažas dziesmas par Daugavu uz klavierēm spēlēja Pūliņš. Vakara noslēgumā B. Senkēviča uzsvēra šādu vakaru svarīgo nozīmi, piezīmējot, ka TLB līdzīgā veidā turpinās Latvijas skatu demonstrēšanu un vēlāk šos uzņēmumus nodos trimdas latviešu skolai. M. Čulītis savukārt īsumā pastāstīja par baltvācu vēsturnieku Otto Bongu, kas ar milzīgu neatlaidību un uzupurēšanos veltījis savu dzīvi materiālu vākšanai par Latviju, radot archīvu, kam līdzīga nav nekur pasaulē. Savā laikā O. Bongs uz riteņa apceļojis latviešu nometnes un vācis visu iespējamo. Nav Latvijas novadu un pagastu, par kuriem viņam nebūtu daudz uzņēmumu. Šo darbu viņš neatlaidīgi turpina, dzīvojot kādā dazemes bunkurā Minchenes tuvumā. O. Bongs ikvienam, kas vēlas sava novada uzņēmumus vai kartes, labprāt tos arī piesūta un savukārt ir pateicīgs par ikvienu viņam piesūtītu uzņēmumu, aprakstu, plānu utt. Šeit rādītie skati par Daugavu bija no O. Bonga archīva. Biedrības dāmas bija rūpējušās arī par ziediem rotātiem galdiem un garšīgām maizītēm.

HAMILTONĀ

❾ Sakarā ar archibīskapa prof. Dr. T. Grīnberga 85 mūža gadu atzīmēšanu Hamiltonā viesosies vīru dubultkvartets Kalvis, piedaloties dievkalpojumā kuŗu vadīs mācītājs E. Pavasars.

MONTREĀLĀ

❿ Dubultkvarteta Kalvja koncerts Montreālā, kam bija jānotiek 2. aprīlī, atlikts, jo darba apstākļu dēļ kāds no sastāva nevar izbraukumā piedalīties.

⓫ Antiboļševistiskā bloka tautu grupa: ukraiņi, ungāri, lietuvieši, latvieši un igauņi 27. martā, plkst. 15, Laurier East ielā Nr. 1371 rīko kopīgu koncertu. Programmā: mīnēto tautu mūzika, tautas dejas un īsi referāti — uzrunas par sadarbības nozīmīgumu cīņā pret kopīgu ienaidnieku. No latviešiem uzrunu teiks konsuls V. Tomsons.

Sarīkojumu apmeklēt lūgti Montreālas pilsētas un preses pārstāvji un visu komūnisma jūgā smokošo tautu piederīgie. Ieeja brīva.

⓬ Montreālas latviešu kolonijas dāmu — iniciātoru grupa 11. martā noturēja organizācijas sapulci, kuŗā pēc pārrunām vienojās pie MLB nodibināt dāmu komiteju.

Konštruēšanās sanāksmes dalībnieces par komitejas priekšnieci vienbalsīgi izraudzīja A. Bremzi un tās vietnieci E. Egliti. Komiteja cer uz tautiešu plašāku atsaucību un būs priecīga par katru jaunu locekli, bet biedrības valde izsaka atzinību jaunajam un tik nepieciešamajam pasākumam.

Sanāksme notika vienmēr izpalīdzīgo un viesmīlīgo Ikvildu dzīvokļī, pie kam par patīkamu kafijas galdu bija rūpējušās čaklās Dz. Ikvilda un A. Bremzes kundzes.

LONDONĀ

⓭ Pie sēru krāsām rotātā sarkanbaltsarkanā karoga sveču apmirdzētā gaismā Londonas jaunatne kuplā skaitā pulcējās 6. marta pēcpusdienā godināt pirmo Latvijas armijas virspavēlnieku pulkvedi Oskaru Kalpaku — viņa nāves atceres dienā.

„Katrai tautai ir savi varoņi, kuŗus godina un atceras, bet latviešu tautai, jo sevišķi jaunatnei, nekad no atmiņas neizdzēsīs pulkveža O. Kalpaka vārdu," teica pulciņa prūks G. Brikmanis, atklājot LLJP sanāksmi un aicinot klātesošos godināt latviešu tautas varoņus ar klusuma brīdi.

Tālāk sekoja G. Liepiņa īss apskats par Kalpaka bataljona cīņu vietām un viņa nolasītais A. Aucinieka referāts Varoņa sirds.

Un savāds mirdzums pavīdēja ne viena vien acīs, kad referātu nobeidzot izskanēja Edvarta Virzas veltījuma vārdi Pulkvedim — Raud, pulkvēdi, kareivji tevi..."

Pēc īsa pārtraukuma sekoja Londonas LJP pilnsapulce, kuŗā vienbalsīgi pieņēma priekšlikumu par Otrā pasaules karā latviešu gaisa spēku izpalīgu gaitu cīņu vākšanu, kopošanu, liekot pamatus Latviešu gaisa spēku izpalīgu archīvam. Šai sakarā nolēma nākošajā LNJA kongresā Kanadā — aicināt arī pārējos jaunatnes pulciņus Kanadā un ASV nākt talkā šo cīņu un materiālu vākšanā.

Tālāk sekoja LLJP sekciju darbības plānu izstrādāšana, pieņemot lēmumu tuvākā laikā rīkot Literāru tiesu par R. Blaumaņa noveli Purvā bridējs. Nolēma arī rīkot rakstnieku pēcpusdienu, aicinot talkā latviešu rakstniekus Kanadā un ASV.

Lielu piekrišanu jauniešos modināja priekšlikums par diskusiju vakaru sarīkošanu pulciņa mērogā.

Pārrunās par otras latviešu jaunatnes organizācijas Mazpulks pašreizējo stāvokli, pilnsapulce principā atzina, ka pieškirama lielāka vērība mūsu jaunākai paaudzei, tās darbam un audzināšanai.

Pilnsapulci nobeidza ar ziedojumu vākšanu 4 Augustdorfas gimnazijas audzēkņiem (Aijai Lasmanei, Valijai Valdmanei, Maigonim Putniņam un Haroldam Šmerlingam), kuŗus LLJP nolēmis atcerēties ik gadus Lieldienās un Ziemassvētkos, jau pagājušā gadā nosūtot 30 dol.

BRAMPTONĀ

⓮ Sestdien, 19. martā, Bramptonā viesojās DV teātris Kanadā ar Mārtiņa Zīverta drāmu Cilvēks grib dzīvot. Izrādi bija noorganizējusi vietējā DV nodaļa, lai dotu iespēju latviešu teātra izrādi noskatīties arī tiem teātra mīļotājiem, kuŗiem apmeklēt teātra izrādes Toronto nav iespējams. Apmeklētāji tiešām nejutās vīlušies. Skatītāji tēlotājiem pateicās ar aplausiem un ziedu veltēm.

⓯ Pirms teātra izrādes turpat notika Latvijas armijas pirmā virspavēlnieka pulkv. O. Kalpaka piemiņas akts, ko atklāja ar Latvijas himnu Dievs, svētī Latviju. DV Bramptonas nodaļas pr-dis teica īsu uzrunu.

Referātu par pulkv. O. Kalpaku nolasīja P. Balodis. Runātājs norādīja, ka marts mums latviešiem ir varoņu piemiņas mēnesis, jo 16. marts ir leģionāru piemiņas diena. Pulkv. O. Kalpaku un visus citus kritušos cīnītājus akta dalībnieki pieminēja klusuma brīdī.

⓰ Š. g. 20. martā Bramptonas latviešu b-bai Auseklis notika gadskārtējā pilnsapulce. Galvenais veikums b-bas pag. gada darbībā ir bibliotēkas noorganizēšana. Grāmatas iegūtas gan pirkšanas ceļā, kādam nolūkam izdots no b-bas kases 95 dol., gan arī ar ziedojumiem. Bez agrāk minētiem grāmatas bibliotēkai ziedojuši: J. Grodnis — 10 grāmatu, Osis no Toronto 2 grām., R. Norītis 1 gr. un J un A. Ķeņģi 6 grāmatas. Bibliotēkā pašreiz ir 135 sējumi.

Jaunajā valdē ievēlēja: J. Dindzānu, A. Ozolu, R. Norīti, E. Zariņu un A. Kauliņu. Revīzijas komisijā — J. Uļuku, J. Avotiņu un J. Leišavnieku.

Nākamajā darbības gadā b-ba grib populārizēt domu par savu sarīkojumu telpu izbūvi. **J. R.**

PASKAIDROJUMS

Latvijas Amerikā 16. marta num. O. A. rakstā par maniem dzīves 50 gadiem starp citu teikts: „1948.—49. g. ir Eslingenas nometnes komandants." Tas ir nepareizi. Es biju gan no 1947. g. līdz 1948. g. aug. Neietingas nometnes komandants un 1949. g. Erlangenas nometnes komandants, bet nekad neesmu bijis Eslingenas nometnes komandants. **V. Lambergs**

MIRIS HAROLDS KAULIŅŠ,

franču leģionārs, bet Francijas iestādēm nav nekādu ziņu par viņa piederīgiem.

Ja kādi no viņa piederīgiem būtu brīvajā pasaulē, tiek lūgti sniegt ziņas, rakstot:

Consulat General de France, 919 North Michigan Ave., Chicago, Ill., U.S.A.

DAUGAVAS VANAGI

DV APV. NJUJORKĀ SEKMĪGĀ DARBĪBA

Daugavas Vanagu apvienības Njujorkā biedru gadskārtējā pilnsapulce sanāk 26. martā, lai noklausītos ziņojumu par pagājušā darba gadā veikto un ievēlētu jaunu valdi.

No kases pārskata redzams, ka apvienība darbojusies sekmīgi un budžets reālizējies par $5.342, t. i. par $1.000 vairāk, nekā bija paredzēts. Biedru naudās ienācis $1.166, bet sarīkojumi devuši $2.772 atlikumu.

Izdevumos lielākais postenis ir materiālā un kultūrālā aprūpe — $855, apvienības vīru koris $300, alga darbvedim $820. Ziemassvētku ziedojumu akcija devusi $1.078, kas nodoti DV valdei ASV.

DV Nama fonds pēdējos divi gados nebija pieaudzis, tajā bija 500 dol. Šinī darbības gadā tas palielināts par 350 dol. Pieskaitot augļus, Nama fondā tagad skaitās 856 dol.

Ziedojumi

Ziemassvētku kartīšu ziedojumu vākšanas akcijā ziedojuši:

$1,00 A. Eglāja; $1,00 P. Kļaviņš; $1,50 A. Burtnieks; $2,00 V. Saulīte; $2,00 E. Garkans; $1,00 F. Burvis; 75c M. Rožuleja; $1,00 V. Kaders; $1,00 A. Mamis; $1,00 — M. Niedra; $1,00 M. Zeberiņš; $1,00 R. Līdaka; $1,00 V. Noviks; $1,00 V. Kovaļevskis; $1,00 A. Bolšteins; $1 S. Ancāns; $6,00 H. Šķobe; $1,00 E. Brusubārdis; $1.00 E. Muldiņš; $1,00 V. Balgals; $1,00 V. Alders; $1,00 V. Mateuss; $2,00 F. Groskopfs; $1,00 J. Deglis; $1 A. Avotiņa; $1,00 A. Kuze; $1,00 G. Āboliņš; $1,00 E. Rozenfelds; $1,00 K. Lesiņš; $1,00 A. Bankovics; $1,00 H. Atoms; $3,00 F. Zarans; $1,00 J. Lācis; $1,00 M. Bēms; 75c A. Birnbaums; $2,00 P. Caune; $1,00 L. Šēfers; $1,00 I. Daiga.

$1,00 C .H. Stāhls; 75c H. Tarziers; $1,92 R. Celmiņš; $1,00 A. Dombrovskis; $1,00 A. Skujiņš; 75c J. Škirmants; $1,00 J. Vosekalns; $1,00 M. Brastiņš; 75c J. Osītis; $1 A. Ševels; $1,00 V. Krūmiņš; 75c J. Runkis; $1,00 J. E. Tontegode; $1,00 J. Bandenieks; 75c E. Kudrašovs; 75c A. Bremkopfs; $1,00 K. Krieviņš; $1,00 A. Kozlovskis; $5.00 J. Androvičs; $1,00 M. Uskurs; $1 Z. Lazda; $2,00 J. Pētersons; $1,00 J. Danenfelds; $1.00 K. Vanags; 75c M. Šēfers; $1,00 K. Kodoliņš; $1,00 I. Dombrovskis; $1,00 Z. Kaktiņš; $1,00 E. Rezevskis; $2,00 A. Rudevics; $1,00 O. Liepiņš; $1,00 J. Kreinats; $1,00 K. Krauja; $1,00 J. Bergs; $2,00 N. Falks; $1,00 M. Dombrovskis; $2,00 L. Stūris.

Kopā ar iepriekšējiem ziedojumiem $791.03.

Izsakām visiem ziedotājiem sirsnīgu Daugavas Vanagu paldies.

DV KV

ATGĀDINĀJUMS

DV Hamiltonas nod. biedrzinis P. Pabērzs, 79 Smith Ave, tel. — JA 8-3247, atgādina, ka liela daļa nodaļas biedru vēl līdz šim laikam nav nokārtojuši biedru maksas par 1954. gadu. Šai sakarā biedrzinis laipni lūdz biedrus izdarīt nokavētos maksājumus. Ērtības labad biedri naudu var sūtīt pa pastu vienkāršā aploksnē. **I. G.**

ZIEDOJUMI

Trūkumcietējiem Vācijā ziedojuši — Žanis Priednieks $12.00, Dr. G. Drillis $4.00. Sirsnīgs Daugavas Vanagu paldies atsaucīgajiem ziedotājiem! **DV Hamiltonas nod.**

Sarīkojumu kalendārs Toronto

26. martā Mednieku un makšķernieku kluba Groziņu vakars, Assembly Hall telpās, 10 Lansdowne Ave.

27. martā TLB Dāmu komiteja rīko dzejn. Veltas Tomas pēcpusdienu.

10. aprīlī TLB drāmatiskā ansambļa E. Zālītes Maldu Mildas sapņojums, Lippincott ielā.

17. aprīlī Ksenijas Brantes koncerts, sv. Andreja baznīcas zālē.

Redakcija patur tiesības iesūtītos manuskriptus saīsināt.

Neizlietotos manuskriptus neuzglabās, bet uz vēlēšanos sūtīs atpakaļ, ja būs pievienota pastmarka.

Ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītajos rakstos izteiktās domas var arī neatbilst redakcijas viedoklim.

TUVOJAS LIELDIENAS

atcerēsimies ar savu ārtavu un iepriecināsim gaišajos Augšāmcelšanās svētkos grūtdieņus Eiropā. Ziedojumus lūdz iemaksāt DV KV kasierim V. Curiškim, 48a Aberdeen Ave, Toronto, vai vietējām DV nodaļām.

DV KANADAS VALDE

UZBRUKUMS KERSTENAM UN EIZENHAUERAM

Jauni atklājumi sociāldemokratu biļetenā

Ļoti asi Zviedrijas latviešu dzīves dienas kārtībā atkal izvirzījies Bruno Kalniņa ar savu joprojām vairāk kā divaino rīcību.

Sakarā ar jau zināmo viņa dirigēto Kārļa Dzilleja „uzstāšanos" valsts svētku aktā Zviedrijas latviešu organizāciju komitejā pieņēma lēmumu, kas sociāldemokratu uzvešanos kvalificē par nevalstisku un nosodāmu. Uz to Bruno Kalniņš savas partijas biļetenā atbild 30 rindas garā prastākās lamāšanās paraugā, kas beidzas ar ļoti zīmīgu teikumu:

„Mēs arī turpmāk sazināsimies latviešu lietās ar mūsu domu biedriem ārzemēs."

Maska ir kritusi, atklājas tas, ko esam gadiem ilgi trimdinieklem teikuši, proti, — ka Bruno Kalniņa rīcību nosaka ne latviešu iestāžu lēmumi, bet — viņa domu biedri ārzemēs, tas ir, sociālistiskā internacionāle! Tā ir vērtīga atzīšanās, ko Bruno Kalniņš varas un aizvainotās godkāres dusmās tagad izsaciis. Un to lai ievēro visi tie, kas vēl šodien meklē burvju formulas 20:10 iedzīvināšanu kā trimdinieku pārstāvības radīšanas uzdevuma atrisinājumu (20 vēlēti un 10 sen jau uz mūžu „ievēlēti" pārstāvības iestāžu locekļi visās zemēs, pie kam šo 20 ievēlēšanā piedalās ar tie 10 proc. uz mūžu garantētie, tātad iegūdami divkāršus mandātus).

Bet Bruno Kalniņa atklātībā iet vēl daudz tālāk! Acīmredzot viņš sapņo par 1945. gada sarkanās Eiropas atgriešanos un tādēļ jau pieminētajā savas partijas biļetenā citā vietā raksta šādus „vēsturiskus" vārdus:

„Vēlēšanās izkrita arī deputāts Kerstens, ko Amerika pēdējā laikā mēdza apzīmēt par „mazo Mekkartiju." Nelaimīgā kārtā arī Baltijas lieta salstīta ar šī caurkritušā deputāta vārdu."

Nav jāatkārto dep. Kerstena ārkārtējie nopelni apspiesto nāciju labā, tādēļ mūsu lielā pateicība viņam par to. Varam vienīgi paši sev pārmest, ka no apspiesto nāciju puses nebija diezgan daudz darīts, lai Kerstenam par labu izlīdzinātu niecīgo balsu iztrūkumu vēlēšanās. Bet latviešu sociāldemokratu šeit izsacīto nostāju pret dep. Kerstenu lai neaizmirst neviens trimdinieks, sevišķi tie, kas cenšas trimdinieku pārstāvību celt uz 20:10 proporcijas pamata, kas faktiski nozīmē Bruno Kalniņa tagad atklāti pateikto nolūku iespaida nodrošināšanu mūsu atbrīvošanas politikā.

Kā Bruno Kalniņš saprot Latvijas atbrīvošanu, arī uz to viņš tagad atbild savā biļetenā, proti, tādiem vārdiem:

„Ārpolitiskie notikumi pēc Kongresa vēlēšanām liecina, ka Eizenhauers arvien vairāk sveras uz izlīgumu ar Padomju Savienību un Ķīnu. Kerstena komisijas ieteikumus pārtraukt diplomātiskās attiecības ar Austrumu bloka valstīm Eizenhauers atstājis bez ievērības. Tā izgaisa mūsu trimdas labo aprindu nemotivētās cerības uz republikāņu „atbrīvošanas politiku."

To nu tad reiz ir pateicis Bruno Kalniņš: atbrīvošana zosu pēdiņās, kā to dara visi kreisie neitrālisti, izlīdzēji utt. visā pasaulē; labo aprindu cerības bijušas nemotivētas, tātad soc.-dem. nekādas atbrīvošanas ticības nav bijis un nav; Eizenhauers sveras uz izlīgumu ar boļševiklem ..

Šāds prezidenta Eizenhauera iesaktu interpretējums ar nepārprotamu skaidrību izsaka interpretētāja paša viedokli. Un tas ir visas pasaules kreiso viedoklis: saligt ar Maskavu! Tak jau no viena celma nākuši, vienā Marksa klēpī izauguši! Un ja Molotovam būs gatavi 16 „republiku" ārlietu un kara ministri, kas zina — izlīdzējiem pavērsies daudzas vakances! Un — ja uzsmaida laba laime — dažs labs tiks atkal godā, varēs atkal apvilkt sarkanā ģenerāļa uniformu!

Ja kāds „optimists" apšauba mūsu publicējumu, tas lai kaut kur sameklē Bruno Kalniņa biļetenā š. g. februāra numuru (Nr. 2—57), un tur lai pārliecinās pats ar savu prātu.

A. V.

TRIMDAS SAULAINĀS UN ĒNAS PUSES

APMELO SAVAS VALSTS VADĪBU

Latviešu soc.-dem. partijas biļetena janvāra numurā ievietots raksts „Ko tas nozīmē?," kurā ir runa par pareizticīgo archibīskapa Jāņa Pommera noslepkavošanu 1934. g. Nekrietnā kārtā mūsu sociāldemokrati šajā rakstā mēģina kompromitēt Latvijas brīvvalsts valdību, ka tā vai nu pēc Maskavas pavēles vai pašu gribas „izkalpoties krievu kungu priekšā," negaidot esot izmeklēšanu pātraukusi un lietu izbeigusi.

LA 5. marta numurā J. S. rakstā „Kad no „prokurora" izkūņojas provokātors" ir jau komentējis un novērtējis šo soc.-dem. uzbrukumu savas valsts valdībai, nosaucot to par provokāciju.

Mūsu lasītājus vispirms interesēs fakti: 1934. gada naktī uz 13. oktobri nodega archibīskapa Jāņa Pommera vasaras rezidence pie Ķīšezera. Kad ugunsdzēsēji atklāja, ka izdarīta arī slepkavība, notikuma vietā ieradās Rīgas apgabaltiesas prokurors A. Karčevskis ar saviem palīgiem. Konstatēja, ka J. Pommers nogalināts ar šāvienu tiešī krūtis, pēc kam viņš bija uznests vasarnīcas otrā stāvā, nolikts uz ēvelbeņķa un māja aizdedzināta. Prokurātūra tūlīt vienojās par versiju, ka slepkavībai ir politisks raksturs. Pieņēma, ka slepkavas pārcēlušies pāri Ķīšezeram, pēc kam tie aizbēguši, domājams, uz Padomju Savienību.

Izmeklēšanu vadīja Rīgas apgabaltiesas kameras viceprokurors Andrejs Puscepure. Pāris dienas pēc Jāņa Pommera noslepkavošanas Pēterpils viesnīcā pēkšņā nāvē mira Padomju Savienības pilsonis, dziedonis Leonids Sobinovs. Prokurātūrā radās aizdomas, ka starp abiem notikumiem ir kāds sakars. Tādēļ prokurātūra deva rīkojumu izdarīt Sobinova dēla sekciju. Iejaucās Padomju Savienības sūtniecība, kas neļāva Latvijas iestādēm izdarīt izziņu, iezārkoja Sobinovu cinka zārkā un steidzami aizveda to uz Maskavu.

Kad prokurātūrai divu gadu neatlaidīgā izmeklēšanas darbā neizdevās atrast Jāņa Pommera slepkavas, tad Rīgas apgabaltiesa, pamatojoties uz krim. proc. lik. 312. p., lietu izbeidza. Izmeklēšanas akts bija bieza, un tā palika glabājoties apgabaltiesas arhīvā.

Kaut gan lieta tika izbeigta, kas notika tikai uz pašas tiesas iniciātīvu, viceprokurors A. Puscepure arvien turpināja izziņas šajā lietā, vedot jaunu akti, bet arī nespēja atklāt vainīgos. Tā lietas izmeklēšana archibīskapa Pommera slepkavības lietā faktiski turpinājās līdz boļševiku iebrukumam Latvijā.

Divi dienas pēc A. Kirchenšteina ie[illegible] valdības sastādīšanas Rīgas apgabaltiesā ieradās NKVD ierēdņi, kas pavēlēja viņiem nodot Jāņa Pommera lietu. Čekisti pat atteicās parakstīties par lietas saņemšanu. Kopš tā laika nebija vairs pēdu, kur palikusi Pommera izmeklēšanas lieta. Tomēr viceprokurora Puscepures rakstāmgaldā glabājās papildus izmeklēšanas akts.

1941. g. 14. jūnijā Andreju Puscepuri deportēja uz Sibiriju, kur viņš mira. Kad vācu armija 1941. g. 1. jūlijā padzina boļševikus no Rīgas, tad drīzi vien vācu okupācijas iestādes sāka interesēties par archibīskapa Pommera nogalināšanas lietu. Arī vāciešī uzskatīja to par politisku slepkavību, alz kuŗas slēpās Maskavas pirksts. Vāciešiem tika nodota viceprokurora Puscepures vēstā papildus lieta, bet vāciešī neko tālāk nepasāka.

Tie vēl dzīvie Rīgas prokurorātūras darbinieki, kas šiki pārzināja Jāņa Pommera slepkavības izmeklēšanas gaitu, noteikti zina liecināt, ka Latvijas valdība nekad nekādu rīkojumu vai norādījumu nav devusi pārtraukt tiesas izmeklēšanu J. Pommera lietā, bet enerģiskais viceprokurors A. Puscepure darīja visu, ko spēja, lai atklātu vainīgos un tos sodītu. Bet vainīgos neatklāja.

Šie fakti pierāda, ka sociāldemokratu biļetena apgalvojumi, ka „negaidot ar Ulmaņa valdības rīkojumu izmeklēšanu pārtrauca un izbeidza" un ka tas noticis vai nu pēc „Maskavas tiešas pavēles, vai mūšu pašu kungi gribēja izkalpoties krievu kungu priekšā," — ir ne tikai provokācija, bet nēgodīgi melli, kas politisku mērķu dēļ izteikti trimdā pret Latvijas valdību.

Lūk, atkal gadījums, kur partijas intereses augstākas par Latvijas interesēm.

Saturns

500.000 DOL. GADĀ VĒŽA PĒTĪŠANAI

Pētniecības iestādes National Cancer Institute of Canada un The Ontario Research Foundation kopīgi gadā izdod pāri par 500.000 dol. vēža pētīšanai. Pēc National Cancer Institute medicīniskā direktora Dr. O. H. Varvika domām šī summa, ievērojot Kanadas iedzīvotāju skaitu, ir ievērības cienīgs sniegums starptautiskā pētniecībā.

Ārsti pasvītro, ka tikmēr, kamēr vēl nav droša līdzekļa pret vēzi — t. i. nav atrastas zāles vai ārstēšanas paņēmiens, kas garantē tā izdziedēšanu cilvēka ķermenī, agrīna diagnoze un ārstēšana dod labas izredzes uz sekmēm. Ārsti mudina cilvēkus vērot aizdomīgas parādības savā ķermenī, pat nelielas plaisas ādā, un ziņot par tām ārstam. Bieži vien vienkārša ārstēšana, kāda, niecīga operācija, kas ilgst tikai dažas minūtes, pilnīgi novērsīs agri uzietu vēzi.

Ir arī daži mīti un māņticība, kas saistās ar vēzi, ko ārsti nosoda. Vēzi nedabū, piem., dzerot pienu, vārot ēdienu aluminija traukos vai lietojot zināmus ēdienus. Vēzis neslīp un nav arī iedzimts. To nerada arī ievainojumi vai brūces, un chirurģija vai radio viļņu ārstēšanas paņēmieni nepārnes vēzi no vienas ķermeņa daļas uz otru.

CS

Latviešu YMCAs darbinieki un labvēļi Toronto 20. martā pulcējās A. Gaiļiša

I. r. no kr.: A. Garnejs, Ž. Zentiņš, J. Benjamiņš, A. Gaiļītis, P. Rasiņš, A. Kānbergs. 2. r. vidū stāv P. Tillings un Dr. P. Bārdiņš J. Kreiļa uzņ.

PROGRESĪVĀS AUDZINĀŠANAS LABĀS UN LAUNĀS PUSES

SKOLOTĀJU KONFERENCE ŅUJORKĀ

Pēc ALAs Kultūras biroja Izglītības sekcijas ierosinājuma Ņujorkas latviešu draudze sasauca Ņujorkā 19. un 20. martā ASV austrumu piekrastes skolotāju konferenci. Sanāksmi ievadīja dievkalpojums sv. Toma baznīcā Bronksā, kur spredikoja māc. A. Ozols. Pēc dievkalpojuma turpat Bronksas skolas telpās sākās konferences darbs. Bija ieradušies 73 skolotāji no 16 skolām. Par konferences vadītāju ievēlēja K. Karlovicu no Brukllnas skolas, par sekretāriem — H. Svilpi no Vašingtonas un H. Braunfeldi no Bronksas skolas.

Ar lielu interesi konference noklausījās ALAs izglītības sekcijas vadītāja M. Celma referātu par progresēvo paidagoģiju. Tās garīgais tēvs ir Kolumbijas universitātes profesoros Djuijs. Tā sauc. progresīvā audzināšana amerikāņu skolās, kas plašākos apmēros ieviesta pēc Pirmā pasaules kara, radus'es Djuija ietekmē. Šīs audzināšanas galvenie principi ir — atbrīvot bērnu no liekām mācībām un disciplīnas spaidiem. Audzināšana nav tikai sagatavošana dzīvei, bet arī pati dzīve. Bērnam jālauj pašam attīstīties un zināšanas jāsniedz tad, kad bērnam rodas prasība pēc tām. Šādai audzināšanas sistēmai pārmet, ka tā nedod bērnam vajadzīgo zināšanu minimu, ka tā sekmē morāles sabrukumu un noziegumu izplatīšanos jaunatnes vidū. Šīs sistēmas pozitīvā puse ir tā, ka amerikāņu skolās ir ļoti labas bērnu psīchei piemērotas mācības grāmatas un mācības līdzekļi, piemērotas skolas telpas, kuŗās bērns var justies kā mājās. Visas amerikāņu mācības grāmatas ir sastādītas saskaņā ar progresīvās paidagoģijas principiem, tomēr praksē novērojama novēršanās no šīs sistēmas.

Konferences galvenais darbs noritēja diskusiju grupās, kuŗas vadīja: ticības mācības — māc. A. Veinbergs, latviešu valodas — A. Rusleja, vēstures — Dr. N. Vīksniņš, ģeografijas — F. Kurāts, dziedāšanas — Z. Lapiņš. Pārrunas par skolas disciplīnu un kārtību vadīja māc. A. Ozols. Grupās pieņemtās tezes apsprieda un apstiprināja plēnums. Tezēs izteiktā doma, ka latviešu skola gan atzīst rotaļu prieku, bet atzīst arī disciplīnas un kārtības vajadzību. Bērniem jāieaudzina pienākuma apziņa, atbildības sajūta, biedriskums, respekts pret vecākiem un skolotājiem. Vispārējs atzinums bija, ka vecāki latviešu skolai un savu bērnu audzināšanai.

Konferences dalībnieki noklausījās paraugstundu Bronksas skolā un iepazinās ar mācības līdzekļiem un skolēnu darbiem, kas bija izstādīti draudzes n[illegible]. Konference noslēdzās ar dievkalpojumu Bethlemes baznīcā Bruklīnā, kur spredikoja māc. Ž. Kristbergs no Lēkvūdas, N. J.

SAVIENOTĀS VALSTĪS

ČIKĀGĀ

● Krolla mākslas aģentūras rīkotie Hatha-Jogas kursi Alfr. Biezā vadībā sāksies sestdien, 2. aprīlī, pl. 7.30 vakarā, Halsted St. Pareizdzēti 4 vakari ar praktisku nodarbību. Lektors runās par zobu, mutes, ausu, acu, deguna un ādas kopšanu, prāna un elpošanas vingrinājumi par gremošanu, higiēnu, nervu sistēmas kopšanu utt. Tuvākas ziņas pa tel. MO 6-5399.

● No Eiropas koncertturnejas atgriezies operdziedonis Boriss Piekalnītis. Viņa koncertu Čikāgā rīko Krolla mākslas aģentūra svētdien, 3. aprīlī, pl. 6 vakarā, 800 Halsted St. So. Programmā dziesmas un operu ārijas. Pie klavierēm — prof. V. Dobrovolskis.

GRAND RAPIDI (MICH.)

● Grand Rapidu un apkārtnes latviešu bērnu fonda pilnsapulce notika 13. martā Immanuela baznīcas telpās. Sapulci vadīja A. Vītands, protokolēja H. Kerpe. Pārskatu par pagājušā gada darbību sniedza fonda valdes priekšsēdis A. Valdmanis. Viņš ziņoja, ka fondā pašreiz apvienoti 488 biedri. Pagājušā gadā izmaksāts apbedīšanas pabalsts 4 gadījumos, katram 400 dolaru apmēros. Pilnsapulce akceptēja izmaksāt pabalstu vēl vienā gadījumā. Revīzijas komisijas ziņojumu sniedza A. Eversons, atzīstot valdes darbību par lietišku un pareizu. Tekošajam gadam apbedīšanas pabalstu tāpat noteica 400 dolaru, iestāšanās nauda 2 dol., bet darbvedības nodevu paaugstināja no 50c uz 75c Pieņēma dažus statūtu grozījumus un papildinājumus, pie kam valdei uzdeva izstrādāt sīkākus noteikumus, lai fondā saistītos visi ģimenes locekļi un ne tikai vecākie gados, kā tas atsevišķos gadījumos līdz šim praktizēts. Bēru fonda valdē ievēlēja visus līdzšinējos: Andreju Valdmani, Kristapu Hermani, Valdemāru Ostrovu, Aleksandru Grīnbergu un Valdemāru Pōgu. Arī revīzijas komisija darbosies līdzšinējā sastāvā un sapulce izteica savu uzticību Ansim Eversonam, Konstantīnam Milleram un Valentīnam Strožem.

● Vienības draudzes jauniešu pulciņa Auseklis nodarbību programmā svarīga vieta ierādīta referātiem. Temas bijušas dažāda satura, pie kam mēģināts noskaidrot, kas jauniešus varētu vairāk interesēt, lai tie aktīvi piedalītos debatēs un pārrunās. Līdz šim referenti bijuši galvenokārt no vecākās paaudzes. Ka arī jaunajiem daudz kas sakāms un sakrājies, to dziļi saturīgi kādā jauniešu sanāksmē pateica Ivars Gaide. Būdams mūzikas students šejienes kolledžā, stāstīja par Reitera kori, vispirms pieskardamies latviešiem, kā dziesmu mīļotājiem, un tālāk izcēldams Reitera kori kā labāko dziedātāju vienību brīvās Latvijas laikā un arī pašreiz. Referents minēja apm. 500 Reitera kora koncertu Latvijā un ārzemēs. Tika atskaņotas arī Reitera kora iedziedātās skaņu plates un pirms katras dziesmas atskaņošanas Ivars Gaide sniedza īsas ziņas par katru komponistu. Nākošo referātu maija mēnesim no jauniešiem gatavo Māra Cepurīte.

● Gunārs Brandts piedalīdamies Grand Rapidu pilsētas vidusskolēnu sacensībā mājās plānu zīmēšanā, mājsaimniecības izstādē izpelnījās 2. godalgu un saņēma 60 dol. Godalgu šinī pašā izstādē un 15.00 dol. ieguva arī Nevils Leimanis. Abi apbalvotie apmeklē centrālo vidusskolu un darbojas vietējās latviešu jaunatnes organizācijās.

● Līdz ar sava dievnama iegādi vairāki Vienības draudzes locekļi pavēruši savas sirdis dāvināšanas priekam savai draudzei un savai baznīcai, tā dzīvas atkal radot tradicijas, kas bija iesakņojušās jau dzimtenē. Draudze jau saņēmusi kā dāvanu svētā vakarēdiena traukus, latviskus upuŗa šķīvjus, dziesmu grāmatas un nupat pieteikts dāvinājums — divi sudraba svečturi baznīcas altārim no Roberta un Irēnes Zaļāniem.

● Agronoma J. Vennera referāts „Augļkopība — zaru izgriešana un kaitēkļu apkarošana" notiks š. g. 27. martā, plkst. 1 dienā Jāņa Radziņa mājās 2121 Dennwood S.W. Grand Rapidos.

● 13. martā pēc kārtējā dievkalpojuma, kuŗu vadīja abi draudzes mācītāji — prāv. J. Ozols un māc. Kr. Hermanis, — notika informācijas sapulce un pārrunas par draudzes dzīves jautājumiem. Informācijas sapulcē piedalījās 88 dalībnieki, un to vadīja draudzes priekšnieks arch. Juris Leimanis. Par pagājušā gada draudzes garīgo dzīvi un baznīcas pamatiem vispār, klausītāju uzmanību saistīja prāv. J. Ozola referāts. Padomes kasieris J. Jansons sniedza pārskatu par draudzes saimniecisko dzīvi. Nākošā gada budžetu padome apstiprinājusi 6.450 dol. apmēros. Revīzijas komisijas loceklis Ed. Sliede savā ziņojumā pasvītroja, ka draudzes dzīve gājusi augšup. Pašreiz draudzē 850 locekļu.

Pie draudzes pastāv un darbojas šādas kopas: Lake View kopa, ko vada Dr. D. Bīskaps, Grand Hevenas, vada agr. J. Bergs, un Hastingas, kuŗa darbojas T. Priverta vadībā. Informācijas sapulce pārrunāja arī padomes tuvākos uzdevumus: 1. Bērnu vasaras kolonijas noorganizēšanu; draudze to bija iekārtojusi jau pagājušajā vasarā; 2. draudzes nekustama īpašuma iegādi; 3. veco ļaužu apgādes fonda dibināšanu. Tā kā šī bija tikai informācijas sapulce, saistošus lēmumus nevienā jautājumā nepieņēma.

● Teātra draugu biedrībai grandrapidiešī steidzās pievienot arī savu pateicību par Amerikas latviešu teātra viesizrādi Indīgā ēfeja. Latviešu beidrības zālē bija pulcējušies ap 150 skatītāju, neskaitot bērnus. Apmeklētājos bija dzīva interese un pārrunas gan par lugas saturu, gan par aktieŗu tēlojumu. Ja viena daļa uzņēma visu ar nedalītu atsaucību, priecājās par priekšā nolikto spoguli, kas rāda mūsu dzīvi diezgan traģiskā plāksnē, tad pārējie jau svēra smalkāk un nebārstīja devīgi smieklus un aplausus. Dzirdēja arī šādu atziņu, ka melots nav, bet to pašu būtu patīkamāk uzņemt klusākos toņos. „Lieliska luga un lieliski tēlotāji — visa atziņība lugas autoram". — teica kāds cits priekškaram krītot beigu cēlienā noslēgumā. Protams, skatītāju vēlēšanās nav saistoša autoram, vai tēlotājiem, bet ja jau mēs esam domājuši turēties kā draugi, resp. teātra draugi, tad draudzīgi arī vienā otrā gadījumā uzklausīsim cits citu. Suminājumi un ziedi un vēl reiz suminājumi bija atzinība šī mūsu ceļojošā teātra ansamblim.

V. Z.

KALAMAZU

● Latviešu teātra draugu biedrības ceļojošais ansamblis ar Vald. Kārkliņa Indīgo ēfeju viesojās 18. martā. Kaut izrāde notika darbdienas vakarā, tā bija neredzēti kupli apmeklēta.

● Latviešu biedrība un Studentu kopa 19. martā rīkoja Leģiona klubā kopīgu sarīkojumu. J. Goldmanis runāja par tematu: Latvieši vēstures skatuvē. Deju mūziku pirmo reizi atskaņoja Saginavas latviešu deju kapella.

● Latviešu biedrības rīkotā priekšlasījumā par augļkopības jautājumiem vispusīgu referātu nolasīja agr. J. Venners. Viņš atbildēja arī uz jautājumiem un iztirzāja nākotnes izredzes augļu tirgū.

● Vietējās latviešu Jaunatnes kopas valdē ievēlēts: par priekšnieku A. Ruņģis, valdē V. Kupše, Z. Jēkabsons, L. Lācis un R. Lapsa. Revīzijas komisijā — P. Sīka, T. Turks un L. Neimanis. Pēdējā laikā kopa attīsta ievērojami rosīgu darbību. Tā rīkojusi teātra izrādes, priekšlasījumus un piedalījusies vairākās sporta sacīkstēs. Kopā ir 67 biedri. Tā izdod savu Biļetenu, kam iznākuši jau 9 numuri ar samērā vērtīgu saturu.

● 2. aprīlī, sestdienas vakarā, viesosies pianistes māsas Gūtbergas.

● Kalamazū latviešu skola, lai rastu līdzekļus skolas vajadzībām, rīko 24. aprīlī, Recreation Park telpās plašu sarīkojumu. Programmā mūzikāli priekšnesumi, balets, tautiskās dejas, aina no grām. Kriksis trimdā. Būs vērtīga mantu loterija, pēc tam sekos dejas un rotaļas.

Kalme

VAI ESAM UZ PAREIZA CEĻA?

PAVALSTNIECĪBAS PROBLĒMA KĻŪST AKŪTA

Šai problēmai mūsu prese jau agrāk piešķīrusi uzmanību. Parasti gan sniegtas tikai atsevišķu personu domas, un redakcijas atturējušās šai jautājumā dot savus ieskatus. Arī mūsu sabiedriskās organizācijas līdz šim šai jautājumā ieturējušas „neitrālitāti," uzskatīdamas šo problēmu par pārāk kuteligu, par tādu, kas varētu radīt sarežģījumus ar patvēruma devējas valsts iestādēm. Turklāt ir pierādījies, ka centrālās organizācijas var zaudēt prestižu, ja tās emigrantiem ieteic rīcību, kas neatbilst emigrācijas reālitātēm, kā tas, piemēram, bija Vācijā ar ieteikumiem attiecībā uz tālāku emigrāciju. Vienīgi Latvijas sūtniecības laiku pa laikam uzaicinājušas emigrantus izņemt vai pagarināt Latvijas ārzemju pases, tādējādi netieši norādīdamas, ka tas ir mūsu pienākums pret Latvijas valsti.

Mūsu patvēruma devējas valstis visumā vairāk vai mazāk atklāti ir centušās iegūt mūs par saviem pilsoņiem (tas zīmējas, piem., uz Austrālijas, Kanadas, arī Zviedrijas nostāju). Neiztirzājot šeit motīvus, kas šīm valstīm liek tā rīkoties, atzīmēsim faktu, ka ASV nostāja pavalstniecības jautājumā ir visai atšķirīga. Ne par velti šī zeme visā pasaulē pazīstama kā brīvības ideālu aizstāve un sargs. Līdz ar to pavalstniecības jautājumā šeit nav nekādu ierosinājumu no valsts varas puses: pavalstniecības pieņemšana ir katra immigranta personīga lieta — tā atstāta viņa brīvai izvēlei. Cits jautājums, protams, kādā stāvoklī atrodas latviešu emigrants, kas lūdzis viņu uzņemt ASV pilsoņu rindās un kam pavalstniecība piešķirta: kādas viņa tiesības un pienākumi kā jaunam pilsonim un kādu rīcību viņš var atļauties attiecībā uz savu dzimteni? Šis jautājums jo aktuāls pašlaik daudziem ASV iecelojušiem latviešiem, kas šogad tiesīgi pieprasīt ASV pavalstniecību, kā arī tiem, kas to jau izdarījuši — pēdējie dažkārt vairs neorientējas jaunajā stāvoklī. Kā kuriozs te jāmin fakts, ka daži ALAs biedri, kas ieguvuši ASV pavalstniecību, ALAs vadībai lūguši paskaidrojumus, vai viņi vēl drīkst darboties ALĀ. Ir skaidrs, ka šai ziņā nekādu ierobežojumu nav, tāpēc par to diskutēt būtu lieki. Tomēr diskutējams liekas dažkārt dzirdētais apgalvojums, ka latvietis — ASV pilsonis — var eventuāli sniegt lielāku atbalstu mūsu dzimtenes atbrīvošanā nekā Latvijas pilsonis — pastāvīgs ASV iedzīvotājs (permanent resident). Argumenti, ka latvieši — ASV pilsoņi bauda vēlēšanu tiesības un tādējādi var ietekmēt ASV valdības politiku, neiztur kritiku, ja to pārbauda ar nesenās pagātnes faktiem. Te jāatceras mūsu 1905. gada emigranti, kuŗu vairums taču būs bijuši jau ASV pilsoņi tais gados, kad Latvijas valsts tapa. Kaut viņu skaits bija samērā liels, ASV tomēr bija pēdējā valsts, kas atzina Latvijas de iure. Ja vēl atceramies, ka Italija bija pirmā, kas to atzina, tad redzam, cik nenozīmīga ir bijusi toreizējo emigrantu loma mūsu tautai tik izšķirīgā jautājumā. Vēl krasāks piemērs ir šejienes lielā lietuviešu kolonija (ASV ir apm. divi miljoni lietuviešu izcelsmes amerikāņu) — jājautā: vai tiešām tā spējusi tagad panākt ko vairāk savas valsts neatkarības atgūšanā nekā latvieši un igauņi?

No otras puses: ja ASV joprojām neatzīst Latvijas pievienošanu Pad. Savienībai un ja te darbojas Latvijas diplomātiskā pārstāvība, tad jautājums par to, vai latvietis savas dzimtenes labā var paveikt vairāk kā ASV un nevis kā Latvijas pilsonis, kļūst visai problemātisks. Ja, piemēram, mēs teorētiski pieņemtu, ka visi ASV iecelojušie latvieši šogad pieņemtu ASV pavalstniecību, tad liekas skaidrs, ka tas jūtami mazinātu ASV pastāvošās Latvijas sūtniecības svaru un iespējas mūsu cīņā par Latvijas valsts brīvību. Bez tam šādu pārmaiņu tad varētu izmantot komūnistu propagandisti, lai grautu dzimtenē palikušo latviešu morāli, radot tur bezcerīgu noskaņojumu. Jo savā galējā konsekvencē šāda pavalstniecības maiņa nozīmētu to, ka mēs tuvākos gados nesaredzam nekādu atgriešanās iespēju brīvajā Latvijā — citādi vēl pāris gadus nogaidītu. Citiem vārdiem: tas nozīmētu to, ka klusuciešot esam akceptējuši „miermīlīgās koeksistences" saukli. Atskaitot nedaudzus īpašus gadījumus, kur pavalstniecību ieguvušais latvietis tiešām var pakalpot savai dzimtenei labāk kā ASV pilsonis, pārsteidzīgā rīcība ASV pavalstniecības pieņemšanā ir pretrunā Latvijas tautas interesēm.

Noslēgumā atcerēsimies vēl kādu faktu: mūsu pēdējais valsts prezidents Kārlis Ulmanis, kas kā politisks emigrants pēc 1905. gada revolūcijas atstāja Latviju, no 1907.-1913. gadam uzturējās ASV. Šai laikā viņš beidza Nebraskas universitātes lauksaimniecības institūtu un pēc tam bija direktors kādā privātā piensaimniecības uzņēmumā. Kaut gan viņš bija ieguvis speciālo izglītību un materiālo stāvokli (kas, liekas, nevarēja būt slikts), viņš tomēr nepieņēma ASV pavalstniecību un atgriezās Latvijā — Latvijā, kas toreiz vēl nebija neatkarīga valsts, bet tikai vēlme pēc tās un ideja. Ja šī ideja tomēr īstenojās, tad savs nopelns tur bija mūsu nacionālai armijai, savs mūsu politiskiem emigrantiem, kas necentās iegūt citu valstu pavalstniecību, piem., J. Rainis. Kārlis Ulmanis to piedzīvoja, daudzi starp mums to pieredzēja vai arī uzauga šī sapņa īstenojumā — brīvajā Latvijā. Kāpēc gan lai tagad mēs pēkšņi noliegtu to, ko citas valstis vēl nedara un ko — vismaz šai zemē — pieviens no mums neprasa?

-gs, ASV

DIVI IEROSINĀJUMI ČIKĀGĀ

Paskaidrojums par latviešu nama iegādi

Sakarā ar Čikāgas sabiedrībā dzirdētām runām un laikrakstos parādījušamies rakstiem par eventuālo Čikāgas latviešu nama iegādi, kas varētu it kā būt vai nu vienas organizācijas vai visu Čikāgas latviešu organizāciju kopējs īpašums, dažādu baumu un pārpratumu novēršanai paskaidroju sekojošus faktus:

Domu par kopēju Čikāgas nama iegādi ierosināja kādā 1954. gada organizāciju apvienības delegātu sanāksmē, kad Čikāgas jaunatnes grupa iemaksāja ČLO apvienības kasē zināmu summu no jaunatnes kongresa atlikuma eventuālam Čikāgas latviešu kopējam namam. Vēlāk kādā LN centra pilnsapulcē izteica vēlējumu, lai radītu kopēju nama fondu, un Daugavas Vanagi pat iesniedza priekšlikumu (ko apvienības delegātu sapulce vienbalsīgi pieņēma) uzņemt kopēja Čikāgas latviešu nama jautājumu speciālā apvienības delegātu sapulces dienas kārtībā, kas tika izdarīts 1955. g. 16. februāra pilnsapulcē.

Šeit šo jautājumu apskatot izkristallizējās divi ieskati:

1) Čikāgas Latviešu biedrība nāca ar priekšlikumu pievienoties viņu fondam, motivējot ar to, ka viņu fondā jau esot $7.500.

2) Ka nama iegādei jāmeklē plašāka baze, pieaicinot visas organizācijas kopējā nama fondā. Katra organizācija tad vāktu ziedojumus savu biedru vidū un paredzētu iemaksas fondā. Fonda saimnieks būtu visas organizācijas proporcionāli to iemaksām.

Pilnsapulce konstatējot, ka ir divi ieskati, lūdza organizācijas iesniegt šai jautājumā projektus, galvenokārt griežoties pie Čikāgas latviešu biedrības.

Tā kā šie priekšlikumi, cerams, visā drīzumā būs pieejami visās organizācijās, tad Organizāciju apvienības delegāti par tām lems vistuvākā nākotnē.

Skaidrs tikai, ka pašreizējās Čikāgas latviešu biedrības nama fonda darbība vēl nav saskaņota ar Čikāgas latviešu organizāciju apvienību, un tā notiek pagaidām tikai Čikāgas latviešu biedrības rāmjos.

A. Būmanis, Čikāgas latviešu organizāciju apv. priekšsēdis

Toronto mainīti telefoni

Ar š. g. 20. martu Toronto mainīti telefoni sekojošām centrālēm:

GRover tagad OXford 4
HOward — OXford 1
OXford — OXford 9
TRinity — UNiversity 1
LYdhurst — ROger 7
ROdney — ROger 6
JUnction — ROger 9
MUrray — ROger 2

—Klausies, Kriš, ja galvenās grāmatas nākošā mēnesī neuzrādīs pejņu un tīru atlikumu, man būs jāpameklē cits grāmatvedis.

CEĻA VĀRDI

Pret notikumu mūžīgo traģisku var stāties tikai ar iekšējo, ne tehnisko kultūru.
Moriaks

*

Solis no ienaida līdz draudzībai ir daudz šauráks nekā no antipatijas līdz draudzībai.
Moriaks

*

Briesmīgākais līdzeklis pret mocītājām domām ir izklaidēšanās, jo tā noved pie trulums.
Grillparcers

*

Vienīgie iekarojumi, kuŗi nekad nav jānožēlo, ir tie apgabali, kas nolaupīti neziņai.
Napoleons I

TLB SESTDIENAS SKOLA DZIED, DEJO UN PRIECĀJAS

Pa kreisi augšā — mazo dejotāju grupa gaida savu kārtu, kamēr „Sešī mazi bundziniekī" (apakšā) jau „nolēkuši no zirgiem." Augšā un apakšā pa labi — Skolas vad. M. Matīsa savu audzēkņu vidū vēro priekšnesumus. Visi uzņēmumi J. Kreiļa

Dziedātāja Alma Skudra pēc sekmīgā koncerta kanadiešu sarīkojumā Hamiltonā. Pa labi mūzikas profesors, Sofijas operas diriģents Z. P. Zaukovs. Foto J. Ligers

TORONTO SKOLU JAUNATNE RĀDA SAVU STĀJU

Lielu, grūti novērtējamu darbu Sestdienas skolās veic latviskās jaunatnes audzinātāji, kas rūpējas, lai latviešu bērni trimdā izaugtu par īstiem latviešiem. Savu latvīsko stāju TLB skolu jaunatne rādīja pagājušā svētdienā, kad tautas dziesmas skandināja skolēnu koris, uzstājās jaunie pianisti, dejoja lielie un mazie audzēkņi, pat vismazākie, kas pilnajai zālei skatītāju, saprotams, patika vislabāk. Par vakara „naglu" izvērtās „Sešu mazu bundzinieku" uzvedums un Tūdaliņ, tagadiņ, ko nācās pat atkārtot! un kas par to, ka dažam labam tautu dēlam solis iznāca slaidāks kā visa kāja, bundziniekiem sajuka dāmas — sajūsma zālē bija lielā, un mūsu jaunatne pierādīja, ka tā var un grib palikt latvieši.

Par to lai lielais paldies skolas vadībai un skolotāju saimei, šoreiz, īpaši tiem, kas bija sagatavojuši šo vakaru — I. Kajaka-Ķeniņa, E. Bāliņa, A. Bērziņa, A. Gertners, u. c., jo ir darbi un pienākumi, kas prasa daudz rūpju, dod maz ārējas atzinības un goda. Bet darba rezultāts būs redzams nākotnē.

KORPORĀCIJU KOPAS RĪKOTĀ KALPAKA BALLĒ TORONTO

Kolumbus zāli pildīja greznu un svinīgu viesu pulks, kas polonēzē veidoja krāšņu tērpu parādi

Arī mazā Ilze ar Intu savas skolas sarīkojumā vingrinās brašā dejas solī, lai reiz tiktu līdzi lielajiem.

Polonēzi Kalpaka ballē vadīja Rīcības kom. pr. J. Bērziņš ar kalpakiešu J. Dreimaņa kundzi, tiem sekoja J. Dreimanis ar Inu Bērziņu. Aizmugurē redzams Toronto korp. kopas sen. O. Dzērvītis.

KAD DĀMAS VĒRO MODEĻUS — MODEĻI ELEGANTĀS DĀMAS

Modes skate pagājušā svētdienā bija jauks un acij tīkams pavasara ievadījums, kur ap 50 cepuru, 30 kleitu, 20 kažokādu jaku un apmetņu parādē noraudzījās ap 150 ne mazāk eleganti tērptu dāmu kā skates modeļi: B. Bērziņa, Z. Grekere, B. Neimane, M. Sniedzimetņu parādē noraudzījās ap 150 ne mazāk eleganti tērptu dāmu kā skates modeļi: B. Bērziņa, Z. Grekere, B. Neimane, M. Sniedzipa un B. Sulima. Skatē izlozēja arī 2 Amarillis skaistuma kopšanas piederumu komplektus, kurus bija ziedojusi kosmētiķe E. Pērkone. Sarīkojums deva Vanadžu kopai 87 dol. atlikumu, ko izmantos trūcīgo ģimeņu atbalstam Vācijā. Tīkamas bija jaunremontētās, ziediem greznotās Ungāru nama telpas, kas bija īsti piemērotas šim sarīkojumam.

Džems Istvūds

TRAUKSME REDAKCIJĀ

ROMĀNS PAR AVĪŽNIEKU DZĪVI

Tulkojis I. F.

(18. turpinājums)

Pie loga! Tiem nebija nekādu tiesību ar viņu tā apieties. Viņi taču bija solījušies to pasargāt, un vai viņš jau nebija diezgan izplāpājis? Tomēr kaut kas, kas bija vēl stiprāks nekā bailes, lika viņam paskatīties lejā. Vispirms lejā, tad pāri ielai, kur viņā noraudzījās simtlem logu kā launas, pētīgas acis. Simtlem acu, un visas raudzījās uz viņu, Hermani Šmitu.

Un tad šis Hučesons, kurš viņu izprašņāja un turēja viņu šeit gaismā pie loga, tieši nepatīkamā gaismā.

„Jā, tieši tā Šmit," teica šī negantā balss, „kaut kur tur lejā ir jūsu draugs Rijencijs, kas meklē jūs. Viņš meklē un gaida — bet ja viņš jūs atradīs..."

Ar izbailu kliedzienu Šmits gribēja izrauties no Hučesona rokām, bet tas viņu turēja kā knaiblēs un neatlaidās:

„Vai nu jūs pasakāt visu patiesību, vai arī — dodieties tur ārā, viens pats, bez naudas, bez aizsardzības..."

Šmits svaidīja balēs galvu no vienas puses uz otru, pilnīgi pazaudējis paššavaldīšanos. Bet nu tās bija gluži citas bailes, kas stindināja viņa mēli — bailes no patiesības, bailes pašam par savu noziegumu.

Hučesons stāvēja mierīgs blakus un gaidīja. Šmits bija kļuvis gluži mēms un neteica vairs ne vārda. Istabā bija ļoti kluss. Bentlejas jaunkundze sēdēja uz puskrēsla gluži sastingusi aiz uztraukuma, un ar aizturētu elpu sekoja drāmai, kas risinājās viņas acu priekšā.

„Labi," pēkšņi teica Hučesons. „Metīsim viņu ārā."

Viņš palaida vaļā Šmitu un pagāja sāņus. Bet blakus viņam atskanēja aizsmacis izmisuma gārdziens, tas skanēja gandrīz kā raudas. Un Šmits teica:

„Pagaidiet!"

Viņš raudzījās no viena otrā, it kā lūgdamies palīdzību, bet tādu neatrada. Tad viņš aplaizīja lūpas, nobraucīja ar plaukstu mitro pieri un teica:

„Rijencijs gribēja dabūt atpakaļ savu naudu."

Hučesons pameta ar galvu Bentlejas jaunkundzei, un viņas pirksti šāka atkal savu ritmisko deju pa taustiņiem.

„Viņi nevarēja nekādi izokšķerēt, kur Sallija dzīvo," turpināja Šmits.

„Tātad jūs uzlaidāt tos uz viņas pēdām," teica Allens cieti.

„Kādēļ jūs to darījāt?" jautāja Hučesons un negribot apskatīja sasvas rokas, kas vēl pirms īsa brīža bija aizkārušas šo izdzimumu.

„Ko Rijencijs jums par to apsolīja?" jautāja Allens.

„Viņš pagādāja man darbu," Šmits smagi elsoja. „Es... es viņam biju parādā labu žūksni. Un nevarēju atdot."

Viņš sāka lēnām virzīties atpakaļ uz galda pusi, kur stāvēja pudele, un teica:

„Viņš teica, ka mēs būšot līdzīgi, ja..."

„Un jums bija tikai jāpaceļ mazais pirkstiņš pret jūsu paša māsu!" iesaucās Allens.

Šmits sabruka dziļajā atzveltnī un murmināja:

„Es nezināju, ko īsti viņi nodomājuši darīt. To es varu zvērēt!" un viņš jāva dūrei atsisties pret galda virsmu.

„Kas jums bija līdz?" jautāja Hučesons. „Rijencijs?"

„Es ierados viens pats."

„Tātad, lai viņa nebaidītos jūs ielaist,' piebilda Allens, un viss notikums pēkšņi notēlojās gluži skaidri viņa acu priekšā.

„Tie ieradās vēlāk."

„Un viss, kas jums bija jādara — bija atvērt durvis šiem viesiem?" teica Allens.

„Kādiem viesiem?" jautāja Hučesons.

„Tie bija Leftijs Šmiss, Vaitlejs Franks un Kids Džoness."

Nu viņa pretestība bija lauzta. Atbildes nāca nekavējoties. Viņš bija uzvarēts, un no pretestības un lepnuma bija atlikušas vairs tikai paliekas. Šķita, ka Šmita vietā ir vairs tikai saritinātas nervu kamols, vainas apzīmogots.

„Vaitlejs!' Tas bija vārds, kuru bija minējis Burovs, krizdams nesamaņā.

„Vai tie ir Rijencija algotņi?" jautāja Hučesons.

„Jā, galvenais ir Vaitejs. Viņš kārto lielās lietas."

Bentlejas jaunkundzes rokas visu laiku dejoja pa taustiņiem.

„Tātad jūs viņus ielaidāt," konstatēja Hučesons. „Un pēc tam?"

„Jā...". Šmits aplaizīja lūpas, „pēc tam tie teica, ka viņai jāatdodot nauda. Viņa vilcinājās. Un tad Vaitejs... viņš viņai uzbruka... Viņam gāja palīgā Leftijs. Sallija sāka kliegt... Viņa sauca, lai es viņai palīdzot. Un tad... tad Vaitejs viņu apklusināja..."

Šai brīdī iezvanījās lokāltelefons, asi un skarbi.

Šmits stīvi paraudzījās aparātā, it kā arī tas viņu apsūdzētu.

Hučesons pameta ar galvu Bentlejas jaunkundzei, un viņas pirksti šāka atkal savu ritmisko deju pa taustiņiem.

„Es zinu, pilnīgi viss, to es jums zvēru."

Viņš atlaidās atpakaļ sēdeklī, galīgi pārguris.

„Jā?" Hučesons pacēla klausuli.

„Garisona kundze gaida jūs visu laiku. Ko lai es viņai saku?" jautāja sekretārs.

„Es būšu tūlīt," teica Hučesons un nolika klausuli.

Šmits piecēlās grīļodamies. Kādēļ tie nekliedza uz viņu? Nesita viņu? Nespārdīja? Tas viņam nebūtu neko vairs nozīmējis. Kādēļ gan tie nesaprata, ko viņš pats juta pret sevi...

„Es biju spiests bēgt," viņš teica, „Rijencijs man sekoja."

Viņš sagrāba Allenu aiz rokas.

„Tiem bija bailes... bailes, ka es varētu izplāpāt..."

Allens sarāvās, it kā to būtu ķērusi elektriskā strāva un atbrīvojās no Šmita skāviena.

„Un ja man būtu jāliecina tiesā, tie saņemtu ciet arī mani," viņš žēlojās, un pagriezās pret Hučesonu. „Jūs tos nepazīstat. Neviens nav nekad pilnīgi drošs no Rijencija. Pat cietumā nē... nekad un nekur..."

„Uzmaniet, lai tas viss būtu pierakstīts," Hučesons uzsauca Bentlejas jaunkundzei. „Un lieciet viņam parakstīt."

Tad viņš pagriezās pret Allenu:

„Tu netiksi galā ar visu šo materiālu. Pataupi tiešo atzīšanos otram izdevumam."

Tad viņš izvilka no kabatas aploksni, atvēra to, un nometa naudas zīmes uz rakstāmgalda.

Šmits sagrāba tās ar neredzētu kāri. Dolari! Ar krietnu žūksnīti kabatā cilvēks nekad nebija pazudis. Varēja pārbraukt pāri robežai, uz citu zemi, izsisties cauri...

„Pārskaiti," pavēlēja Hučesons.

Šmits izlikās, it kā vēlētos bāzt naudas zīmes kabatā.

„Pārskaiti!" uzkliedza Hučesons skarbāki. Ja vien viņam būtu bijuši gumijas cimdi, viņš būtu satvēris šo puisi aiz skausta un iebāzis viņa degunu šais nodevēja naudas zīmēs.

Lēnām, apdullis no alkohola un noguruma, Šmits sāka slapināt ar īkšķi katru naudas zīmi.

Hučesons devās uz durvīm, tad apgriezās un teica Allenam:

„Pēc tam liec izkvēpināt šo telpu."

Viņš pagāja garām lielajai redakcijas telpai un devās uz celtņa pusi. Tur viņu pamanīja arhīvāre Barndallares jaunkundze. Viņa kā vienmēr bija ļoti nopietna un pilna pienākuma apziņas. Rokās viņai bija piezīmju bloks.

„Hučesona kungs," viņa teica, „kas attiecas uz Luisu Šāferu..."

„Ak jā..., pareizi..."

Sev pašam par lielu izbrīnu Hučesons konstatēja, ka viņš jau kopš ilgāka laika nebija veltījis Šāferam nevienu savu domu. Starp citu, arī ne Šāfera kundzei... Bet laikam jau tā bija, ka tā viņa saucās kopš šī vakara... Viņš nospieda celtņa pogu, un tai pašā brīdī sajuta nepatīkamu kņudienu sirds apvidū, kam tomēr nebija fiziska iemesla.

„Es gribēju jums paskaidrot attiecībā uz izziņu, kādu jūs man lūdzāt," teica arhīvāre.

„Mmmmjā," viņš atrūca.

Celtņa durvis atvērās, un viņi abi iekāpa un sāka slīdēt augšup, prom no cilvēkiem, pretī Kupolam, kur vecajam Džonam Garisonam bija reiz pietrūcis gaisa ko ieelpot. Augšupslīdošā kustība pastiprināja sāpes sirds apvidū un ietekmēja arī kuņģi.

„Luiss Šāfers," teica Barndollares jaunkundze, un uzmeta skatu savam piezīmju blokam. „Vecums — 42 (jocīgi, viņš šķita jaunāks), dzimis Baltimorā (kur gan citur?), vienīgais bērns Harijetei un Džonam Šāferiem. Tēvs pazīstams rūpnieks, ķīmiķis (saprotams...).

Viņš raudzījās spītīgi celtņa sienā, kur grozījās arhīvāre, jo viņa taču gribēja redzēt, vai viņš ir apmierināts ar raportu.

„VAI ĻAUSIM PRINCESI IESLĒGT MŪŖOS?"

Princeses Margarētas precības atkal dienas kārtībā

VĒSTULE LATVIJAI AMERIKĀ NO LONDONAS

Londonas vistrakākā sensāciju lapa Daily Mirror, šinīs dienās atkal uzsildījusi jau turpat divi gadi veco stāstu par karalienes māsas princeses Margarētas gaidāmām laulībām ar Otrā pasaules kaŗa gaisa varoni grupas kapteini Pēteri Taunsendu. Viņš ir viens no slavenājiem Britanijas izlūcinātāju pilotiem, kam izdevās atvairīt Gēringa gaisa armādu uzbrukumu salu valstij. Vēlāk viņu nozīmēja par Karaliskās namturības pārziņa palīgu. Tur, lūk, viņam iznāca būt kopā ar princesi Margarētu, un, kā DM un virkne amerikāņu laikrakstu zināja stāstīt, radusies mīlestība gandrīz vai no pirmā skata. Lietu sarežģīja vēl turklāt tas, ka Taunsendam bija jāšķiras no savas sievas, kas gan bijusi „vainīgā puse", nevis vīrs. Angļu augstākajā sabiedrībā šķiršanās joprojām ir liels pārkāpums, vienalga, kuŗa puse vainīga. Lai nu kā, bet toreiz lieta beidzās ar DM morālisku nosodīšanu (ko izdarīja preses padome) un ar Taunsenda aizsūtīšanu no Londonas uz Briseli par angļu aviācijas atašeju.

Bet tagad Mirrors taurē vēl daudz stiprāk nekā pirmoreiz. Vis-

---

„Vai viņš ir bijis jau iepriekš precējies?" jautāja Hučesons.

„Nē, sēr." (Droši vien impotents).

„Vai viņam ir bijusi kāda saskriešanās ar likumu? Sodīts?"

„Nē, par šādām lietām neko neesmu dzirdējusi, nedz špējusi uzzināt." (Tātad šis vīrs bija galīgi nekur neliekams. Viņš nebija spējīgs pat noparkot savu mašīnu nepareizā vietā).

„Alkoholists?" jautāja Hučesons aizvien drūmāki.

(Turpinājums sekos)

nekaunīgākais un uzmācīgākais šī laikraksta korespondents Hovards Džonsons bija dabūjis, vai vismaz sacījās esam dabūjis, interviju ar pašu Taunsendu, kas pēc ievietotām fotografijām spriežot tiešām ir ļoti simpatiska persona un gandrīz tikpat izskatīgs kā kinozvaigznes. Taunsenda atbildes gan bija ļoti mīklainas, taču tās arī neapturēja baumu plūdus. „Es zinu, cik tas ļoti svarīgi, bet gala vārds nevar nākt no manis. Es nevaru atbildēt uz jautājumiem, par šo tematu, jo es neesmu šīs situācijas galvenais virzītājs. Tur nekā nevar teikt, iekāms nav pienācis laiks, vai kāds nav kaut ko darījis," paskaidrojis T. Taču šo nedaudz miglaino izteicienu pietika, lai lapa, kuŗai tirāžs pāri par 4 miljoniem, iztaisītu pirmās šķiras sensāciju un savilņotu visu Angliju.

Pa to laiku princese iet kā gājusi savās parastajās gaitās, un nekas joprojām neliecina par gaidāmām pārmaiņām. Pārējie laikraksti, mēģinādami izpelnīties respektējamas preses slavu, klusē kā ūdeni mutē ieņēmuši. Vienīgi Daily Mail ņem uz grauda Taunsendu par viņa neprātīgo izturēšanos, bet Daily Telegraph publicē lasītāju vēstules, kuŗās pamatīgi nostrostēta „pašpuiku prese." Bet Mirrors neliekas par to ne zinis un turpina iesāktā garā. Virsraksti vien ir daiļrunīgi: — Jautrās princeses vientuļā sirds, Pēteris un princese, Margarēta lūdz Dievu, Vai ļausim princesi ieslēgt mūros? V.

PA DIEVA CEĻIEM

Māc. Arnolda Lūša atmiņas par archibīskapu Teodoru Grīnbergu

Viņa sirds pieder tiem, kas bēdās un grūtumā (3)

Teodors Grīnbergs ir strādājis, lai meklētu un glābtu pazudušos, tos, kas apmaldījušies un paši ištā ceļa vairs nesaredz un neatrod. Ar mīlestību un līdzcietību viņš tuvojies šādiem cilvēkiem, vienmēr paturot prātā Kristus vārdus: „Kurš no jums ir bez grēka, tas lai nāk un met pirmo akmeni uz viņu."

Savu roku pacēlis, lai citam mestu ar akmeni, tēvs — archibīskaps laikam gan nav nekad. Kā Latvijas evaņģeliski-luteriskās baznīcas augstākais administrātors, Teodors Grīnbergs dažreiz pret paša gribu — ir nostādīts tiesneša lomā, tad, kad jāziemeļ jautājumi, kas saistās ar pārkāpumiem un baznīcas disciplīnas nelievērošanu. Tomēr es neesmu dzirdējis, ka viņš kādreiz būtu bijis prokurors, apsūdzētājs. Parasti baznīcas virsvalde sēdēs archibīskaps veicis aizstāvja, aizbildņa uzdevumu. Liekas, ka viņa dvēselē dziļi jo dziļi iesakņojusies ticība tam, ka neviens cilvēks nav tik tāļu pagrimis, lai tas vairs nespētu pieceltīes.

Lielā Vidzemes draudzē reiz strādāja kāds mācītājs, sirsnīgs cilvēks un apdāvināts spredikotājs, kura raksturu bija novājinājis alkohols... Baznīcas virsvalde, sargājot baznīcas cieņu, šo vīru gribēja atbrīvot no mācītāja amata. Bet — negaidīts aizstāvis viņam radās Teodora Grīnberga personā. Viņš atvēra šim vīram sava Ventspils pastorāta durvis. Viņš uzņēma to kā brāli savā namā un pēc dažiem mēnešiem tas atkal varēja atgriezties savā draudzē. Atceros, ka braucot cauri Rīgai — šis mācītājs spredikoja Jaunajā Ģertrūdes baznīcā. Savu svētrunu viņš iesāka vārdiem: „Kungs, es atzīstu, ka neesmu cienīgs stāvēt šajā vietā"... Tā bija tiešām iespaidīga svētruna. Tur runāja vīrs, kas bija atgūts dzīvei, tādēļ ka bija atradis kādu, kas viņa neatstūma, kas viņam vēl ticēja.

Zudušos cilvēkus,kā īsts Dieva un kristīgās baznīcas kalps, Teodors Grīnbergs spēj nožēlot. Notiesāt, no tiem novērsties tēvs — archibīskaps nekad nav varējis. Draudzīgi roku sniegt viņš vēlējies pat tiem cilvēkiem, kas tiešām būtu dēvējami par viņa pretiniekiem.

Drīz pēc boļševiku padzīšanas no Rīgas šī raksta autoram bija izdevība ieskatīties tagad atkal dzimtenē valdošo komūnistu varas amatā ieceltā „ministru prezidenta" rakstnieka Viļa Lāča korespondencē, viņam rakstītās vēstulēs, ko bēgot, tas bija atstājis savā dzīvoklī... Nekad es nebūtu ticējis, ka samērā ievērojama rakstnieka (par tādu mēs savā laikā Vili Lāci iedomājāmies) garīgo interešu loks var būt tik ierobežots, — kādu to atklāja šīs vēstules, lieciņot, ka to saņēmējs labprāt ielaidies dažādās dēkās gan ar nepilngadīgām jaunavām, gan citām — morāli ne visai augstu vērtējamām sievietēm. Un lūk, starp šīm vēstulēm, bija kāda, kuŗas saturs dziļi iespiedies atmiņā. Tā bija līdzjūtības vēstule Vilim Lācim, rakstīta dienā pēc viņa dēla pēkšņās, traģiskās nāves. Sarkanā tiranna dēls, kā lasītāji to, varbūt vēl atcerēsies, 1940. gadā nositās liftā, Armijas ekonomiskā veikalā). Vēstuli, gan ieturētu diezgan oficiālā formā, bija parakstījis archibīskaps. Jāatzīstas, es toreiz biju dziļi samulsis. Mani samulsināja tas lielais, garīgais spēks, kādu sevī vajadzēja glabāt šīs vēstules rakstītājam, jo viņš skaidri apzinājās, ka komūnisti grib iznīcināt viņu pašu un visu kristīgo baznīcu. Es neticēju, ka šajā pasaulē tiešām ir kāds, kas spēj sekot Kristus aicinājumam: „Mīlējiet savus ienaidniekus un lūdziet Dievu par tiem, kas jūs vajā, ka jūs topat savā Debesu Tēva bērni. Jo — viņš liek savai saulei uzlēkt par ļauniem un labiem, un lietum līt par taisniem un netaisniem"...

Es zinu, kur šī vēstule atrodas. Un dažkārt jautāju sev: Vai to nevajadzētu vēlreiz nosūtīt Vilim Lācim — lai šis vīrs, uz kuŗa sirdsapziņas gul neskaitāmu nevainīgi noslepkavotu cilvēku dzīvības, varbūt, sāktu padomāt par to, kāda starpība tomēr ir starp kristīgo morāli un komūnistu audzināšanas ideāliem — un — cik dažādi cilvēki veidojas šo abu mācību ietekmē?

⁂

Teodors Grīnbergs ir strādājis — lai aizstāvētu taisnības dēļ vajātos. Īpaši grūts šis uzdevums tēvam — archibīskapam bija laikā, kad mūsu dzimteni bija okupējis vācu karaspēks. Simtiem cilvēku, kas nepadomīgas vai pārsteidzīgas rīcības dēļ bija kaut kā saistījušies ar tikko padzītiem komūnistiem, tad lūdza viņa aizsardzību un viņa palīdzību. Dažus no šiem cilvēkiem archibīskapam izdevās glābt.

Citiem — pelnīti vai nepelnīti bija sava „vaina" jāizpērk. Atceros dzejnieci E. V., kuŗas garīgās dziesmas tika bieži dziedātas mūsu dzimtenes baznīcās. Divreiz archibīskaps atvēra šai sievietei cietuma durvis. Kas ar viņu notika vēlāk, nezinu... Bet — reiz, kad nejauši sastapāmies uz ielas, viņa man teica: „Es neticu, ka pasaulē būtu daudz īstu kristiešu. Bet — mūsu archibīskaps noteikti ir viens no šiem nedaudzajiem kristiešiem — savos vārdos un savos darbos.

Laikā, kad dzimtenē sākās žīdu vajāšanas, archibīskaps Teodors Grīnbergs necieta klusu. Vairākkārt viņš klaudzināja pie okupācijas iestāžu durvīm, lai sinepju krāsas formās tērptiem ierēdņiem norādītu, ka viņu rīcība ir necilvēcīga. Bet — uzvaras skurbuma apmātie komisāri sirmā garīdzniekā neklausījās. Ģenerālkomisārs Drekslers reiz bija pateicis archibīskapam saprast, ka viņa „iejaukšanās" esot nepārdomāts solis, kas viņam pašam varot sagādāt lielas nepatikšanas.

Un tomēr — archibīskaps arī aplinkus ceļā pateica, to, ko gribēja teikt... Tas notika, laikam, 1942. gada pavasarī. „Māmuļā", Rīgas latviešu biedrībā, toreiz svinīgi atklāja vāciešu legālizēto Tautas palīdzības organizāciju. Šim gadījumam piemērotu svētrunu teika bija aicināts archibīskaps. Savai svētrunai tekstu tēvs-archibīskaps bija izvēlējies no Apustuļu darbu grāmatas. Tas ir stāsts par dievbijīgo jūdu meiteni Tabitu, ko Pēteris uzmodina no mirušiem. Tekstu archibīskaps citēja arāmiešu valodā. Katru vārdu viņš izrunāja ar īpašu uzsvaru, cieši raudzīdamies un ģenerālkomisāru, kuŗa seja liecināja, ka viņš itin labi saprot, ko sirmais Dieva kalps tam šajā brīdī grib teikt...

Pēc dažiem gadiem, pats jau būdams trimdinieks, Teodors Grīnbergs izmanto savu ievērojamo, sabiedrisko stāvokli, lai aizstāvētu latviešu trimdiniekus, starp kuŗiem ir arī daudzi karavīri, kas gājuši cīņā par savas dzimtenes brīvību, bet kuŗus krievu liekulīgās mīlestības apskurbinātie uzvarētāji grib pataisīt par fašistiem un kollaborantiem.

Nākošā turpinājumā:
„Aizbraucu negribot"

Andrejs Pablo Mierkalns

MONOLOGS

Ir prieks vislielākais,
Kād aiziet projām
Tas,
Cik maza dzērve ūdens malā šķiet,
Cik lepna, skaista, cēla
Pļavas vidū iet!
Un prieks kā dzērve — savā brīvībā tik mīt —
Tu padomā, pirms gribi,
Lai tā krīt.

Elza Žebranska koncertceļojumā

Elza Žebranska 19. martā ar kuģi Ile de France izbrauca no Ņujorkas Eiropas turnejā. Uzņēmumā māksliniece ar pavadītājiem: No kr.: pianiste M. Kārkliņa-Olava, dziedātāja F. Vīksne, aktrise T. Kalve, priekšā pianiste R. Pētersone.

LATVIEŠU DZIEDONE IEKAŖO KANADIEŠU SIMPATIJAS

Kad Hamiltonā labi pazīstamais bulgāru profesors un bijušais Sofijas operas dirigents Zanko Zankovs ar savas mūzikas studijas audzēkņu izlasi stājās klausītāju priekšā, Mills Memorial Library Thatre zāle bija mākslas cienītāju pārpildīta. Jāpiezīmē, ka prof. Z. Hamiltonā 5 aizvadītajos gados mūzikas dzīvē licis daudz par sevi runāt, un visiem mūzikas kritiķiem nācies atzīt viņa spējas. Pašreiz viņš ir Ontario Conservatory of Music direktors Hamiltonā. Viņa audzēkņu koncertā varēja redzēt pazīstamākos pilsētas mākslas lietpratējus un kritiķus. Koncerta programmā dzirdējām pazīstamu komponistu darbus: Hendeļa, Bēthovena, Brāmsa, Rimski-Korsakova, Pučīni, Verdi, Maskaņi, Mendelsona, Lista un citus. Sarīkojuma vadītājs Kanadas mūzikas kameras sekretārs R. K. Leavers, iepazīstināja publiku ar jaunajiem mākslinieķiem, serbu kori, kas programmas pirmajā daļā rādīja ievērojamu sniegumu. Sekoja klavieru solisti, soparāni, basi.

Priekšniesumu beigu daļā bez nervozēšanas un kā vienmēr smaidīga klausītāju priekšā stājās Alma Skudra. Biju pārsteigts par latvietes tīro, labi izkoptās balss plūdumu. Kad viņa pabeidza āriju no Maskaņi — Zemnieka gods, zāli pārsalca aplausu vētra. Nākošajā dienā "Daily News" mūzikas kritiķis, Hamiltonas pilsētas konservatorijas rektors Marks Neligāns, kas dažreiz tik asi kritizējis un „nolicis" Ņujorkas Metropolitena operas viesus-solistus, šoreiz par mūsu Almu Skudru rakstot kritiku, viņas vārdu un dziedājumu izcēlis trekniem burtiem, kas tulkojot skan šā:

„Alma Skudra atklāja krāšņu balsi ārijā no Maskaņi operas Zemnieka gods. Mēs dziļi pārdzīvojām šo sniegumu. Īsi sakot — ko gan vairāk varētu vēlēties?" (Izrādās, ka mūsu māksliniece Hamiltonā nav atdusējusies uz dauriem, bet gan cītīgi nodevusies dziedāšanas studijām pie prof. Zankova.) Kad pēc pāris dienām ikdienas gaitās iegriezos pie Almas Skudras un pārrunāju koncerta atskaņas, viņa par rezultātiem un publikas vērtējumu bija loti aizkustināta, sevišķi par tautiešu uzmanību. „Aplausi reiz izbeidzas, ziedi novīst, bet vairāk par visu mani iepriecināja nākošajā pēckoncerta dienā daudzu Hamiltonas tautiešu apsveikumi. Tā ir lielā balva un mudinājums manam tālākajam darbam" — sacīja dziedātāja. Viņas nodomos vēl neatlaidīgs darba posms un tad iecerēti koncerti Toronto, Montreālā un A.S.V.

J. L.

JĀNIS VESELIS. SAULES KAPSĒTA

ROMĀNS. DRUVAS APGĀDS

Šis Jāņa Veseļa jaunības romāns (uzrakstīts 1918. gadā) ir jaunības elpas un Latvijas dabas un dzīves apdvēsts. Jāņa Veseļa darbi ir problēmām bagāti, un arī šī viņa pirmā romāna pamatā ir dziļa problēma — cilvēka cīņa ar dabu. Uzvar daba, vismaz šeit tēlotajā cīņas pirmajā posmā.

Cīnītāju spēki nav vienmērīgi. Dabu autors personificē ar Klupušo Jorģi, sabiedrības izstumteni no pat bērnības; tas audzis viens, par sevi, pilnīgā vaļībā, viņu nesaista nekādas normas, nekādi likumi. Viņš dzīvo pirmatnēju dzīvi. Viņš klausa tikai instinktiem un jūtas brīvs esam. Viņš neapzinās ne ļaunu, ne labu. Tādēļ autors viņu netiesā, tikai rāda lielā, primitīvā spēkā.

Civilizācijas nesēji, kas dabu grib uzvarēt, turpretī ar visām savām skolās iegūtajām zināšanām ir vāji pretinieki dabai un tās personificējumam Klupušajam Jorģim. Cīņas uzsācējs, lai nosusinātu purvu (tur no sabiedrības likuma vajāšanas slēpjas Klupušais Jorģis), lai raktu kūdru un to izmantotu dinamo mašīnu dzīšanai elektriskās strāvas iegūšanai, ir mācīts mežzinis Līrums. Viņa civilizātoriskā darba uzsākšanai ir tīri savtīgi iemesli — tieksme būt pārmērīgi modernam un spīdēt citu acīs. Līrums ir baudītājs, glēvs un paviršs.

Viņa biedrs, īstais darba veicējs, inženieris Artūrs Viepiņš, lai gan mērķtiecīgs un enerģisks, strādā, kā viņš pats saka, kā algādzis, lai ar savām zināšanām ko pelnītu. Tomēr Artūrs, kaut gan viņam trūkst tās cīnītāja degsmes, ar ko tik bagātīgi apbalvots Andrieva Niedras tēlotais inženieris Strautmalis (Līduma dūmos), nav vienkāršs algādzis, kas ne par ko neinteresējas, viņš izprot arī sava pretinieka — dabas — dziļāko būtību un cenšas to izmantot cilvēka labā. Artūrs pazīst spēku, kas slēpjas Mietu purvā un kas viņam jācel augšā, „Sūnas auga, iezīda saules spēku, pārā tam nogrima ūdenī, satrūdēja, pārogļojās. Saule tur gulēja zem vārgām priedītēm un reibinoši smaržīgiem vaivariem. Vienkārši bārenīgi augi puškoja saules dzestro un slapjo kapu. Saules kapsētu." (82. lpp.).

Saule jācel augšā. Tomēr viņš apzinās, ka nav īstais vīrs šim lielajam uzdevumam. Arī viņš ir tikai patmīlīgs sava labuma meklētājs. „Kas man vismīļāks pasaulē? Nav nekā — — — Nav nekādas saules modināšanas. Apsolītie pusotra simta mēnešalgas mani pievelk." (83.).

Ne viens, ne otrs, šie skolotie jaunieši, nav īstie pretinieki dabai.

Vesela romānā cīņa ar dabu nav kaila teorētizēšana, romāns nav tendenciozs. Tur viss norisinās šī gadusimteņa sākuma latviešu lauku dzīvē, reālos apstākļos.

Rādīti raksturi ar to dziņām un īpatnību. Starp tiem izceļas Artūra māsa, skaistā Rita, kas savā jaunības pārpilnībā seko savām tiekšmēm un padodas Līruma kaislei, bet, atklājusi viņa mazvērtību, lepni viena nes savu sievišķīgo likteni. Otra māsa, veselīgā Austra turpretī ies taisnu lauku saimnieces ceļu. Mazā māsiņa, vēl nepilnus 13 gadus vecā Mirdza kļūst par Klupušā Jorģa dabiskās iekāres upuri un tiek fiziski salauzta, bet garīgi pirms nāves gūst lielu apskaidrotību.

No pārējiem lauku ļaudīm atšķiras kaimiņu jauneklis Konrāds Mieris, kas, zemi ardams, dzīvo citā — gara — pasaulē un lielā mīlestībā pret Ritu gribējis arī viņu tanī pacelt.

Ganuzēns leitēns Viktors bērnišķīgi pieķēries trauslajai saimniekmeitenei Mirdzai.

Abiem nelaimīgajiem mīlētājiem — Konradam Mierim un Viktoram — autors liek sastapties zaļumballē.

Labi padevusies žanra glezniņa, kur Konrāds, dziļi izprazdams mazo cietēju, grib viņu mierināt ar „saldiem peperkokiem" un citiem labumam pie bufetes. Tomēr nevienu, ne otru tur neatrod miera. Katrs par sevi aiziet meklēt to, kuru mīļ.

Raksturīgi savās izdarībās un attieksmēs pret citiem ir Viepiņi — pārtikušais saimnieks, kas māju vada pēc jauniem, racionāliem paņēmieniem, un priekšzīmīgā saimniece un rūpīgā māte Viepiņiete.

Autors pieskaras arī sociālajai problēmai, atšķirīgi tēloti no vienas puses laukstrādnieki — zemkopji, no otras — pasaules gājēji grāvrači.

Vesela pirmais romāns, kas tagad jaunā izdevumā atdzimis, trimdas lasītāju aizved netālā pagātnē un ļauj uz brīdi iejusties latviskā vidē un dabā.

Grāmata izdota glīti, bet tās āriene būtu gaumīgāka, ja to greznotu tikai uz vāka mugurpuses vienkāršās latviskās skujiņas un saulītes raksts.

Angelika Gallīte

ŠOGAD TĒLOTĀJĀ MĀKSLĀ PAREDZĒTAS DIVAS GODALGAS

Aicinājums gleznotājiem, grafiķiem un skulptoriem

ALAs Kultūras fonda valdes prezidijs paskaidro: katru gadu Kultūras fonda valdei radušās grūtības godalgu piešķiršanā tēlotājā mākslā. Šīs grūtības bijušas galvenokārt tāpēc, ka Kultūras fonda tēlotājas mākslas referentiem nav bijis iespēju visus darbus apskatīt un novērtēt. Šogad Kultūras fonda valdes prezidijs saziņā ar tēlotājas mākslas referātiem noteicis šādu kārtību:

Visiem latviešu gleznotājiem un grafiķiem, skulptoriem (ja to atļauj darba apmēri), kas pretendē uz ALAs Kultūras fonda godalgām, **līdz 20. aprīlim** jānodod vai jānosūta viens līdz divi darbi Kultūras fonda valdes rīcībā uz sekojošu adresi: Kultūras fondam, c/o **The Latvian Ev. Luth. Church of New Yorok — 564 Second Street, Brooklyn 15, N.Y.** Sūtījumam katrā ziņā pievienojams sūtītāja vārds un uzvārds un skaidri salasāma adrese. Tur piesūtītos darbus ieradīsies izvērtēt ALAs Kultūras fonda godalgošanas komisija. Autoriem darbu nogādāšana uz godalgošanas vietu pa pastu vai citādā ceļā ir jāseda ar personiskiem līdzekļiem. Darbus autoriem atpakaļ nosūtīs Kultūras fonds uz sava rēķina, ieskaitot darbu apdrošināšanu. (Tas, protams, neattiecas uz Ņujorkā un tuvākā apkārtnē dzīvojošiem māksliniekiem, kuŗiem arī atpakaļ darbi jānogādā pašiem). Darbi loti rūpīgi iesaiņojami, lai izvairītos no bojājumiem ceļā. Darbus godalgošanai var sūtīt visi ASV dzīvojošie mākslinieki, tāpat arī Kanadā un citās zemēs, ja tas praktiski iespējams.

Šogad tēlotājai mākslai domāts piešķirt vismaz 2 godalgas. (Pagājušā gadā godalga tēlotājā mākslā netika piešķirta). Kultūras fonda godalgu lielums pagājušā gadā bija $500. Cik lielas godalgas varēs piešķirt šogad, tas atkarīgs no pašreizējās ziedojumu vākšanas akcijas rezultātiem.

No godalgošanai nodoto darbu kvalitātes un vairuma ALAs Kultūras fonda valde arī spriedīs, vai iespējams sarīkot latviešu tēlotājas mākslas reprezentācijas izstādi amerikāņu sabiedrībai. ALAs Kultūras fonds cer, ka ik viens latviešu mākslinieks pieteiks savus darbus Kultūras fondam godalgošanai.

RĪGAS PRIVĀTDETEKTĪVI

A. Liepas kriminālgrotesks

4. turpinājums

Pamatsakārtojums bija vienkāršs, jo Teobalds, lietu rūpīgi un vispusīgi apsvēris, bija atzinis, ka vienkāršība tomēr ir visu racionālo sistēmu atslēga. Pie šī atzinuma viņš pieturējās ne vien grāmatu sakārtojumā, bet arī dzīvē vispār.

Pamatsakārtojums tātad bija vienkāršs. Proti: grāmatas saliktas pēc kārtas; novietojot autoru alfabeta secībā, papriekšu tās, kuŗu autoru uzvārdi sākas ar burtu A, pēc tam B un tā tālāk, skaitot no kreisās puses uz labo un no augšas uz leju. Tur, kur izbeidzās alfabets, stāvēja grāmatas, kas sapirktas antikvāriātos un kam trūka tituļlapas, tā ka vairs nebija iespējams pasacit, kāds ir nezināmā autora uzvārda pirmais burts. Pašās beigās, vēl aiz šīm nenoskaidroto autoru grāmatām, kas vienkāršības labā bija apzīmētas ar lielo burtu X, tātad pašā apakšējā plauktā pa labi, atradās trīs lieli reģistru sējumi, kas atkal vienkāršības labā, bija apzīmēti burtiem RX, RY, RZ.

Visas pieci simti divdesmit deviņas grāmatas un vēl trīs reģistru sējumi, kuŗus saimnieks bija atteicies kā ķīlu pieņemt un kas tādējādi joprojām bija pilnīgs Teobalda Biezuļa īpašums, bija glīti un vienādi iesietas. Šim nolūkam Teobalds bija iekārtojis īpašu grāmatu iesiešanas ierīci, kas pašreiz līdz ar citām mantām atradās lombardā. Sējumu muguras greznoja glītiem iespiedumburtiem iekrāsots autora vārds un uzvārds (ja autors nezināms, burts X), darba virsraksts un trīs dažādi numuri. Pirmais, proti, augšējais skaitlis apzīmēja autora darbu pēc kārtas, piemēram: Wallace Nr. 3. Otrs, proti, vidējais, atticīgā burta autora darbu pēc kārtas, piemēram: W 13. Trešais, apakšējais, bija vispārējais numurs, kas norādīja, kad grāmata iegādāta. Pēdējais Teobalda ieguvums bija 529. numurs, bet nākošais, kas papildinās bibliotēku, būs 530. Trīs reģistru sējumi RX, RY, RZ šai numerācijā neietilpa.

Tālāk, zem skaitļiem, uz sējumu mugurām bija salipinātas dažādu krāsu papīra strēmelītes. Ar šīm sarkanām, zilām un citu varavīksnes krāsu strēmelītēm mēs esam nokļuvuši pie paša sistēmas mugurkaula vai, ja vispār var runāt par vairākiem mugurkauliem, pie viena no tiem.

Paskatoties uz strēmelītēm, katrs tūlīt varēja pasacīt, kas kas attiecīgajā sējumā atrodams, un, ja viņš to tāpat nevarētu, tad vajadzētu tikai atšķirt vidējo reģistra sējumu RY un pašā sākumā paraudzīties, ko apzīmē attiecīgās krāsas papīra strēmelīte. Skaidri un gaiši bija norādīts:

Sarkans — slepkavība.
Dzeltens — krāpšana.
Violets — izspiešana.
Brūns — banku aplaupīšana.
Melns — noziegums lielpilsētas apstākļos.
Zaļš — noziegums lauku apstākļos.
Zils — dārgakmeņu piesavināšanās.
Balts — vērstspapīru piesavināšanās.

Sistēmas lielākā priekšrocība bija iespēja krāsas kombinēt, lipinot uz sējumu muguras dažādas strēmelītes. Piemēram: noziedznieks izdara krāpšanu — dzeltens. Pēc tam bankā nolaupa vērtspapīrus un seifā ieslēgtus dārgakmeņus — brūns, balts un zils. Banka ir atradusies lielpilsētā — melns. Bet pēc tam noziedznieks aizbēg uz laukiem un tur aiz bada nočiepj saimniecei olu — zaļš. Laukos noziedznieks bez tam vēl mēģina nodarboties ar izspiešanu — violets.

Nenoliedzama šādā sistēmas ēnas puse tomēr atkal ir tā, ka dažkārt uz viena paša sējuma jālipina visas krāsas un ar to zūd pārskatāmība. Tādos gadījumos jāizlīdzas ar reģistru. Reģistri, lūk bija bibliotēkas sistēmas otrs un varbūt pats krietnākais mugurkauls.

Pirmajā reģistra sējumā RX bija atrodams visu lietu alfabētisks sakārtojums, un te, orientējoties pēc burtiem, varēja atrast visas svarīgākās noziegumu un to atklāšanas sastāvdaļas. Burts A vien šajā reģistra sējumā aizņēma vairāk par trīsdesmit deviņām aprakstītām lapas pusēm, bet līdz burta B sākumam bija atstātas vēl divdesmit baltas lapas varbūtēju papildinājumu ierakstīšanai.

Lapas pušu kreisajā malā aiz svītras alfabēta kārtībā bija atzīmēti temati, piemēram: acetilēns, aģents, aizsardzības līdzekļi, aizstāvēšanās, aka, aklais, akmeņi, akmeņogles, alibi. Lapas puses vidu pret attiecīgajiem vārdiem aizņēma īsi un kodolīgi paskaidrojumi, kas īsti aiz tiem slēpjas, piemēram: acetilēns — skat. Sodu lik. paragrafu 228, apbedīšana — slepkavība vai noslepkavotais, vai slepkava, vai līdzzinātājs vai arī kāds cits zārkā; dārgakmeņi zem līka galvas; čeku grāmatiņa miroņa svārku kabatā; zārkā apslēpta elles mašīna; slepkava maskojies par līku vedēju. Lapas puses labajā malā atsevišķas ailes norādīja, kādās grāmatās (autors, darbs, numurs pēc kārtas) un kādās lapas pusēs attiecīgais jautājums tuvāk aplūkots.

Otra reģistra sējumā RY bija, tā teikt, sistēmas sistēmatizējuma sakopojums. Te nebija ievērota alfabēiska, bet gan loģiska kārtība. Piemēram: atšķirot nodaļu "Slepkavība", varēja gūt īsu pārskatu par visdažādākām šīs nodarbības metodēm, jo lapas puses iedalījumā treknākiem un bālākiem burtiem un, atkarā no svarīguma, ar vienu līdz pieci pasvītrojumiem bija lasāms:

1). Slepkavība.
a) ar revolveru,
a1) atklātā cīņā,
a2) aizmuguriski,
a3) ar skaču slāpētāju,
b) ar citiem šaujamiem (uguns) ieročiem,
b1) ar parasto kara šauteni,
b2) ar parasto medību bisi,
b3) ar šauteni, kuŗai īpaša mērķējamā ierīce,
b4) ar ložmetēju u.c.,
c) ar dažādiem (mežoņu) šaujamiem rīkiem,
c1) ar stopu,
c2) ar saindētām bultām,
c3) ar citiem mežoņu rīkiem.

1A) Īpašas piezīmes par šaujamiem ieročiem: kalibri, iespējamie attālumi un mērķēšanas precīzitāte.

Zem katra no šiem virsrakstiem atradās lietiškie paskaidrojumi un norādījumi, kur, t. i. kādā sējumā skatāms kas tuvāks šai jautājumā.

Trešais reģistra sējums RZ bija visbiezākais, bet, diemžēl, vismazāk sistēmatiskais. Tajā lapas pusi pēc lapas puses sakopoti visu bibliotēkā atrodamo un arī dažu citur lasīto, bet dažādu iemeslu dēļ neiegādāto grāmatu satura īsi atstāstījumi. Visumā satura atstāstījumi reģistra sējumā RZ rindojās tādā kārtībā, kādā grāmatas bija lasītas, tātad apmēram saskanēja ar sējumu numerāciju pēc kārtas, bet vienkāršības un pilnīgas skaidrības labad satura atstāstījumiem tomēr bija sava īpaša numerācija, kas sākās ar Nr. 1 pirmajā sējuma RZ lapaspusē. Lai vieglāk varētu vajadzīgo satura atstāstījumu atrast, sējuma beigas papildināja vispārīgs satura rādītājs, kuŗā grāmatas sakārtotas, pirmkārt, pēc autoru uzvārdu sākuma burtiem alfabēta secībā, otrkārt, pēc satura (skat. reģistra sējumu RY un krāsainās strēmelītes uz grāmatu mugurām) un treškārt, pēc bibliotēkas numura pēc kārtas.

Tagad kļūst saprotams, kāpēc Teobaldam Biezulim, vācot kopā tūkstoš latu drošības naudas iemaksāšanai, iestājoties detektīvos, visgrūtāk bija ieķīlāt savu grāmatu plauktu un kāpēc arī pēc tā ieķīlāšanas viņam ar saimnieku bija jānorunā, ka saimnieks tomēr atļaus grāmatas lietot, kaut gan arī stingri norunāts, ka Teobalds Biezulis nevienu grāmatu, izņemot reģistru sējumus, kuŗus saimnieks neatzina par vērtīgiem, no istabas neiznesīs.

(Turpinājums sekos)

KULTŪRAS APSKATS

VELTAS TOMAS VAKARS

TLB dāmu komiteja pagājušajā gadā bija sākusi jauku tradīciju, rīkot literāras pēcpusdienas ar īsu referātu un dzeju skandēšanu pie kafijas tases. Šogad pirmais šāda veida vakars veltīts dzejniecei Veltai Tomai, un tas notiks svētdien, 27. martā plkst. 17.30, 198 Osler ielā. Ievada vārdus par V. Tomu, iepazīstinot īsumā ar viņas dzeju un personību, teiks Ingrida Vīksna, pēc tam V. Tomas dzejas lasīs aktrises L. Vasariņa un Dz. Indzere. Par telpu dekorējumu un atspirdzinājumiem rūpēsies TLB dāmas.

*

Rakstniece un gleznotāja Margarita Kovelevska pašlaik cītīgi strādā pie jauna romāna — Zālamana dziesma, ko drīzumā sāksim publicēt mūsu laikrakstā. Romāns tieši pieslēdzas Posta puķes pirmajai daļai un uzskatāms par tās turpinājumu.

*

Edvīna Medņa jaunā luga Daugavas stāsti iznākusi Viļa Štāla apgādā ģenerālkomisijā, Ņujorkā. Lugas priekšvārdā Edmunds Zirnītis aprāda: „Edvīna Medņa romantiskā luga par Lāčplēša eposa autoru nāk īstā laikā. Pienācīgi izcelts tautiskās atmodas laikmeta kolorits un atmosfaira. Luga pielāgota trimdas teātru iespējamībām. Labi, ka sardzē par Latviju stāv Lāčplēša gara mantinieki."

Pats autors aprāda, ka šelt vēsturiskos rāmjos daudz kas pārkārtots un pārveidots, lai panāktu paredzētos mākslinieciskos mērķus, to starpā uzveduma romantisko un patriotiski pacilājošo noskaņu.

Is

OSKARS PERRO REAL ESTATE BROKER

AKTĪVAKAIS LATVIEŠU NEKUSTAMU IPAŠUMU BIROJS KANADĀ

Bezmaksas aizdevumu sagāde un padomi māju pirkšanas un pārdošanas jautājumos katrā laikā

LL 5555 un LL 9922

1597 BLOOR ST. W.

AVENUE RD. — LAWRENCE: jauna 5 lielu istabu, labāko dubultkiegeļu savrupstāvoša ģimenes māja, skaists dārzs un garāža, izbūvēta viesību telpa, jauna ūdens-eļļas apkure, moderna virtuve un vannas istaba ar dušu, 15 g. 5% obligāc. Cena $14.500.

YONGE — EGLINTON: skaista 6 lielu istabu 2 stāvu dubultkiegeļu savrupmāja, liels augļu kokiem bagāts dārzs latviešu gaumē, jauna garāža, eļļas apkure, moderna virtuve, 8 gadu obligācija. Pilna cena apm. — $14.000.

ANNETTET — JANE: liela 8 istabu 2 stāvu dubultkiegeļu savrupmāja, garāža, plašs dārzs, 2 modernas virtuves, 2 modernas vannas istabas ar dušu, māja bez parādiem. $3.500 iemaksa.

Tiešām skaista māja!

PUDDICOMBE MOTORS LIMITED

1543 BLOOR ST. WEST, TORONTO

1955. g. Meteor, Mercury un Lincoln

vieglās automašīnas neierobežotā izvēlē.

Visu firmu lietotās vieglās un smagās mašīnas

Pārstāvis P. BERNĀTS

Tel.: darbā OL 7531, mājā HU 8-1488

RADIO UN TELEVĪZIJAS TECHN. A. EGLĪTIS

pieņem labošanā visāda veida radio un televizijas aparātus.

Pārbūvē Eiropas aparātus. Garantēts darbs

62 LANGLEY AVE, Toronto Tel. RI 6477

Iris PUĶU VEIKALS

588 BLOOR ST. W. TORONTO, tel. ME 5665

Pēc darba, RI 5213

Gaumīgi ziedu sakārtojumi laulībām un citiem gadījumiem

Griezti ziedi, podu puķes, palmas, zaļumu stādi.

Līdzīpašniece latviete — sējēja ar ilggadīgu praksi. Organizācijām rabats

Mūsu latviešu pārstāvis

P. AVOTIŅŠ

AL. GARBENS REAL ESTATE

1611 Bloor St., W., LO 2738, Toronto

Skaistākie nami pilsētas rietumos

UZ PASŪTINĀJUMU PAGATAVOJU KUNGU UN DĀMU APĢĒRBUS

V. KUČĀNS

387 Milverton Blvd., tel. GE 6813, Toronto

● Pašlaik saņēmu ●

1036 dažādākas jaunākās un labākās angļu drānas: uzvalkiem, kostīmiem, sporta žaķetēm un mētelīm.

Modes žurnāls 1955. g. vasarai

Ātrs pasūtinājuma izpildījums

● ZEMAS CENAS ●

Katru dienu no pl. 9-21, sestd. no pl. 9-16

NOTIS

Volfganga Dārziņa — Sonāta in F	$2.50
Volfganga Dārziņa — 50 latviešu tautas dziesmas	$2.50
E. Dārziņa — Rezignācija un A. Jurjāna lūgšana	$1.20
E. Dārziņa — Melancholiskais valsis	$0.70
E. Melngaiļa — Solo dziesmas (31)	$2.00
Vīru koŗu I krājums (50)	$2.00
T. Ķeniņa — Kantāte, korim solistiem un ērģelēm	$1.50

Kā arī daudz citas atkal dabūjamas

DV GRĀMATNĪCĀ

123 HURON ST., TORONTO, ONT.

Dr. JĀNIS KAROLS

LATVIETIS

Toronto, 404 Delaware Ave (pie Hallam St.)

no plkst. 9-11 un no 5-7, izņemot trešdienas. Tel. OL 1681

Ar Harbord tramvaju vai Ossington autobusu

Dr. P. BĀRDIŅŠ

740 Spadina Ave (pie Bloor), Toronto

no plkst. 5-7 vak. Tel. kabinetā WA 1-7203, mājās MU 6324

Dr. SILVIJA UŽANS

BĒRNU, IEKŠĶIGĀS UN ĀDAS SLIMĪBĀS

pieņem no plkst. 6—7 ik dienas, izņemot sestdienas. Otrdienās un sestdienās no plkst. 12—1

52 Linsmore Cresc. (pie Danforth), tel. GL 2892, Toronto

Dr. ANNA LAUKS

86 BLOOR ST., WEST. TORONTO

Physicians un Surgeons Building, ieeja no sāniem, istaba 614, Pirmdienās, trešdienās un sestdienās no pl. 10-12 rītā, pārējās dienās no pl. 6-8 vakarā.

Tel. kabinetā WA 2-8855, mājās RO 7-6349

Dr. JĀNIS REKAI — ķirurgs un dzemdību palīdzība

Dr. PAULS REKAI — iekšķīgās slimībās un Rentgena uzņēmumi

219 St. Clair Ave, W. Toronto, Ont. WA 3-2395

Iepr. telef. pieteikšanās

ZOBĀRSTE

NINA ČERNAVSKIS, Dr. med. dent. D.D.S.

pieņem pirmdien un trešdien no 2-9 vakarā, otrdien un piektdien no 9-5 vakarā

660 Broadview Ave, Toronto, tel. RI 4643

O. E. CARSON

Ltd., Realtor

A. KAMPE, 490 College St., WA 4-7121

AIZDEVUMU SAGĀDE PAR 3% GADĀ

PARKDALE — SUNNYSIDE 9 istabu atsevišķa kiegeļu māja, 3 virtuves, 2 vannas istabas, eļļas apkure, garāžas iespējas. Pilna cena $14.500, iemaksa $3.500.

PEARSON — RONCESVALLES 8 istabu dubultkiegeļu māja: moderna virtuve, iekopts dārzs, garāža. Iemaksa $3.000.

LATVIEŠU UZŅĒMUMS

MODERN DELICATESSEN

281 Danforth Ave, Toronto, tel. GE 3331, mājās tel. RI 4650

Piedāvāju lielā izvēlē: dažādu šķiŗņu gaļas izstrādājumus no Kristapsona, European Meat Market Central Meat Market, Šneidera u. c. uzņēmumiem. Visādu šķiŗņu maizi, latviešu gaumē āboliņkūkas un dažādu citu šķiŗņu kūkas pēc izvēles, pagatavotas no latviešu amata meistara. Lielā izvēlē: delikateses, importēti zivju konservi, Šveices un Dānijas sieri, kā ar žāvēti zuši un laši. Piena produkti — Kanadā pazīstamie Silverwood ražojumi.

Dabūjams viss, kas vajadzīgs aukstam galdam

ZELMA BELTE

ARNOLDS BĒRZIŅŠ

● Piedāvā mājas, veikalus, apbūves gabalus visos pilsētas rajonos; farmas visā Ontario. ● Palīdz aizdevumu un obligāciju sagādē. ● Apdrošina automobiļus, mājas, mēbeles, kažokus, vērtslietas; slimības un nelaimes gadījumiem, zāģzības u. c.

227 Lauder Ave (pie St. Clair Ave), LA 6569

ELZA PĒRKONE

Kopj: seju, galvas ādu, matus; izņicina: liekos matiņus, sarkanās dzīslīņas, kārpas, uz visiem laikiem.

Sniedz padomus visos kosmētikas jautājumos un piemēro tieši jums domātos preparātus.

Diatermija. — Elektrolize. — Galvanizācija. — Kalnu saule

Matu, uzaču un skropstu krāsošana. Ilgviļņi.

Pieprasiet mūsu cenrādi

AMARYLLIS

COSMETOLOGICAL INSTITUTE

61 Charles St., W., Toronto, tel. WA 1-9011

VENUS

LATVIEŠU PUĶU VEIKALS

105 Roncesvalles Ave,

TORONTO

Tel. OL 4645

Ziedu sakārtojumi kāzām un citiem gadījumiem, kā arī: griezti ziedi, podu puķes, greznuma stādi. Latviešiem atlaide

J. BLUMBERGS pieņem pasūtinājumus balles tērpiem, coctail, ikdienas kleitām un pārējiem apģērbu gabaliem

123 Huron St. (DV namā) Toronto, EM 8-6911

ZENTAS MAURIŅAS GRĀMATAS:

CILVĒCES SARGI	$3.50
PILSĒTAS UN CILVĒKI	$3.45
BALTAIS CEĻŠ	$2.30
DANTE	$2.60
TRAĢISKAIS SKAISTUMS	$2.80
DZĪVES APLIECINĀTĀJI	$2.30

DABŪJAMAS

DV GRĀMATNĪCĀ

123 Huron St., Toronto, Ont., Canada

Pasūtinātājiem pa pastu plūs 10c pasta izdev.

Dr. A. RATINOV

Bijušais slimn. ārsts Eiropā un Kanadā. Speciālists iekšķīgās slimībās, sevišķi sirds, kuņģa, astmas, reumatisma u. c.

Runā arī vāciski un krieviski

479 1-2 EUCLID AVE, WA 1-8708

Toronto

Dr. med. K. ZYMANTIENE

Ārste chirurģe sniedz dzemdību palīdzību 1189 Bloor St. W. Toronto (Ieeja no 613 Brock Ave). Pieņem katru dienu no 1-4 un 5-8 un pēc vienošanās. OL 6851

Runā latviski un vāciski

DAVID R. JOSEPHSON

R.O.L.B.E.O.

336A BLOOR ST. W., TORONTO

(Spadina Rd.) birojā WA 3-9494

ACU PĀRBAUDE RECEPTE

Moderns delikatesu veikals

RIGHT WAY

1287 Gerrard St., E. Toronto, tel. GL 9742

Lielākā izvēlē eiropiešu delikateses un plaša gaļas izstrādājumu — desu izvēle

Labākā maize

GERALD H. MARSDEN

Advokāts un notārs

6 Adelaide St.E. Room 809

EM 6-9614

runā vāciski un krieviski

Mr. A. KERSON,

ģenerāļa jurists,

mājās MA 0141, Toronto

NO PAKISTANAS ATPAKAĻ CIVILIZĀCIJĀ

SLAPJOS DVIEĻOS ZEM GAISA DZESINĀTĀJA

Londonas latviešu vidū šais dienās parādījās jauna un enerģiska tautiete, kas mērojusi ļoti tālu ceļu. Tā ir ārste Aina Zvaigzne — Holte no Pakistanas, kur tā kalpojusi armijas medicīnas korpusā tieši piecus gadus un vienu dienu. Viņai dzīve tur tik ļoti apnikusi un atgriešanās Eiropā tā iepriecinājusi, ka par atpakaļdošanos uz tālo Āzijas zemi nav vairs runas!

Stāsts sākas pirms pieciem ar pus gadiem, kad Aina, viņas māsa zobārste Laima Egerte un pēdējās vērs, arī ārsts, salīga Vācijā braukt uz Pakistanu un strādāt jaunradītajā Pakistanas armijā. (Pakistana brīvību ieguva tikai 1947. gadā!). Līdzi devās vēl jaunākā māsa Spodra, abi vecāki, kā arī žurnālists Valdis Kroders. Kas uz palielās ģimenes ārstu profesijas pārstāvjiem attiecas, tad viņiem karjēra jau bija nospraudīta: Aina un Laima ieguva kapteiņa dienesta pakāpes, bet Egerts kļuva majors. Darbs armijas slimnīcās, alga — puslīdz pieklājīga. Nepatīkama lieta bijusi mūžīgā pārcelšana no vienas vietas uz otru. Darba apstākļi — diezgan primitīvi. Tautas veselības stāvoklis visai nožēlojams. Mūsu ārstiem bija jāaprūpē tikai armijas locekļi un viņu piederīgie, tātad samērā priviliģēta šķira. Viņi visumā labi apgādāti un arī paēduši. Plašās masas turpretim dzīvo ļoti skarbā trūkumā, un viņu pārtiku nekādā ziņā nevar saukt par pietiekamu.

Kas tad visvairāk Pakistanā nepatika? Bez apdomāšanās atbilde ir: briesmīgais karstums. Tas tur valda lielumlielo gada daļu, izņemot tikai decembri, janvāri un februārī. Martā jau sākas vasara. Daudzreiz Aina nav spējusi pat pakustēties. Viņa, ietinusies slāpjos dvieļos, gulējusi zem elektriskā vēdinātāja, bet labāk tomēr nav kļuvis!

Saule tur ir ļoti nežēlīga, un velti eiropietis gaida kādu mākoni, kas spētu to kaut uz īsu brīdi aizklāt. Bet saule tur sniedz arī kādu neatsveramu pakalpojumu: tā iznīcina slimību baciļus, kas pretējā gadījumā daudzās vietās un reizās būtu ņēmuši pārsvaru. Neticamā austrumu netīrība, ja nebūtu karstās saules, varētu būt iemesls šausmīgām epidēmijām un masu mirstībai.

RELIĢISKAIS FANĀTISMS

Kas vēl Pakistanā eiropietim liekas nepanesams? Tur valdošais muhamedāņu reliģiskais fanātisms. Tā katru gadu vienu mēnesi no vietas vai nu maijā, vai arī jūnijā ir gavenis — ramzāns. Tai laikā neviens ticīgais nedrīkst ne ēst, ne arī dzert no saules lēkta līdz rietam. Kaut arī korāns pielaiž dažus izņēmumus attiecībā uz slimniekiem un grūtniecēm, tomēr dedzīgākie Allā piekritēji turas pie gaveņa arī tādās reizēs. Nožēlojams ir skats, kad izdēdējuši tuberkulozes slimnieki atsakās pieņemt ēdienu, vai arī kad Pakistanas sievietes savos visgrūtākos brīžos liedz sev lāsi ūdens.

NOŽĒLOJAMS IR SIEVIETES STĀVOKLIS

Katram pakistanietim drīkst būt tikai četras sievas, bet ne vairāk. Parastais skaits — divas. Pa lielākai daļai armijas virsnieki apņēmuši pirmo sievu jaunībā savā dzimtajā ciemā. Kad materiālais un sabiedriskais stāvoklis uzlabojies un sieva jau kļuvusi paveca, virsnieks prec otru sievu, šoreiz daudz jaunāku. Attiecības sievu starpā bieži ir visai labas. Ja saticības nav, vīrs sūta pirmo sievu līdz ar visiem bērniem atpakaļ uz ciemu, no kurienes viņa nākusi. Pakistanieši sievietes vērtē pēc viņu ādas krāsas, jo gaišāka, jo skaistāka. Baltās sievietes ar blondiem matiem un zilām acīm ir augstākais skaistuma ideāls, diemžēl, viņiem nesasniedzams.

Sieviešu liktenis Pakistanā nav apskaužams. Tur joprojām stingri ievēro korāna noteikumu, ka sievietēm jāstaigā aizsegtām sejām. Nekādu dalību sabiedriskā dzīvē, ne arī aktīvā darbā tās neņem. Uz laukiem šai ziņā stāvoklis ir labāks nekā pilsētās.

KALPOTĀJI — TIKAI VĪRIEŠI

Arī kalpotāji Pakistanā var būt tikai vīrieši. Bet šai jautājumā mūsu tautiete — atbraucēja no tālās zemes — smagi nopūšas. Pēc tradicijas, kas jāievēro tik stingri kā likums, katram kungam jātur vismaz pusducis kalpotāju; no tiem katram savs noteikts darbs, un neviens nedrīkst iejaukties otra kompetencēs. Taču no šiem obligātajiem izpalīgiem daudz vairāk bēdu nekā prieka. Slaucītājs neko neizslauka, bet sacel tikai šausmīgus putekļus, veļas mazgātāja vienīgais darba rezultāts ir ar vāli sasistas pogas utt. Turklāt viņi visi melo un zog.

ZVAIGŽŅU ĢIMENES LIKTENIS

Zvaigžņu ģimene reti kad bijusi kopā. Ārsti svaidīti no vienas vietas uz otru; Spodra Zvaigzne, kas Pakistanā apprecējusies ar V. Kroderi, Lahorē atvērusi moderno deju skolu, kur Āzijas tumšādaiņās meitas un dēli mācās jaunāko Eiropas un Amerikas deju ritmus. Vecie Zvaigznes dzīvo kalnos 4500 pēdu augstumā, bet arī tur veselības ziņā nejūtas labi, jo gaiss ir skābekļa nabags. Kroders pa dienu strādā kādas vācu firmas pārstāvībā, kas piedāvā dīzeļmotorus, bet vakarā palīdz sievai skolā.

Aina Zvaigzne apprecējusies ar angļu inženieri Holtu, kas arī cer atgriezties Londonā jau šī gada oktobrī. Arī visi pārējie labprāt atgrieztos civilizācijā, bet pagaidām tas būs pagrūti.

Tātad, vai šie pieci gadi bija to vērts? „Jā un nē! Spriediet paši," saka A. Zvaigzne. V.

Lidmašīnu katastrofas samazinas

Čikāgā Civilās gaisa satiksmes sabiedrība paziņojusi, ka dienu no dienas lidaparātu katastrofas samazinoties, un ja agrāk šie skaitļi bija ievērojami, tad tagad tie līdzinoties gandrīz nullei. CAB izziņu biroja vadītājs paskaidrojis, ka Sav. Valstīs lidaparātu katastrofu skaits uz 100 miljoniem pasažieru esot 0.08. Tajā pašā laikā regulārās gaisa satiksmes līnijās uz 35 miljonu pasažieru esot 16 negadījumu. Pirms vairākiem gadiem šāds skaits nonāvēto pasažieru bija uz dzelzceļiem. Kā galvenie katastrofu iemesli 1951., 1952. un 1953. g. bijuši šādi: 1) Pēkšņi mainīgie atmosfairas apstākļi, kas pilotam pa daļai atņemot orientēšanās spējas.

2) Nolaišanās gadījumos pēkšņie mēchanisko ierīču bojājumi.

3) Iepriekš slikti izkalkulētais nolaišanās aprēķins, vai arī pēkšņi piespiestā nolaišanās.

Aiz dzelzs priekškara

Rīgas radiofons ziņo:

„Labprātīgi" pastāvīgā darbā Āzijas stepēs

23. februārī „Preiļu rajona jaunatne dedzīgi atsaucas Maskavas komjauniešu aicinājumam — doties pastāvīgā darbā uz jaunu zemju iegūšanas apgabaliem."

24. februārī Rīgas vagonu fabrikas jaunieši nolēmuši no darba brīvajā laikā pagatavoto dažādus darba rīkus jauniešu vajadzībām jauniegūstamajās zemēs. Gatavos cirvjus, veseŗus, cirtņus, skrūvgriežus u. c.

2. martā Rīgas medicīnas darbinieku kluba personāls atvadījās no 70 jaunekļiem un jaunavām, kuŗi dodas uz kolchoziem. Vairāk kā 200 brauc uz jauno zemju apgabaliem. No Gaujienes rajona tagad brauc 36 komjaunieši.

3. martā no Rīgas izbrauca 147 namdaŗi, šofeŗi un citi strādnieki, kas dodas darbā uz Atbasaras staciju (Aizurālā). Šī ir jau otrā grupa. Viņi taisīs dzelzceļu no Atbasaras stacijas uz sovchozu Pobeda."

Vietējās un apkurināšanas min. Ezeriņš: „Tērauds ražo zirgu velkamās ecēšas, ko tūkstošiem sūta uz jauno zemju apgabaliem austrumos. Rūpniecības kombināti sākuši gatavot rokas kultivātorus."

„Liepājā gatavotās lauksaimniecības mašīnas pārādās visās republikās un apgabalos: Ukrainā, Baltkrievijā, Gruzijā, Moldāvijā, Kirgīzijā, Altajā u. c.

Rīgas kuģu būvētavas jaunatne ietaupījusi metallu, no kuŗa brīvajā laikā pagatavoti vairāki komplekti kalēju, atslēdznieku un galdnieku darba rīku. 3. martā tie nosūtīti uz Tanalikas sovchozu Čkalovas apgabalā. 9. martā dažādu arodu speciālisti izteikuši vēlēšanos braukt uz jaunieguštamajām zemēm. Tuvākās dienās izbrauks 100 cilvēku. 10. martā Jelgavā vairāk kā 50 jaunu strādnieku pieteikušies braukt uz jaunajām zemēm."

Ne tikvien jauniešus, bet arī dažādu arodu speciālistus tagad dzen uz Aizurālu pastāvīgā darbā, t. i. — uz neatgriešanos. Laikraksti ziņo, ka arī pats Chruščevs ar Bulgāņinu un Mikojanu dodas uz jauno zemju apgabaliem. Taču ne jau strādāt, bet gan papriecāties par jauno katordznieku veikumiem Āzijas neapdzīvotajās stepēs.

TELEVIZIJA

23. februārī. „PSRS darbojas 3 televīzijas studijas: Maskavā, Ļeņingradā un Rīgā. Šīs studijas caurmērā rāda 15—12 drāmatiskus un mūzikālus priekšnesumus. Prakse rāda, ka teātros un koncertos TV vajadzībām jāizdara kino uzņēmumi."

AUGSTĀKĀS PADOMES VĒLĒŠANAS

3. martā. „27. februāŗa balsošanās rezultāti balsstiesīgo vēlētāju 1.438.650, vēlēšanās piedalījās 1.438-167 jeb 99.9 proc. Par komūnistiem balsoja 1.437.221, pret — 910, nederīgu balsu — 36."

Padomju Latvijas Augstākā padomē š. g. 27. februārī ievēlēti 200 deputāti, kuŗu skaitā ir visi Kremļa varas vīri un liela daļa zemāka ranga cittautiešu: krievu, čerkesu, kirgīzu u. c., kuriem nav nekā kopīga ar latviešu tautu.

Šai Kremļa farsā, ko sauc par Latvijas augstāko padomi, rakstuŗīgākie piespiedu kārtā ievēlētie cittautu tēlotāju tipi ir šādi:

Ivans Zaiķins

Imens Salājs

Karapets Čaša

SIEVIETES — MAISU NESĒJAS

7. martā. „Rīgas ostā strādā daudz sieviešu. Viņas strādā visos sektoros. Daudzas ostas strādnieces nodarbinātas tādās profesijās, kuŗās līdz šim strādāja tikai vīrieši. Noliktavās strādā galvenokārt sievietes. 155 sievietes 8. martā saņēms prēmijas — dāvanas..."

Komūnisms sievietei atņēmis dabas tai piešķirto fiziski vajākās privilēģiju: padomju sievieti dzen uz ostmalu maisus nest.

DV NIAGARA FALLS NODAĻA
rīko š. g. 27. martā, plkst. 3.30
DV Hamiltonas nod. Drāmatiskā ansambļa
VIESIZRĀDI
Uzvedīs A. GALIŅA 3 cēlienu drāmu

DRUPAS

Izrāde notiks Spring St., Memorial skolas zālē
(1 bloku no Ferry St., starp Gladstone un Temperance St.)
Ieeja pret labprātīgiem ziedojumiem, sākot ar $1.00 no personas.
Skolēniem puscenas, bērniem brīva.

LATVIEŠU UZŅĒMUMS TORONTO
LEASIDE ESSO GARAGE
928 Millwood Rd. Leaside, tel. HU 8-5152
(pie Lard Dr.)

IMPERIAL ESSO PRODUKTI. ● Pilnīgi vieglo un smago auto remonti. ● Smērēšana un eļļas maiņa. ● Pirmklasīgs un garantēts darbs. ● Ļoti mērenas cenas. ● Latviešiem atlaide.
Atvērts no plkst. 7 rītā līdz 7 vakarā
Laimons MAROVSKIS Laimons ALDERS

LATVIEŠU PUKU SALONS
CALLA
727 Danforth Ave, pie Pape,
tel. HA 9911, Toronto

Krāšņi ziedu sakārtojumi laulībām un citiem gadījumiem ciroplešu un kanadiešu gaumē. Griezti ziedi, podu puķes, tropiskie stādi bagātā izvēlē.
Palmas dekorācijai.
Latviešiem atlaide.
Piegāde mājās

Ir pienākusi un dabūjama varoņu serijas otrā grāmatiņa
AUZĀNS
DV GRĀMATNĪCĀ
123 HURON ST., TORONTO, ONT.
Izsūtām pa pastu

A. DĪZENBACHS
Auto remontdarbnīca pārvietota tuvāk pilsētas centram
995 EASTERN AVE, TORONTO,
Tel. GE 8216 (mājās AM 1-4646)
B-A EĻĻAS UN BENZĪNS
Lūdzu manus esošos un jaunos klientus apmeklēt jaunajā vietā.
Garantēts darbs Ātra apkalpe

Licencēta auto skola BALTIC
Visiem kursantiem garantēju atļaujas

A. MASINGS
100 High Park Ave
Tel. LY 7944, Toronto

KEN WILES R. E. Ltd.
153 ST. CLAIR AVE, W., TORONTO
PIEDĀVĀ:
WALMER RD. Tikai $3.000 iemaksa par šo 9 istabu atsevišķi stāvošo ķieģeļu māju, cieta koka grīdas, koridors pa visu dzīvokli, silta ūdens-eļļas apkure, saimniecības vadi, ļoti labā stāvoklī.
Zvanīt ED. ROĶIM, WA 1-1191

GRĀMATAS BĒRNIEM

Usmas zēnu dēkas		$2.80
A. Brigadere — Anneles grāmata		$3.50
E. Langē — Bērnu draugs	broš.	$1.80
E. Zicāns — Vieglā gaita		$1.30
Valodiņa	broš.	$1.00
M. Timma — Zelta atslēdziņa	ies.	$3.50
Vecais abrinieks		$1.10
Andr. Niedra — Zemnieka dēls	ies.	$1.00
A. Kronbergs — Zelta atslēdziņa, ābecīte		$1.50
Brāļu Grimmu pasakas, ies.		$4.25
Divkāršā Lotīte, ies.		$2.00
Langes — Ticības mācība		$3.40
V. Stēlerte — Zelta cirvītis		$2.00
A. Andersone — Augsim Latvijai		$1.25
J. Širmanis — Pīkstīte		$2.50
Valdis — Staburaga bērni		$3.80

Kā arī daudz citu vecāku izdevumu grāmatas

ROKDARBIEM UN ATPUTAI

Modernie rokdarbi, nr. 2., 3. ā	$1.00
Latvju Zeltene, nr. ā	$0.75

Dāžādas apsveikumu kartītes. Keramika
Grāmatas izsūtām arī uz rakstveida pieprasījumu

123 Huron St. TORONTO **DV** Tel EM 8-0792 NO PLKST. 9—18
GRĀMATNĪCĀ

A. W. FARLINGER R.E., LTD.
Speciālpiedāvājums:

ST. CLAIR — BATHURST $14.700 atsevišķa 6 istabu mūra māja, moderna virtuve, moderna vannas istaba, cietkoka grīdas. Ļoti labs iekšējais dekorējums, eļļas apkure, sānu iebraucamais ceļš. Iemaksa $4.000.

ANNETTE — JANE 7 istabu atsevišķa dubultķieģeļu māja, lieļa dzīvojamā istaba ar kamīnu un iebūvētiem grāmatu plauktiem, moderna virtuve, eļļas apkure, sānu iebraucamais ceļš un garāža. Iemaksa $5.000.

WILLARD — COLBECK 7 istabu atsevišķa mūra māja, cietkoka grīdas, moderna virtuve, ūdens-eļļas apkure. Māja ļoti labā kārtībā. Prasītā cena $18.000.

BLOOR — HIGH PARK 8 istabu atsevišķa 2 stāvu mūra māja, 2 virtuves, dušas un tualetes pagrabā, ūdens-eļļas apkure, garāža. 2. stāvs izīrēts par $125 mēnesī. Iemaksa $6.000, atlikums uz vienu obligāciju.

Nesaistošu informāciju māju pirkšanas un pārdošanas, kā arī aizdevumu sagādes gadījumos prasīt pēc
VOLDEMĀRA KLAVIŅA
2475 BLOOR ST. W., tel. RO 2-8151
Tel. mājās RO 2-7188, Toronto

IECEĻOŠANAS, IZCEĻOŠANAS vīzu, pasu, uzturēšanās atļauju, laulības šķiršanu legalizācijas un citas lietas administratīvās iestādēs kārto
ALEKSANDRS KĀNBERGS
596 Sherbourne St., Toronto
(pie Bloor St.), tel. WA 1-7149

KĀRĻA LAZDIŅA
B. Sc. (Com.)
SANSKRIT–LATVIAN WORDS
Interesanta un pamatota viela dziļām pārdomām par mūsu sirmo un ievērojamo pagātni.
Kopējie latviešu un sanskrita vārdi ir vecāki nekā Ēģiptes piramidas.
Grāmata saprotama arī angļu valodas nepratējiem.
Glīts izdevums. Cena $1.75
DABŪJAMA
DV GRĀMATNĪCĀ
Toronto

PLUMBINGA
darbus jaunbūvēs, pārbūvēs, kā arī remontus veic
LICENCĒTA
MASTER PLUMBER
Inž. F. Valdmaņa uzņēmums
Zvanīt vakaros ME 1067
Toronto

Latviešus, kam māju pirkšanas lietas kārtojis advokāts
HARALD LINDEN
lūdz uzdot adreses J. V. Skudram, 1134 Dundas St., W., ME 8967

Jauna grāmata
ALEKSANDRA GRĪNA
KLUSIE CIEMIŅI
220 lpp., iesieta, $2.00

Klusos ciemiņos Aleksandrs Grīns, spēcīgais kara ikdienas un varonības tēlotājs, 13 stāstos rāda latviešu cīnītāju.

Grīna varonis ir darba cilvēks, ne sapņotājs, viņa pasaule ir šī zeme, kurai viņš atdod savus spēkus, taču viņš saskatījis, ka dzīves robežas nebeidzas ar šīs zemes gaitu robežām. Grīns, kas pats bijis karavīrs un bieži skatījies nāvei acīs, vairs nespēj novilkt robežu starp dzīvo un mirušo pasauli.

Dabūjama
DV GRĀMATNĪCĀ
123 Huron St., Toronto

MONTREALA
FOTO STUDIJA
OSKARS ĀSMENIS
1248 Mackay St., Apt. 1
Montreal, P. Q. Pilsētas centrā
Tel. WE 5543

Kungu un dāmu drēbnieks
A. SILAVS
634 Ontario St., Toronto
Tel. WA 4-8855
Uzvalki un kostīmi, sākot ar $35

TAUTIEŠI
tiek laipni uzņemti
LATVIEŠA FARMĀ,
ērtā dzīvojamā mājā, skaistā Niagaras apkārtnē vasaras mēnešos. Augļu laikā ir iespēja piepelnīties kaimiņu fermās.
Interesentus lūdz zvanīt vakaros
ME 1067, Toronto

Tautietis ar ietaupījumu vēlas atrast uzticamu draudzeni nopietnai ģimenes dzīvei. Vēlama vecumā no 38-45 g. Atvasīte var būt.
Lūdz rakstīt š. av. kant. of. Nr. 30.

MEKLĒ vienu lielu nemēbelētu vai divas mazākas istabas ar virtuvi Toronto pilsētā. Lūdz zvanīt katrā laikā EM 4-2543, Toronto. (34)

PALIELU nemēbelētu istabu un garāžu, pilnu pansiju vai virtuves lietošanu, Dupont — Ossington — Annette vai High Park rajonā sākot ar 2. aprīli meklē intelligents kungs, sakarā ar pārcelšanos uz Toronto. Zvanīt WA 1-4208. (24)

IZĪRĒJAMAS 2 mēbelētas istabas ar vārīšanas iespēju Bloor — Avenue Rd. rajonā. WA 3-3438. (43)

PILSĒTAS centrā 1 vai 2 personām lēti izīrējamas divas mēbelētas vai nemēbelētas istabas 3. stāvā. Zvanīt pēc plkst. 6 vak. WA 1-0090. (28)

VIENA vai DIVAS nemēbelētas istabas un virtuve izīrējamas Pazemes vilciena (Subway) rajonā. Tel. — HU 1-1781, Toronto. (35)

IZĪRĒJAMA liela guļamistaba un virtuve 2 pieaugušiem. Zvanīt tel. RI 2024, Toronto. (48)

HIGH PARK rajonā izīrējama mēbelēta istaba un virtuve piemērota divām personām. Zvanīt pēc plkst. 5 vakarā RO 6-4651, Toronto. (21)

IZĪRĒJAMA istaba apartamentu mājā vienai vai divām personām, ar vai bez mēbelēm ar virtuves lietošanu. Zvanīt ME 7303, Toronto. (49)

IZĪRĒJAMA mēbelēta istaba vieniniekam-cei. Lēta un glīta. Virtuves lietošana. Parkošanas iespējas. — MA 5341, Toronto. (56)

IZĪRĒJAMA jaunremontēta mēbelēta, saulaina istaba ar virtuvi 2. stāvā. RO 9-4531, Toronto. (50)

IZĪRĒJAMA glīti mēbelēta istaba ar virtuves un citu labierīcību lietošanu. Zvanīt pēc pl. 4.30 v. — HA 8359, Toronto. (29)

IZĪRĒJAMA mēbelēta istaba tuvu pilsētas centram. WA 1-3818, Toronto. (36)

IZĪRĒJAMA mēbelēta istaba Danforth — Coxwell rajonā. Zvanīt tel. OX 1-5503, Toronto. (22a)

DANFROTH — BROADVIEW rajonā izīrējama istaba ar visām ērtībām strādājošai vieniniecei. Zvanīt pēc plkst. 6 vakarā GE 8580. (42)

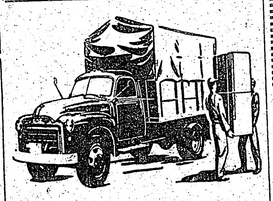

S. VASARĀJA
TRANSPORTA UZŅĒMUMS
(BALTIC MOVERS)
Izdara pakalpojumus TORONTO, kā arī IK NEDĒĻAS uz Montreālu, Hamiltonu, Londonu, North Bay un Sudbury
Lūdz zvanīt OL 1403
30 DEWSON ST., Toronto, Ont.

ASTRAS APGĀDĀ
TIKKO IZNĀKUSI
Z. Mauriņas grāmata CILVĒCES SARGI
Esejas par pasaules literatūru
Grāmata aptver esejas par amerikāņu, ķīniešu, franču, latviešu, vācu u. c. literatūras un gara dzīvi.
Ļoti glīta apdare, mākslin. ED. DZEŅA vāka zīmējums. Cena $3.50

NESEN IZNĀCA
Ortegas-Y-Gasset MEDITĀCIJA PAR MĪLESTĪBU, izmeklētas esejas. Cena $3.35
LATVIEŠU TRIMDAS DESMIT GADI
Dr. H. Tichovska redakcijā
„Šī grāmata apgaismo mūsu gaitas un centienus plašākā perspektīvā un var dažam rādīt arī tālākos ceļus." Jānis Andrups
Ceļa Zīmēs 23. n-rā. Cena $4.30.

K. RAUDIVES jaunākais romāns
NEREDZAMĀ GAISMA, cena $3.90
J. Klīdzēja stāsti — VIŅAS UN VIŅI
Cena $3.35, broš. $2.65
Z. Mauriņas esejas PILSĒTAS UN CILVĒKI
Cena $3.45, broš. $2.75
Grāmatas dabūjamas visās grāmatnīcās vai
ASTRAS APGĀDĀ c/o ANNA TICHOVSKIS,
129 Indian Rd., Toronto, Ont., Canada, LL 8682

ZIEDOSIM LIELDIENU AKCIJAI
Ziedojumus var iemaksāt Toronto:
1) Latvijas Amerikā kantorī, 123 Huron St., DV Toronto nod. Aprūpes komiteja
2) A. Putniņam, 280 Wright Ave,
3) P. Ratniekam, 123 Huron St.

● Mūsu speciālitāte — līgavu buķetes un citi ziedu izstrādājumi dažādos stilos.
● Labākās kvalitātes griezti ziedi un podu puķes visplašākā izvēlē.
● Kanadas latviešu daiļamatnieku savienības salons.
802 BATHURST St. pie Bloor, KE 3884, Toronto
LOTUS

PATĪKAMAS SARĪKOJUMU TELPAS
300, 100 un 50 personām — Privāts parkošanas laukums
Palīdz L.C.B.O. Banquet atļauju sagādē
ROYAL CANADIAN CURLING CLUB, 131 BROADVIEW AVE, TORONTO
GL 1266 Auseklis Ezergailis mājās GL 8262

HERMAŅA KLIGERA
FOTO STUDIJA
1 First Ave, Toronto, Ont.
RI 5697 — HA 9908
(Gerrard — Broadview)
Portreti, kāzu, dokumentu un krāsu uzņēmumi. Attīstu un kopēju arī amatieru darbus

---

PRET REUMATISMU — ierīvēšanai
Ļoti labs latviešu ražotais NEW CAMPHORUB. Dabūjams latviešu aptiekā. Farm. A. GALDIŅŠ, 19 St. John's Rd. Toronto (pie Dundas un St. John's Rd.). Izsūta pa pastu uz pēcmaksu. 4 vai 6 unces. Lūdz zvanīt vai rakstīt: H. Auders, 123 Grange Ave, Toronto, Ontario, Canada. Tel. TRinity 1286

BAZNĪCAS ZIŅAS

ŅUJORKĀ

Ņujorkas latv. ev.-lut. draudze, 564 Second St., Brooklyn 15., N.Y.

Daitonā, Ohio, latv. ev.-lut. dievkalpojums ar dievgaldu svētdien, 27. martā, plkst. 2 pp. St. Paula ev.-lut. baznīcā (239 Wayne Ave). Mācītājs Jēkabs Osis. Bērniem turpat svētdienas skola plkst. 1.00.

DIEVKALPOJUMI KANADĀ

Prāv. A. Mitulis (331 Argyle St., Port Arthur, Ont., tel. 4-0302).

Svētdien, 27. martā, plkst. 6.30, dievkalpojums Trīsvienības baznīcā, Fort Viljamā.

Māc. V. Sēfers, (659 Piccadilly St., London, Ont.).

Londonā, 27. martā, plkst. 4 pp. Trīsvienības baz. dievkalpojums.

Niagarā 3. aprīlī (Pūpolu svētdienā), plkst. 2 pp. sv. Jāņa baznīcā, 580 Portage Rd. N. dievkalpojums ar dievgaldu.

St. Katarīnēs 8. apr., Lielā Piektdienā, plkst. 10 no rīta Kristus baznīcā dievkalpojums ar dievgaldu.

Londonā, 8. aprīlī, Lielā Piektdienā, plkst. 4 pp. Trīsvienības baznīcā dievkalpojums ar dievgaldu.

Vellandē 10. aprīlī, plkst. 1 dienā Kvēkeru baznīcā Lieldienu dievkalpojums ar dievgaldu.

Londonā 24. aprīlī, plkst. 4 pp. Trīsvienības bazn. dievkalpojums.

Māc. E. Pavasars, 209 East 38th St., Hamilton, Ontario.

Hamiltonā, sv. Trīsvienības baznīcā (18 Victoria Ave, So.).

Svētdien, 27. martā, plkst. 5.30 vakarā archibīskapa Dr. T. Grīnberga 85. gadu dzimšanas dienas dievkalpojums. Piedalās dubultkvartets Kalvis. Dziesmu lapiņas.

Piektdien, 1. aprīlī, plkst. 7.00 vakarā draudzes bībeles stunda — 20 Carrick Ave.

Māc. Arturs Voitkus, Kristus ev.-lut. latviešu draudze Hamiltonā — 87 Jackson St., W., tel. JA 8-2259

Māc. A. Cops, (118 Isabella St., Toronto, Ont., tel. WA 3-1873, Toronto, Sv. Andreja bazn., Carlton un Jarvis ielu st., tel. WA 4-1563).

Svētdien, 27. martā, plkst. 11.00 dievkalpojums.

Pūpolsvētdienā, 3. aprīlī Latvijas archibīskapa 85 mūža gadiem veltīts dievkalpojums. Pēc tam draudzes vakars ar referātu par archibīskapa mūža darbu un priekšnesumiem. Tējas galds.

Māc. A. Lūsis, 50 Dewson St., Toronto, Ont., tel. LO 2510.

Māc. A. Briedis, 50 Dewson St., Toronto, Ont., tel. OL 8171.

Dievkalpojumi sv. Jāņa Latviešu ev.-lut. draudzē Toronto 1955. gada marta mēnesī.

27. martā, plkst. 4 pp. dievkalpojums sv. Jāņa baznīcā — māc. A. Briedis.

Mācītājs A. Ozols no Ņujorkas spredikos sv. Jāņa draudzes dievkalpojumā svētdien, 27. martā, pl. 4 pp. sv. Jāņa baznīcā.

Māc. E. Caune, 11506 109 Ave, Edmonton, Alta, tel. 25081.

Edmontonā, sv. Jāņa baznīcā, — 10759 — 96 ielā, Pūpolu svētdienā, 3. aprīlī, plkst. 4 pp. dievkalpojums veltīts archibīskapa Grīnberga 85 mūža gadiem.

Lielajā Piektdienā, 8. aprīlī, pl. 6.30 vakarā dievkalpojums ar dievgaldu.

Lieldienās, 10. aprīlī, plkst. 1.30 pp. Dziedās dubultkvartets. Pēc tam tējas galds.

Kalgarijā, Pirmā luterāņu baznīcā, sv. Pāvila draudzē, Lielajā Piektdienā, 8. aprīlī, plkst. 10 no rīta, dievkalpojums ar dievgaldu.

Lēsbridžā, Kristus Trīsvienības baznīcā Zaļajā Ceturtdienā, 7. aprīlī, plkst. 7 vakarā dievkalpojums ar dievgaldu.

Māc. Edg. Lange, 73 Putman Ave Apt. 3, Ottawa, Ont.

Otavas latviešu ev.-lut. draudzes dievkalpojumi notiek Otavā, sv. Pētera baznīcā, Sparks un Bay ielu stūrī.

Māc. K. Avotiņš, 1174 West 13 Ave, Vancouver, B.C.

Vankuverā, Kitsilano lut. baznīcā, 12. Ave un Stephens ielas krustojumā.

Dievkalpojumi plkst. 3 pēcpusd. 20. un 27. martā ciešanu laika dievkalpojumi, 8. aprīlī, Lielajā Piektdienā — dievkalpojums ar dievgaldu.

10. aprīlī Lieldienu svētku dievkalpojums.

Māc. Ed. Ķerģis, 153 Bancroft Dr., Sudbury, Ont., tel. OS 3-3284.

Sadberijā, svētdien, 27. martā, pl. 18 sv. Jāņa baznīcā (238 Pine St.) dievkalpojums ciešanu laika piemiņai.

Māc. H. Kušils (4571 Coolbrook Ave, Montreal, P.Q. tel. DE 8394).

Montreālā, Debesbraukšanas baznīcā, Outremont un Blair Ave stūrī.

Otavā, sv. Pāvila ev.-lut. latviešu draudzei, 210 Wilbrod St.

27. martā plkst. 4 pp. dievkalpojums.

Latviešu skolas ticības mācības stunda stundu pirms dievkalpojumiem baznīcas zālē.

Kornvālē, Anglikāņu baznīcā, 1st. St. un Morobo St. stūrī.

26. martā plkst. 7 vak. dievkalpojums.

TORONTO EVANĢELISTU TEMPLI

Latviešu dievkalpojums (latv. valodā) Dundas — Bond ielu stūrī, katru svētdienu plkst. 4 pēc pusdienas.

GRĀMATAS CIŅĀ PAR LATVIJU

J. Veselis — Viesturs Varapoga, romāns		$2.50
A. Rubulis — Ar nāvi uz Tu, romāns		$3.00
A. Šiņķis — Kurzemes cietoksnis I un II ā		$3.50
O. Freivalds — Kurzemes cietoksnis I		$3.80
J. Sudrabiņš — Nīcības viesuļos (Volchova)		$2.90
Ingrida Vīksna — Mums jābrien jūrā		$3.20
P. Klāns — Rūsa, rom., ies.		$5.60
P. Klāns — Legionāri		$1.50
Ģ. Salnais — Atvars		$2.20
Ģ. Salnais — Vīri		$2.20
J. Sārts — Pieviltie, broš.		$2.00

DV GRĀMATNĪCĀ
123 Huron St., Toronto, Ont. Kanadā,
Pasūtinot pa pastu 10c pasta izdevumiem

Laikrakstam LATVIJA AMERIKĀ
123 Huron St., Toronto, Ont., Canada

Lūdzu izsūtiet man laikrakstu LATVIJA AMERIKA .....
līdz ..... uz ..... mēnešiem ar šādu adresi:
Mr., Mrs., Miss .....
Adrese: .....
Pievienoju Money Orderi, čeku vai skaidrā naudā $.....
.....abonementa uzsākšanai — pagarināšanai.
(Nevajadzīgo svītrot)
Paraksts .....

ABONĒŠANAS MAKSA: $1.50 par 1 mēn., $4.50 par 3 mēn., $8.50 par 6 mēn.; $16.00 par gadu
Visi mūsu laikraksta abonenti un pārstāvji lūgti kārtot savus maksājumus tieši ar apgādu Daugavas Vanags, 123 Huron St., Toronto, Ont., Canada, vai ar galveno pārstāvi ASV — A. LĀCI, 101 Brightwater Court, Brooklyn 35, N.Y., U.S.A., tel. NI 8-9369

APKĀRT ZEMES LODEI

● Nansī apgabalā Francijā noticis visai interesants gadījums, kas varēja maksāt ne vien mašīnu, bet arī vadītāja dzīvību. Kāds šoferis pārpratis ceļa rādītāju un turpinājis ceļu uz savu roku. Nonācis vietā ap 6 kilometri no Nansī pilsētas, mašīnas vadītājs kādai garām gājējai jautājis pēc ceļa. Pēdējā viņam norādījusi, ka tūdaļ pēc dzelzceļa stigas pārbraukšanas jānogriežas pa labi. Šoferis sēdies pie stūres un sācis braukt, bet, nonācis pie norādītās stigas, mašīnu pagriezis tās virzienā pa labi un turpinājis ceļu pa dzelzceļu. Tā kā stiga bijusi apklāta ar pacietu sniega kārtu, šoferis nav manījis, ka brauc pa dzelzceļu. Pēc neilga laika viņš jau atradies kādas stacijas priekšā, kur uz perona gaidījusi vilciena pienākšanu paliela grupa pasažieru.

Tikko no sliedēm novākts nevērīgais šoferis ar savu mašīnu, kad no tās pašas puses stacijā iedrāzās vilciens.

● Šajās dienās Austrālijā noticis visai neparasts gadījums ar kādu jaunekli, kurš peldējies Vamberall plūdmalē. Jaunekļa 24 gadi vecā paziņa sēdējusi plūdmales smiltīs un vērojusi savu draugu netālu no krasta peldoties. Pēkšņi jaunais vīrietis izgrūdis baiļu kliedzienu, un meitenes acu priekšā pazudis mutuļojošā ūdenī, kurš tūdaļ krāsojies sarkans.

No pazudušā jaunekļa ķermeņa neatradusi nekādu pēdu. Peldvietas sargi paskaidrojuši, ka nelaimīgais peldētājs būs kļuvis plēsīgām zivīm par upuri, ko tās nedaudzos acumirklos saplēsušas gabalos. No šīm plēsoņām vienmēr tiekot brīdināti peldētāji.

● Nesen no Vankuveras aizbrauca divi vīri piedzīvojumu meklētāji, kuri iekāpa 33 pēdu garā laivā bez kartes un bez kompasa un devās ceļojumā apkārt zemes lodei. Dēku meklētāju paredzētais ceļojums ilgšot trīs gadi.

„Kapteinis" Bernejs Stoni, kura gadu skaits jau sasniedzis 44, izteicies, ka nolēmis meklēt kādu vietu, kur viņš varētu mierīgi dzīvot ar savu kara veterāna pabalstu 100 dolariem. Otrs piedzīvojumu meklētājs, kas arī atrodas uz Tillicum II klāja, ir kāds anglis Brians Lorencs no Antiļu salām.

Laivas nosaukums ņemts no slavenā piedzīvojumu meklētāja kapteiņa Vosa, kurš pirms 54 gadiem apbrauca pasauli un kļuva slavens ar savu indiāņu laivu Tillicum. Piedzīvojumu meklētāji izteikušies, ka došoties uz savu izraudzīto paradīzi — Begias salu, kur sieviešu esot 16 reiz vairāk kā vīriešu, un dzīve esot visprimitīvākā. Ja tomēr tur apstākļi izrādīsies nepiemēroti, tad abi dēkaiņi atgriezīsies Pacifikā un meklēs citur sev paradīzi, un tā varbūt iznāks tiem apriņķot apkārt zemes lodei.

● Kolorado divi brāļi, kuri izaudzināti par meitenēm tikai tāpēc, ka viņu vecāki tā vēlējušies, pirms neilga laika ieguva tiesas piekrišanu mainīt savus sieviešu vārdus uz vīriešu vārdiem.

Abi divi ir ap gadu 40, neprecējušies, nodarbināti kādā labības noliktavā. Tienesim tie pastāstījuši, ka strādājot valkājuši vīriešu drēbes, bet, pārnākot mājās no darba, tās pārmainījuši pret sieviešu svārkiem tikai tāpēc, ka tā tas bijis pierasts jau no bērnu dienām. Tiesnesis atteicies izpaust viņu vārdus pirms pilnīga „pārvēršanās" nebūs notikusi. Tiesnesis izteicies, ka tas noticis tāpēc, ka ģimenē bijuši 14 zēnu un, par nelaimi, nevienas meitas. Un vecāki, lai apmierinātu savas ilgas pēc meitām, pēdējos divus zēnus „pārkristījuši," kaut gan tas esot noziegums...

ALFREDS
MEIJERS
REAL ESTATE & BUSINESS BROKER
191 St. Clair Ave, E.
Tel. HU 1-3212, Toronto
Mēs specializējam māju pārdošanu Toronto ziemeļu rajonā.
Jūsu priekšrocības:
● Jaunākas mājas ar apstādījumiem, tīras un klusas ielas
● Ērta pazemes dzelzceļa satiksme.
MT. PLEASANT — EGLINTON rajonā, 6 istabu atsevišķa ķieģeļu māja, moderna virtuve, eļļas apkure, 2 garāžas ar blakus iebraucamo ceļu. Prasītā cena $11.900.
ZIEMEĻOS no Danforth 6 istabu atsevišķa ķieģeļu māja, moderna virtuve, eļļas apkure, garāža. Pilna cena $14.900.
Mt. PLEASANT — DAVISVILLE rajonā, 6 istabu atsevišķa ķieģeļu māja, moderna virtuve, liels dārzs. Cena — $11.500.
Nesaistošu informāciju par šiem objektiem jums sniedzam katrā laikā. Lūdz zvanīt
HU 1-3212

SĪKTIRDZNIECĪBAS MILZU KAUJA

Pēdējā laikā sacensība divu lielāko preču namu starpā sola dot Kanadai jaunu rosmi un jaunas iepirkšanās izdevības.

Lielo preču namu pārdevumi Kanadā sasniedz ap $1.000.000.000 (vienu miljardu) gadā. T. Itona sabiedrībai pēdējos 80 gados ir piederējusi šī apgrozījuma lielākā daļa. Pirms divi ar pus gadiem — otra lielākā firma pēc Itona — Robert Simpson Co, nolēma uzsākt sacensību ar Itonu. Simpson Co. apvienojās ar Sears Roebuck Co., Savienoto Valstu lielo pasta sūtījumu firmu.

Pēc sabiedrošanās noteikumiem jaunā sabiedrība, ko nosauca par Simpson-Sears Co., neierīkos veikalus nevienā no tām piecām pilsētām, kur Roberta Simpsona sabiedrībai jau ir savi preču nami: Toronto, Montreālā, Londonā, Ont., Halifaksā un Redžainā. Tai pašā laikā jaunā sabiedrība pārņem visas pasta sūtījumu nodaļas, ko līdz šim apkalpoja Simpsona veikali.

Simpson-Sears paredzējis visā Kanadā piecu gadu laikā uzcelt 50 veikalu. Septiņi šādi veikali ir jau uzcelti, visumā sekojot tam pašam celtnes veidam, kāds ir Sears Roebuck Co. Savienotajās Valstīs. Tās galvenokārt ir divstāvu celtnes pilsētu nomalēs ar bagātīgām auto novietošanas iespējām.

Itonam jau ir vairāk nekā 50 veikalu visā zemē, galvenokārt pilsētu centros. Tikko Simpsons-Saers firma uzsāka darboties, sākās asa sacensība ap pircēju naudas makiem, cenas pazemināja un deva vieglākus nomaksas noteikumus.

Itons savos sludinājumos pasvītro, ka viņa pārdodamās preces ir ražotas Kanadā vai Britanijā. Itona gada apgrozījumu lēš uz 500.000.000, un šī firma jau iekārtojusi vairākas rūpnīcas vajadzīgo preču pagatavošanai.

Liekas, ka Simpsona-Seara sabiedrības nolūks ir bijis preču lielāko daļu ievest no Sears Roebuck firmas ASV. Ar saviem milzu apgrozījumiem Sears-Roebuck firma var iegūt visai pievilcīgas cenas, iepērkot preces no ražotājiem.

Šis plāns tomēr sadūries ar visai dārgu šķērsli: Kanadas muitas iestādes atteikušās atzīt Sears-Roebuck firmas importēto preču novērtējumu un prasa, ka muita aplēšama pēc Savienotās Valstīs esošām šo preču cenām.

Sakarā ar to Simpson-Sears ļoti pūlas, lai iespējami daudz preču ražotu Kanadā, un ir aplēsis, ka 85 procentus savu preču tas varēs pagatavot uz vietas. CS

8. PASAULES SKAUTU DŽAMBOREJA

Ir saņemti pieteikumi jau no daudzām valstīm par skautiem, kas piedalīsies 8. pasaules skautu džamborejā Niagara on the Lake.

Kanada piedalīsies ar 3500 skautiem, ASV 1500, Francija 1200, Šveice 150, Italija 130, Meksika 143, Holande 44, Vācija 120, Jamaika 60, Zviedrija 30, Venecuēla 72, Austrālija 30, Dienvidafrika 30, Portugale 11, Ķīna 10, Lichtenšteina — 5.

Būs arī ap 2000 skautu no Anglijas un Skandinavijas valstīm.

Daudzi skauti no dažādajām zemēm izmantos šo džamboreju, lai apceļotu pasauli. Par tādiem pasaules apceļotājiem varēs vārda pilnā nozīmē saukt Indijas skautus, kas nebūs mājās veselus 5 mēnešus. Viņi izbrauks no mājām jau maijā un dosies uz Kanadu cauri Eiropai un Savienotajām Valstīm. Viņi cer apceļot Italiju, Austriju, Vāciju, Šveici, Franciju un Angliju, kā arī Ņujorku un citus ievērojamus centrus Sav. Valstīs un Kanadā. Ceļā uz mājām viņi vēl apceļos Japānu un Ķīnu, lai mājās būtu septembra beigās.

Skauti no Anglijas, Zviedrijas, Norvēģijas un Dānijas plāno īrēt veselu kuģi no kādas norvēģu sabiedrības, lai pārvestu pāri lielajam dīķim ap 2000 skautu. Vai vēl labāku ceļojuma veidu varētu iedomāties?

Daudzi citi skauti pieteikuši, ka ieradīsies gan ar kārtējām satiksmes lidmašīnām, gan arī ar speciālidmašīnām.

Viena no lielākajām problēmām džamborejas vadībai ir apgādes jautājums. Lai apmierinātu 15.000 zēnu izsalkumu un pēc iespējas piemērotos viņu zemju produktiem, ir tiešām liels uzdevums. Kanadas skautu stābs šo uzvedumu arī godam ir veicis. Saziņā ar daudzo zemju konsulātiem un veselības departamentu ir darīts viss iespējamais, lai skauti 8. pasaules džamborejā justos kā savās mājās.

Lai varētu stādīties priekšā pārtikas daudzumu, ko patērēs džamborejas laikā, šeit ir daži piemēri:

Piena ir pasūtināts 131.000 pudeļu un piegādātāji ir rūpējušies, lai to pievestu arī no attālākajām vietām, jo Niagaras apkārtne šo vairumu nevar dot.

No gaļas produktiem var minēt 4.700 mārciņu speķa, 6.700 mārciņu maltās gaļas un ap 8.800 mārciņu citas gaļas izstrādājumu. Kā svētdienas cienastu izdalīs 3.200 mārciņu vistu kājiņu. Lai skauti neciestu vitaminu trūkumu, ir gādāts arī par 32.000 mārciņām kartupeļu, 3.300 mārciņām burkānu, 16.000 kartonu tomatu un 8000 galviņām salātu. Protams, ir padomāts arī par to, ko likt uz „kārā zoba", un pārtikas pārzinis lauza galvu, kur novietot 800 ūdens meloņu, 21.000 gabalu kūku, 350 kartonu šokolādes, 8000 kārbu saldējumu un vēl daudzus citu kārumu.

Tiek arī gādāts par džamborejas viesiem, kas varēs apskatīt daudzās skautu novietnes un lielos izdevumus vakaros džamborejas lielajā arēnā. Niagaras apkārtnes viesnīcas un daudzās tūristu mītnes jau tagad pošas uzņemt viesus, kuru skaitu lēš apm. 7000 dienā. Viesu laiks būs no 14.00 līdz 22.00 katru dienu un par auto braucēju labklājību gādās Ontario provinces policija kopā ar Kanadas jātnieku policiju pilnās parādes uniformās.

Ir gādāts arī par pašu skautu izklaidēšanos un dažādām ekskursijām. Tā Niagaras pilsētas valde gādās transportu, lai 3000 skautu katru dienu varētu apskatīt Niagaras ūdenskritumu un citas ievērojamas vietas.

Kanadas nacionālā izstāde par godu džamborejai nosaukusi pirmo izstādes dienu par „internacionālo skautu dienu." Un rūpēsies, lai visiem džamborejas skautiem būtu iespējams personiski ierasties izstādē. Ezis

KAS KOMANDĒS JAUNO VĀCU ARMIJU?

Bonnā. — Visaugstākie posteņi jaunajā vācu armijā tikšot piešķirti tiem vācu virsniekiem, kuŗus nenodeva Otrā pasaules kaŗa noziedznieku tiesai, un kuri piedalījušies apvērsumā pret Hitleru. Šo vīru vārdi vēl tiek turēti vislielākā noslēpumā, jo pēdējo vārdu pirms jauno posteņu piešķiršanas teikšot speciāla komisija. Ziņas no puslīdz drošiem avotiem vēsti, ka augstākos militāros posteņos būšot šādi bijušie vācu virsnieki:

Kapt. Krečmers

Ģen. Sverins

Ģenerālis Hanss Speidels, 57 gadi vecs, feldmaršals Rommeļa stāba bij. šefs Francijā. Iejaukts 1944. gada apvērsumā un vairāk kā astoņus mēnešus bijis Gestapo varā. Ģenerālis Speidels runā tekoši franciski un labi ieredzēts Sabiedroto virsnieku aprindās. Viņš būšot militārais padomdevējs pie Atlantijas pakta valstīm.

Ģen. Hoisingers

Ģen. Speidels

57 gadi vecais ģenerāl-leitnants Adolfs Hoisingers, apcietināts 1944. gadā par sazvērestību pret kancleru. Viņš būšot jaunās vācu armijas stāba šefs.

Ģenerālis Hans Venks, bijušais 12. armijas komandieris — kandidāts vēl nezināmam postenim.

Tālāk jāmin ģenerāļi Šverins un Galands — Ādenauera pirmie padomdevēji armijas jautājumos. Ģenerāļa Galanda vārds labi pazīstams no Otrā pasaules kaŗa, viņa palama „pilotu pilots." Seko kapteinis Krečmers, apbrīnajamais zemūdeņu komandants. Par viņa nākošo posteni ziņu trūkst. Jaunās vācu armijas komandieris nebūšot militāra persona. Šo vīru izraudzīšot vācu parlaments.

Ģenerālis Ludvigs Krivels, kas sasniedzis jau savu 62. g., bijušais Rommeļa stāba šefs Ziemeļafrikā, Vācu armijā pildīšot ģenerālinspektora vietu.

58 gadi vecais ģenerālis Hasso fon Manteifels, bijušais ierakumu eksperts, arī atbildīgs par 1944. gada apvērsumu pret Hitleru, esot kandidāts uz ģenerālinspektora vietu armijas spēkos.

KRUSTVĀRDU MĪKLA 6. n-rs.

Uzdevis M. Zandbergs

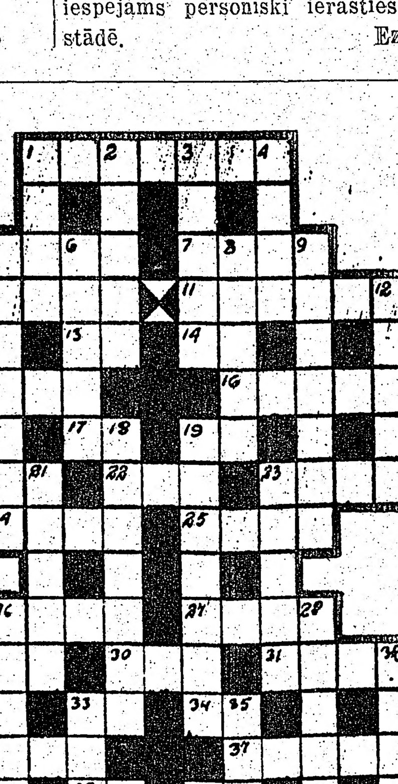

Līmeniski: 1. Garšviela. 5. Hauptmaņa luga. 7. Organiski sakopojumi zemes garozā. 10. Pazīstams grieķu rakstnieks. 11. Pabiras, atkritumi. 13. Kinoteātris Rīgā. 14. Ķīmiskā elementa simbols. 15. Plankumots. 16. Slimība. 17. Ķīmiskā elementa simbols. 19. Nots. 20. Zivis. 22. Sievietes vārds. 23. Nezāle. 24. Aplēse. 25. Tauta Eiropā. 26. Grūž, sit. 27. Putns. 29. Upe Krievijā. 30. Ventas pieteka. 31. Cilvēks, kas slikti redz. 33. Naudas vienība, saīsinājums. 34. Ķīmiskā elementa simbols. 36. Koks. 37. Pukes. 38. Saiklis. 40. Ķīm. elem. simbols. 41. Ādas slimība. 43. Vasaras rudzi. 45. Lauki. 46. Minerāls. 47. Latv. gleznotājs.

Stateniski: 1. Romiešu ganu dieve. 2. Mācēt, spēt. 3. Augs. 4. Latviešu dzejniece. 5. Izceļot. 6. Naudas gabali viduslaikos. 8. Putni. 9. Vēžu suga. 10. Mazs ūdens dzīvnieks. 12. Valsts Āzijā. 18. Ūdens augi. 19. Slimība. 21. Plata lenta. 23. Kāda upe un novads Senlatvijā. 26. Putns. 28. Sakts ar spožiem stikla akmeņiem. 29. Rotaļlieta. 32. Vijīgs augs. 33. Fantastiska meža būtne. 35. Aužamie stāvi. 39. Ātri, veikli. 40. Šķira. 42. Zīdītāju dzīvnieks. 44. Adāmā adata.

KRUSTVĀRDU MĪKLAS 5. N-RS ATRISINĀJUMS

Līmeniski: 1. Aulis. 6. Gārņi. 9. Takelāža. 10. Afēra. 11. Reņģe. 12. Runkulis. 13. Etano. 16. Akata. 19. Vīksna. 21. Šķelmis. 22. Ērmanis. 23. Teorēma. 25. Kakaste. 26. Sirpis. 27. Ēslis. 30. Sakss. 33. Adelaide. 34. Griķi. 35. Glīve. 26. Viesnīca. 37. Sieva. 38. Spāre.

Stateniski: 1. Atāre. 2. Liepa. 3. Stars. 4. Šķiņķis. 5. Naglene. 6. Gārša. 7. Banka. 8. Imera. 14. Tekerejs. 15. Nīlzirgi. 17. Krāslava. 18. Trinītis. 19. Virums. 20. Arēnas. 24. Aitenes. 25. Ķīvītis. 27. Engrs. 28. Laide. 29. Saiva. 30. Segas. 31. Kaija. 21. Smēde.

TORONTO IGAUŅI CEĻ DIEVNAMU

Piedaloties kādam tūkstotim dievlūdzēju, igauņu sv. Pētera ev.-lut. draudze, kas līdz šim noturēja savus dievkalpojumus sv. Jāņa baznīcā, lika pamatakmeni pati savam dievnamam, ko tā jau pirms diviem mēnešiem sākusi celt Mount Pleasant un Rochampton ielu krustojumā, tūdaļ aiz Eglintona. Dievnama būvdarbi jau pavirzījušies tik tālu uz priekšu, ka cer tos nobeigt jūlija mēnesī. Jaunā sv. Pētera baznīca, kas celta seno riju stilā, ar milzīgu, masīvu jumtu, liekas, būs viens no oriģinālākiem Toronto dievnamiem, un kopā ar plašām telpām draudzes laicīgiem sarīkojumiem izmaksāšot apmēram $160.000. Līdzekļus dievnama celšanai igauņu draudzei aizdevusi ev.-lut. baznīcas Misūri sinode.

Svinīgā pamatakmens iesvētīšanas dievkalpojumā piedalījās 11 dažādu tautību mācītāji, starp tiem arī sv. Jāņa latviešu draudzes gans māc. A. Lūsis. Sprediķi igauņu valodā teica sv. Pētera draudzes mācītājs O. Puhms, bet angļu valodā — māc. H. Erdmans no Kičeneras, Ontario distrikta Misūri sinodes ģenerālsekretārs. Sava dievnama pamatos igauņi iemūrēja svētos rakstus angļu un igauņu valodā, kā arī uz pergamenta rakstītu vēstījumu angļu un igauņu valodā, uzskaitot pēdējā pasaules kaŗa notikumus, kas piespieduši igauņus atstāt savu dzimteni un doties trimdā. „Šo dievnamu mēs ceļam to piemiņai, kas krituši cīņā par savu dzimteni, kas gājuši bojā meklējot patvērumu svešumā un miruši vergu nometnēs, kur komūnistu vara tos aizdzinusi. Šis dievnams ir trimdinieku pateicība Dievam, par viņa žēlastību un palīdzību svešuma ceļu staigājot," vēstījumā teikts.

Izsakot pateicību draudzei un tās mācītājam, svinīgā dievkalpojuma dalībniekus uzrunāja arī Igaunijas konsuls Kanadā Dr. J. Markus.

Jāpriecājas par lielo aktīvitāti, kādu igauņi attīsta Kanadā. Pirms apmēram trīs gadiem nodibinātais igauņu dzīvokļu kooperātīvs jau ir uzcēlis piecas krāšņas un moderni iekārtotas blokmājas, kurās ar samērā mazu iemaksu katra igauņu ģimene var iegūt piemērotu dzīvokli savā īpašumā. Pašlaik igauņi rosīgi vāc līdzekļus Igauņu nama celšanai Toronto, kas paredzēts skolai un sarīkojumiem. S.

Milzu sviesta pārpalikumi

Pēc Kanadas valdības publicētā aprēķina iznāk, ka šajā pavasarī, kad sāksies jaunā sviesta raža, noliktavās vēl paliks ārkārtīgi lieli vecie sviesta krājumi. Sakarā ar šo milzīgo pārpalikumu, Kanadas valdība aicinājusi sviesta patērētājas iestādes iepirkt sviestu par stipri pazeminātu cenu. Ap 990 slimnīcu, bērnu patversmju un citu sabiedrisku iestāžu jau atsaukušās valdības aicinājumam un iepirkušas sviestu par 21 centu lētāk. Ar to būs iespēja samazināt noliktavās krājumus par apm. 1.500.000 mārciņām. Bet tas arī ir viss, ko valdība spēj darīt, lai atbrīvotos no pagājušā gada sviesta pārpalikuma. Tālāk Kanadas laikraksti raksta, ka apmēram divu mēnešu laikā valdībai esot jāizšķiras, ko iesākt ar pārējo pārpalikumu, jo, pazeminot sviesta cenas, pazeminašoties visu piena produktu cenas, kas nelabvēlīgi atsauksies uz lauksaimniekiem — piena produktu ražotājiem.

IZRAUDZĪTI LNAK KULTŪRAS NOZ. REFERENTI

Sestdien, 19. martā sv. Andreja baznīcas telpās notika LNAK Kultūras un izglītības nozares sēde. To vadīja Dr. H. Tichovskis un tanī piedalījās A. Svenne, V. Upeslācis, Ed. Dzenis, K. Tannis, J. Mežaks, un Ž. Zentiņš. Laika trūkuma dēļ nebija iespējams pilnībā apspriest samērā plašo un svarīgo dienas kārtību, daudzus jautājumus atlika. Kultūras un izglītības nozarē referentu pienākumi sadalīti šekojoši: statistikas referenta pienākumus uzņēmies V. Upeslācis, preses H. Tichovskis, tēlotājas mākslas Ed. Dzenis, mūzikas Ž. Zentiņš, sarīkojumu K. Tannis, skolu J. Mežaks. Pagaidām trūkst referentu archīvam, bibliotēkai un autora honorāru kārtošanai. H. Tichovskis īsumā pieskārās atsevišķo referentu darbības plānam. Tika pārrunāts arī jautājums par Kultūras dienām Kanadā, atzīmējot, ka būtu vēlams tās saskaņot ar Kultūras dienām ASV. Zināmas grūtības šo dienu labai norisei sagādā tas, ka Toronto daudzas organizācijas pasākušas rīkot savas dienas, tā sadrumstalojot darbu un interesi. Izskaņēja domas, ka atsevišķu organizāciju sarīkojumus varētu ietilpināt Kultūras dienu rāmjos. H. Tichovskis izsacīja arī vēlējumu, lai turpmāk vairāk domātu par perifēriju. Arī Ed. Dzenis atzina, ka mākslinieki labprāt tēlotājas mākslas izstādes sarīkotu arī ārpus Toronto. Pieskaroties bērnu vasaras nometnes jautājumiem J. Mežaks uzsvēra, pie tik svarīga jautājuma būtu jāpakavējas arī Kultūras un izglītības nozarei. Sēdes beigās A. Svenne sniedza vēl īsu informāciju par latviešu raidījumu organizēšanas iespējām nākotnē CFRB raidītājā, izsakot domu, ka varbūt nākotnē par event. raidījumu organizēšanu būtu jārūpējas nozarei.

GLEZNU IZSTĀDE TORONTO

Holandiešu Zelta laikmeta izstāde Mākslas galerijā (Beverley un Dundas) Toronto pagarināta līdz svētdienai, 27. martam.

Ieteicams apmeklēt visiem, kas vēl nebūtu to redzējuši. Izstādīti lielāko Holandes 17. g. s. gleznotāju darbi, ieskaitot Rembrandta, Vermēra, Ruisdaela u.c. gleznas.

DETROITAS — MONTREĀLAS SACĪKŠU ATSKAŅAS

Izkaušanās Montreālā

Par kaušanos spēles laikā Nacionālās hokeja līgas prezidents C. Kambells diskvalificēja Nac. līgas „Canadian" vienības spēlētāju Morisu Rišardu. M. Rišards bija labākais „Canadian" vienības spēlētājs, kurš tikai pirms dažām dienām bija atzīmējis savu 400. vārtu guvumu savas karjēras laikā.

Nākošā turnīrā spēle turpinājās Montreālā, kur sacentās Detroitas-Montreālas vienības. Skatītāju ložās sēdēja arī diskvalificētais montreāliešu spēlētājs Rišards. Spēle risinājās mierīgi, līdz sacīkšu vietā ieradās arī NLC prezidents Kambells, kur pret viņu sāka lidot viss, kas gadījās pie rokas: olas, tomāti, apelsīni un pat dubļenes. Prezidents tomēr par pūļa nemieru neko daudz neuztraucās. Te negaidot no pūļa iznāca kāds jauneklis un, pieteicis policistiem vēlēšanos runāt ar Kambellu, devās pie tā. Nonācis pie sava upura, viņš metās tam virsū, un izvērtās asa tuvcīņa. Prezidentu ķēra vairāki dūres un kāju spērieni. Gan iejaucās policisti un kaušanos pārtrauca, bet pūlis bija saniknots. Kāds no pūļa sajukuma brīdī izmeta asaru granātu, un lielajā Foruma zālē sākās vispārēja raudāšana. Te, kā uz burvja mājienu, virs skatītāju galvām pacēlās lieli plakāti ar uzzīmētu cūku un parakstu — „Campbell." Notikuma vietā bija ieradušies vairāk kā 160 policistu un ap 80 ugunsdzēsēju, lai nomierinātu saniknoto pūli. — Foruma ārpusē aina nebija daudz labāka, un, ko saniknotie Rišarda piekritēji nepanāca iekšpusē, to viņi panāca ārpusē. Tur pūlis mežonīgi brēca „mēs gribam Rišardu, bet citi no malas sauca: „Dodiet mums Kambellu." Un tad viss kas vēsajā marta naktī bija sameklējams, sāka lidot pret Foruma sienām: akmeņi, ledus gabali, koki un tukšas izdzertas pudeles. Vairākstāvīgās ēkas logu rūtis izbira šķindēdamas. Pūlis trakoja. Policija apcietināja ap 80 nemierīgo demonstrantu, bet ar to stāvoklis nebija vēl glābts. Spēle turpinājās, un rezultāts bija 4:1 Detroitas labā. Lai izsargātos no pānikas un glābtu draudīgo stāvokli, policija pieprasīja pārtraukt spēli, bet spēles vadība tam nepiekrita.

Tad jaunieši, sadalījušies vairākās grupās, devās pa lielāko Montreālas ielu uz pilsētas centru radīdami nakts mierā iegrimušajā pilsētā vēl neredzētu chaosu. Tie aizdedzināja ielās novietotos papīru grozus, pūlis brēca un trakoja. Tie dauzīja lielo veikalu logus, apmētāja mašīnas ar akmeņiem un ledus gabaliem un aizturēja ielu dzelzceļa vagonus. Ap pulksten 8 tie pārtrauca satiksmi tieši pilsētas centrā. Ejot caur šo rajonu, likās, ka tur būtu norisinājusies milzu kauja. Vairākām mašīnām bija iedauzīti sāni un izsisti logi, lēni vējš dzina pa ielām pelnus un izsvaidītos papīru. Daži mēģināja pievākt ielās atstātās dubļenes, kādu nebija mazums. Tika apstrādāti vairāki pulksteņu veikali, jo šajā naktī likums un kārtība neeksistēja, un katrs varēja darīt, ko spēja.

Montreālieši stāsta, ka sākoties 2. pasaules kaŗam ielās nav bijusi tāda nekārtība kā šajā naktī. No rīta uz St. Katerines ielas darba bija pilnas rokas stiklotājiem un atkritumu vācējiem. Pēc iestāžu paskaidrojumiem zaudējumi sniedzas vairāk tūkstoš- dolaros. -ns.

CUP OF NATIONS IZCĪŅA

Svētdien, 27. martā čechu Masarika zālē (Cowan Ave.) notiek plašas galda tenisa sacensības — t. s. Nāciju kausa izcīņa. Sacensībās piedalīsies vairāk nekā 20 Toronto dzīvojošo tautību vienības, to vidū arī latviešu virknējumi Toronto LSK un YMCA. Ļoti labas izredzes paredzamas TLSK trijniekam, kurā, šķiet spēlēs Žulps, Eichvalds un Jaunzems.

Priekšspēļu sākumi plkst. 13.00, bet fināli plkst. 19.00. Ieeja brīva. Masarika zāle atrodas pie Queen ielas (Cowan Ave.), starp Dufferin un Lansdowne ielām.

MAZLIET NEGAIDITS IZNĀKUMS, BET FINĀLA TRIJNIEKS NOSKAIDROTS

Spēles basketbolā Ontario apgabalā bez zaudējumiem paveica pašreizējā Kanadas latviešu meistarvienība Toronto DV, bet par otru finala spēļu grupā piedalošos vienību sīva cīņa ritēja starp Toronto latviešu sporta kluba un Spartas vienībām. Sparta klubu uzvarēja 1. kārtas sacensībā, klubs savukārt lieliski revanšējās otrās kārtas spēlē. Spartas pārliecinošā uzvara pret YMCA's zēniem deva tiem 12 punktu handikapu, kas TLSK bija „jāiedzen" pēdējā sacensībā, kurā Admiņa ļaužu pretinieks bija YMCA. Klubam kārotās 12 punktu uzvaras vietā šoreiz bija jāsamierinās ar 5 punktu zaudējumu: YMCA uzvarēja ar 50:45 rezultātu. Ansis Bergvalds YMCA'i viens pats ieguva 27 (!) punktus, kamēr klubu un tā parasti veiksmīgāko punktu guvēju, Ploriņu vajāja neveiksme. Pārlieku stingri bija arī cīņas soģi (kanadieši), kuru svilpju rezultātā kluba vīri guva sodus "en masse".

Tā par Kanadas latviešu basketbola meistaru cīnīsies Montr. LSK un Sparta, bet savu meistartitulu aizstāvēs Toronto DV. Visas trīs vienības sacentīsies katra ar katru divās spēļu kārtās. Pirmās kārtas spēles sāksies jau drīzumā.

No malas vērojot, šķiet, labākās izredzes šajā „3 lielo" sacensībā ir meistaram — DV, kas savu pārākumu starp latviešu vienībām iespaidīgi apliecināja Ontario apgabala spēlēs. Tomēr pāragra nzvarētāju zīlēšana nav ieteicama — bieži rezultāts iznāk pilnīgi pretējs visiem pareģojumiem, un tad visiem par pirmsspēļu „gaišreģu" pravietojumiem lielu lielie smiekli. Lai uzvarētu, jāmācās arī zaudēt; tas vispirms.

Par nopietnāko pretinieku DV būtu jāieskaita Montreālas LSK. Taču montreālieši paši atzīst, ka viņiem bijis maz iespēju kopējiem treniņiem, jo MLSK nespēlē nevienā vietējā kanadiešu līgā kā atsevišķa vienība, kaut gan atsevišķi spēlētāji saistījušies kanadiešu piecniekos.

*

Runājot par basketbolu, nevarētu palikt neatzīmēta kāda gaidīta spēle — MLSK un TLSK sieviešu vienību sacensības. Montreālietes un Toronto meičas vienmēr bijušas sīkstas pretinieces. TLSK veiksmīgi spēlēja vietējā kanadiešu līgā, un spēlētāju sniegums audzis. MLSK sacentusies tikai pāris draudzības spēlēs. Kas uzvarēs nākošā abu vienību sacensībā? Lokālpatriotisks minējums: Toronto LSK.

AIZ KANADAS ROBEŽĀM

● Čikāgā noorganizēts latviešu futbola vienpadsmits, kas spēlēs vietējā amerikāņu līgā. Līgas vadība aizliegusi latviešu vienpadsmitam startēt ar „Rīgas" vārdu, aizrādot, ka jāizvēlas kāda zvēra vai putna nosaukums, ko čikāgieši ne labprāt vēlas. Mīlie čikāgieši, ņemiet priekšzīmi no Toronto latviešu vienpadsmita, kas saucas Hawks.

● Vācijas latviešu galda tenisa meistarsacīkstēs triumfēja Augustdorfas ģimnazisti, bet šacha meistara godā kļuva dubultamputētais G. Kitners.

● Iznācis latviešu sporta padomes trimdā Apkārtraksts Nr. 5, konstatējot milzu neatsaucību prezidija mērķu un nodomu sekmēšanā.

● Padomju Latvijas meistare daiļslidošanā ir Silvija Gebele, ziņo Trimdas Sports, turpat lasāms, ka krievu lielākā cerība 1956. gada olimpisko spēļu basketbola turnīram ir 22 gadu vecais un 2,18 metru garais Jānis Krūmiņš — Rīgas virsnieku nama vienības spēlētājs.

KAS JAUNS ŠACHĀ?

Ņujorkā sākušās metropoles līgas lielo klubu gadskārtējās sacensības šachā. Edmars Mednis spēlē Maršala kluba komandā un divās spēlēs jau guvis 2 uzvaras.

Filadelfijā notika interesants mačs, kurā pieci vietējās izlases jaunie šachisti sacentās ar pieciem uzvarētājiem Ņujorkas un Ņūdžersijas valstu vidusskolu turnīrā. Ar 3:2 uzvarēja ņujorkieši-ņūdžersieši. Pie I galdiņa Edmars Mednis nospēlēja neizšķirti pret Čarliju (Charles) Kalmi.

—is.